IV. ÉVFOLYAM 11. SZÁM 1999. NOVEMBER ÁRA: 269 FT (Előfizetőknek 240 Ft)

INTERNET KALAUZ

AZ ELSŐ MAGYAR INTERNET MAGAZIN KIADJA A PRÍM KFT.

Parlamenti helyett hálózati demokrácia?

- Technokultúra 2001
- BuliNet
- Percek alatt személyes honlap
- Maffia.hu
- A holt víz és a hajó iránya

PROFI
csomag
Csak egy nagy szolgáltató
teheti meg, hogy többet adjon
olcsóbban

érv amiért Önnek az InterWare Internet szolgáltatását érdemes választania

1 Gyors

A hazai Internet szerverek felé 100 Mbs, a külföld felé 2 Mbs sávszélességgel csatlakozunk, ami a legjobb sávszélesség/felhasználó arányt jelenti a hazai piacon. A behívásokat kizárólag V.90 szabványt támogató 56 kbs-os modemekkel fogadjuk.

2 Olcsó

Folyamatosan a piaci árak alatt kínáljuk mind telefonos, mind bérelt vonali szolgáltatásainkat.
Hasonlítsa össze árlistánkat más szolgáltatók áraival!

3 Perc és forgalomdíj független árak

Nálunk minden ár perc- és forgalmidíj mentes. Ez nem csak olcsó, de kiszámítható költségeket is jelent. Különböző díjcsomagjaink napszakhoz kötődnek, azon belül korlátlan elérést biztosítanak, így jobban igazodnak az Ön szokásaihoz.

4 Ingyenes szolgáltatások

- Ingyenes 10 Mb webhely
- Ingyenes e-mail továbbítás
- Ingyenes bérelt vonal kiépítés
- ...és számos további díjmentes szolgáltatás

5 Ha nem tetszik, nem kell befizetnie

Amennyiben Ön egy telefonos szolgáltatásunkra előfizet, Önnek előfizetéskor nem kell fizetnie. Ekkor Ön egy csekket kap az első időszakról, melynek befizetésére egy hét áll rendelkezésére. Ha nem elégedett szolgáltatásunkkal, a csekket nem kell befizetni. Ha Ön bérelt vonali szolgáltatásunkra fizet elő, Önnek semmilyen egyszeri költsége nincs és ha nem elégedett, akkor egy hónapon belül visszaléphet és az első havi díjat is visszafizetjük.

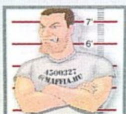
Ízelítő árainkból

Korlátlan telefonos hozzáférés (+ ingyenes Internet Kalauz)	5.000 Ft	64 Kbs bérelt vonali hozzáférés forgalom függetlenül	95.000 Ft
18-07 óráig + 0-24 óráig hétvégén (+ ingyenes Internet Kalauz)	4.000 Ft	64 Kbs bérelt vonali hozzáférés 1 Gb limittel	65.000 Ft
Telefonos hozzáférés 18-07 óráig	3.000 Ft	Web szerver elhelyezés forgalom függetlenül	30.000 Ft
Telefonos hozzáférés 7-18 óráig	2.000 Ft	Domain név regisztráció .hu alá	8.000 Ft

Részletes árlistáért keressen minket telefonon vagy az Interneten!
A feltüntetett áraink az áfá-t nem tartalmazzák!

InterWare

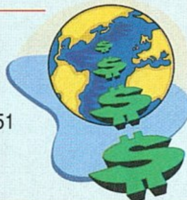
InterWare Kft.
1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
Telefon: 06-40-200-166
E-mail: info@interware.hu
www.interware.hu

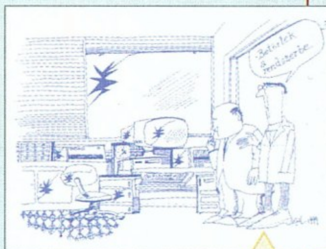

Következő számunk december 8-án jelenik meg!

Novemberi számunk hirdetői:

INTERNET KALAUZ

Az első magyar internetmagazin

Kiadja:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Felelős vezető:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)

Főszerkesztő:
Vértes János Andor (vertes@prim.hu)

A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor (lnyl@impulzus.sch.bme.hu)

A Webmester szerkesztője:
Balogh Attila Balázs (abalogh@prim.hu)

Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)

Címlapterv: Rusz László

Olvasószerkesztő: Fábián Gábor

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-9343-077, 20-9343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
1506 Budapest, Pf.: 140.
Egy lapszám ára: 269 Ft
Előfizetési díj egy évre: 2640 Ft
Megrendelhető: a Kiadónál e-mailben, levélben vagy faxon

Az Internet Kalauz megtalálható a világhálón: **www.prim-online.com**

Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (ahenger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés: Artur Repro Stúdió

Nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb könyvesboltokban és az internetkávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

A Prím Kiadó a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja

MATESZ

Az Internet Kalauz 1998. második félévi átlagos nyomott példányszáma – a MATESZ által felkért AUDIT Rt. 1999. május 6-ai megállapítása alapján – 31 940 db, s mint az auditálók megerősítették, ebből 31 763 az olvasókhoz jutott el, a remittendának minősíthető példányszám átlagosan mindössze 177.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az »OBSERVER« BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

Maffia.hu

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

A Prím Online-on elindított új levelezőrendszer kapcsán kitört a parasztgyalázat. Hogy a fenébe tudta elérni kiadónk, hogy olyan domainneveket, mint kgb.hu, fbi.hu, cia.hu, maffia.hu Magyarországon bejegyezzenek, ezzel is lehetővé téve, hogy játékos kedvű személyek akár orban.viktor@maffia.hu néven nyissanak postafiókot?

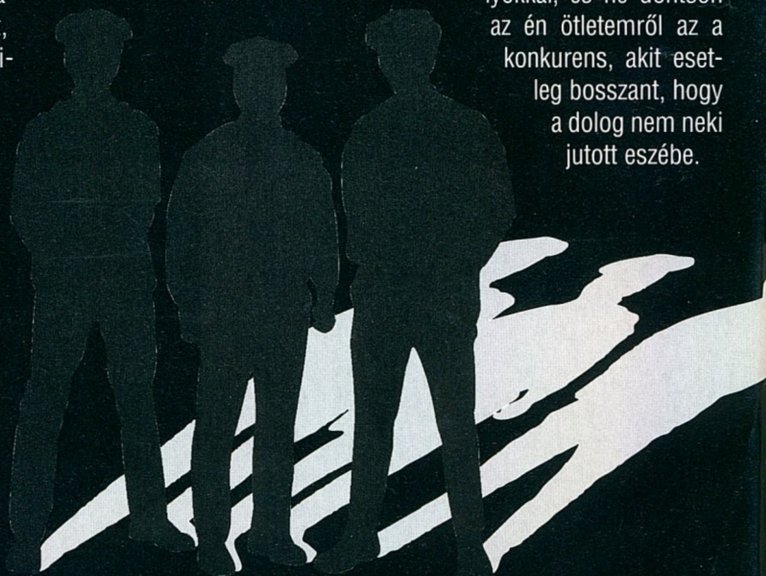
Nos bevallom, nem könnyen, s eme domainek bejegyeztetésének egyik oka csupán az volt, hogy a sokadik magyar freemail rendszernek valamivel többet kell nyújtania (egyébként nemcsak itt, hanem minden téren) elődei ingyenességénél. Egy másik – nem kevésbé fontos – ok az volt, hogy bebizonyítsam: a magyar domainregisztrációs rendszer nem csupán alkotmányellenes, nemcsak alapvetően elhibázott és torz eredményeket szülő intézmény, hanem ráadásul felesleges is!

Amerikában vagy Togóban – csak hogy két szélsőséges példát mondjak – minden domainnevet be lehet jegyezni, kivéve azokat, amiket mások már lefoglaltak. Van egy nem túl magas, ám tisztes (évi 20-25 ezer forintos) ára az eljárásnak, s ez egy kicsit fékezi is azokat a szándékokat, hogy valaki a teljes értelmező szótár baloldalát lefoglalja, s vannak persze törvények is, amelyek gondoskodnak arról, hogy ha valaki jogosulatlanul használja más cég-, termék- vagy márkanevét domainként, akkor azt bizony köteles legyen átadni, sőt olykor kártérítést fizetni. Eme törvény betartása fölött azonban nem néhány örök időre kinevezett földi istenség őrködik, akinek szava megfellebbezhetetlen, hanem a törvény: ahol az első fok után következik a másodfok, vagy következik a peren kívüli megegyezés, és az egyértelmű szabályok keretei között mindenki tudja, hogy hol és meddig lehet ügyes húzásokkal nagy pénzeket keresni, és mikor, merre lehet ügyetlen védjegybitorlásokkal nagy pénzeket veszíteni.

A domainnév birtokbavétele – ez ma már köztudomású – gazdasági érték, sokszor dollárban is többmilliós! A gazdasági értékek felett a versenyszférában általában független hatóságok őrködnek, hiszen – saját szakmánknál maradva – nevetséges lenne, ha mondjuk a Prím Kiadó engedélyezné vagy tiltaná meg azt, hogy az IDG egy új kiadvánnyal jelentkezzen a piacon, s bizony mi is zokon vennénk, ha a mi dolgainkba meg mondjuk a Vogel Publishing akarna beleszólni. Kiadói fronton nincs is ilyen probléma: a szocializmus évein túllendülve ma már senki nem veszi a bátorságot ahhoz, hogy tiltson, tűrjön vagy támogasson, mint egykoron. Egy minisztériumi (tehát versenyszférán kívüli) főosztályon kell az új kiadványokat bejegyeztetni (s nem engedélyeztetni), és aki a regisztráció kritériumait teljesíti, annál fel sem merülhet, hogy néhány nap múlva ne pozitív választ kapjon a hatóságtól. A bejegyzésnek – éppúgy, mint jobb helyeken a domainregisztrációnak – nem túl magas, ám tisztes ára van, 10 000 forint.

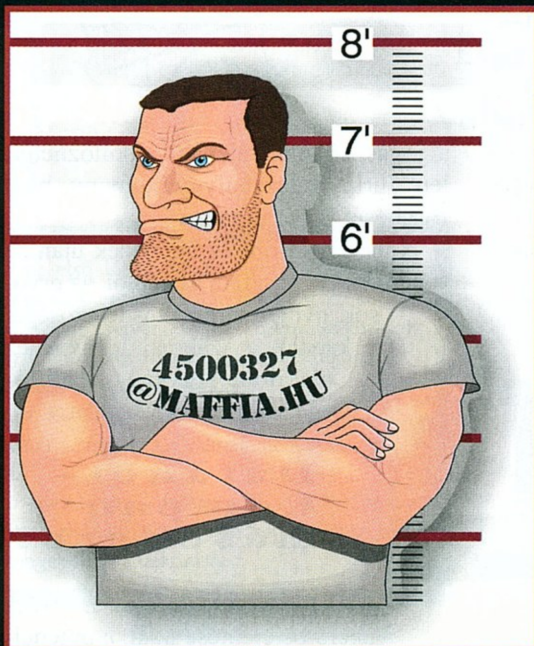
Mindez működhetne a domainnevek kapcsán is, hiszen minden domain mögött lényegében egy kiadvány, egy publikáció áll, még ha esetünkben az nem papíron jelenik is meg, ám – miért, miért nem – a domaint kihúzták eme versenysemleges szabályozás alól. A döntésnél azok ülnek „az istenek tanácsában", akik maguk is igencsak érdekeltek ezen a piacon. Az egyesületi formában működő Internet Szolgáltatók Tanácsa többségi szavazással dönti el, hogy közülük valaki vagy éppen egy külső konkurens (ha domainnevet akar, máris konkurens, hisz akkor per definitionem internetszolgáltató ő is) megkaphatja-e azt a nevet, vagy sem. Léteznek ugyan szabályok, például hogy legyen köze az illető cégnek ahhoz a névhez, amit választott, de hol vagyunk ma már ettől?! Ha így lenne, sohasem foglalhatott volna le magának olyan általános domaint a Matáv, mint a negyed.hu (gondoljuk csak el, ez elé nemcsak az „üzleti" szócska tehető, hanem ezer más is, vagyis így a Matáv kezében van mondjuk egy hatalmas virtuális mulato.negyed.hu kiépítésének a lehetősége is), mi magunk nem foglalhattuk volna le a webmester.hu domaint, nem indíthatott volna portált Stop.hu néven a Telnet, s bizony az Elender is sokáig magyarázhatta volna, hogy az Elender OnLine-t rövidíti EOL-ként, s nem mondjuk az Europe OnLine-t, és pláne nem akarnak rájátszani az AOL fontetikájára. De folytathatnám a példákat: van-e a Ciscónak, a Népszabadságnak, az RTL Klubnak Verseny Kft.-je vagy Verseny Bt.-je, ugyanis ők most egy honlappályázat ürügyén a verseny.hu domaint szerezték meg, lehetőséget kapva ezzel arra, hogy akár vitorla.verseny.hu, akár tanulmanyi.verseny.hu, akár szepseg.vereseny.hu témában taroljanak...

Félreértés ne essék: nem irigylem őket, a verseny erről szól, egy-egy ötlettel az, aki hamarabb ébred, előnyre tehet szert... Az a társadalmi rendszer, amit 40 éven keresztül irigyeltünk, s amire tíz éve nekünk is megadatott áttérnünk, már csak ilyen. De akkor ne kábítsuk magunkat a nic.hu alatt szépen felsorolt szabályokkal, és ne döntsön az én ötletemről az a konkurens, akit esetleg bosszant, hogy a dolog nem neki jutott eszébe.

Szerintem az a jó, hogy egy versenyhez meg lehet szerezni a verseny.hu-t, és az lenne jó, ha ehhez hasonlóan bármihez meg lehetne szerezni bármit. Miért is kellene nekem egy Webmester Kft.-t létrehoznom, ha webmestereknek szóló újságcikkeket szeretnék elhelyezni a weben, és jónak tartanám, ha a site neve elárulná a szolgáltatás jellegét... Amikor a Prím Online-on belül megnyitjuk a letoltes.com-ot vagy az arveres.com-ot, nincs is semmi gondunk, ám ha hangsúlyozni akarnánk, hogy ezek magyar szolgáltatások, máris nagy baj lenne, mert .hu-val nem jár a név!

Illetve jár, ha hangsúlyozom (és a minisztérium lapregisztrációján átfuttatom), hogy én lapot akarok indítani. A kiadók elég hamar – a nagy internetszolgáltatók pedig éppen az Internet Szolgáltatók Tanácsában ücsörögve és mások példáját ellesve – rájöttek arra, hogy miközben a domainnév „engedélyeztetési" eljáráson megy át, addig annak egyik lehetséges megalapozója – vagyis az, hogy én mondjuk Verseny, EOL, Maffia vagy Negyed nevű lapot adok ki – engedélymentes, regisztráltatnom kell a lapot a Kulturális Örökség Minisztériumában, és kész. Ráadásul ez olcsóbb, mint bt.-t vagy kft.-t alakítani, és – nota bene! – névválasztásában szintén nincs kötve semmilyen engedélyeztetéshez, ha az nem foglalt, felvehetem...

Igen ám, de itt jön „az istenek tanácsa": mondjuk hiába alakult meg a tanácson kívüli Bolt Kft., elutasították annak bolt.hu domainkérelmét, mivel az „túl általános", ugyanakkor a Datanet gond nélkül bejegyeztethette a www.passage.hu-t vagy a fentebb említettek a verseny.hu-t, nem is hozva létre ilyen nevű céget, s nem is kapva meg az általánosság vádját.

Ha a legjobbakat tételezem is föl erről a – az internetszolgáltatók mai létszámához viszonyítva mindenképpen csekély létszámú – testületről, akkor is égbe kiáltó igazságtalanságnak tartom, hogy a mandátumuk visszavonhatatlan és örök időre szól; hogy határozatuk ellen fellebbezésnek nincs helye; hogy ugyanabban a gazdasági érdekszférában tevékenykedve hatalmas értékek, mondhatni élet és halál urai, miközben nap mint nap bizonyítják, hogy gyarló emberi lények, és nem tévedhetetlenek. Ez az egész lap nem lenne elegendő hibás döntéseik felsorolására. Csak két példa: a compfair.hu domaint megtagadták a bejegyzést kérő és a kiállítást már több mint tíz éve megrendező Compexpótól, ugyanakkor a nevet kiadták valakinek, aki egy lapengedélyt kiváltva azt kérte. Az Info kiállítást nem lehet bejegyezni, mert túl általánosnak minősül a név, így azután volt info99.hu honlap, s van (most ugyanazt mutatja) info2000! Nem regisztrálták viszont még az info01 vagy az info2001 domaint, úgyhogy aki ma bejelent egy ilyen című lapot, megszorongathatja vele a Hungexpót holnap... Az Origo név megszerzése is pert váltott ki, sőt elárulok egy titkot: az Origo nevű lapengedélyt például én magam szereztem meg, személyesen, én nyújtottam át kék szegélyű kistányéron *Vincze Mátyásnak...* (Igaz, Vince Mátyás, a Matávnet ügyvezetője ugyanakkor kék szegélyű kistányéron nyújtotta át nekem a Prím lapengedélyét, mert amikor látta, hogy az Origóról már lekésett, ezt váltotta ki... Úgyhogy mi nem pereskedtünk, egymás turpisságát megmosolyogva cseréltünk.)

Mindez azonban azt mutatja, hogy az Internet Szolgáltatók Tanácsa nemcsak alkotmányellenesen és mindenkinek bosszúságot okozva végzi munkáját, hanem ráadásul teljesen meddő módon is: nem képes őrizni azokat az elveket, amelyeket a www.nic.hu webcímen olyan szépen lefektetett; bárki bármit kiharcolhat úgy is, hogy nem igazán jogszerűen jár neki, miközben bárkitől bármi megtagadható úgy is, hogy minden jogalapja megvan rá.

Amikor mi kiváltottuk a fentebb említett nem éppen hétköznapi lapengedélyeket, sikerült zavarba hoznunk őistenségüket, és bizony keresték a kibúvókat... Az első javaslatuk az volt, hogy szerezzük be az említett szervezetek engedélyét... Ugyan, mondtuk, ha megadják, hogy hol van a maffia magyarországi bejegyzett irodája, mi szívesen megkérjük az engedélyt, de Chicagóba vagy Szicíliába már hadd ne kelljen kiszaladni. KGB tudtunkkal már nincs, különben is nálunk ez „Kovács Géza Bandája", Kovács Gézától pedig rögvest hozzuk az írásos engedélyt... Utána jött a nagy éca: ha mi lapengedélyre kérünk domainnevet, mutassuk be a lapot... Szerettük volna erre megkérdezni, hogy bemutatta-e az Elender az EOL, a Matávnet a Negyed vagy az Extra7 a Compfair nevű újságot, de rövidebbnek tűnt egyértelműen közölni, hogy ez mind online lap (talán hallott már ilyenről az Internet Szolgáltatók Tanácsa), és addig nem is lesz belőle semmi, amíg nincs domainnév. A szervezeti engedély kérdése még mindig felmerült, mert akár hiszi a kedves olvasó, akár nem, az FBI-t valaki védjegyeztette Magyarországon, de miután nem tudtuk megtalálni a tulajdonost, tisztáztuk, hogy a szabályok szerint, ha több jogosult van, akkor azé a domain, aki előbb jelentkezik az igényével, vagyis a mi esetünkben vizsgálják csak azt, hogy mi jogosultak vagyunk-e, és döntsenek ennek alapján.

Végül többségi szavazással – sokak bosszúságára – megkaptuk a domainneveket, így illendő lenne fülem-farkam behúzva nagyokat hallgatnom, hiszen ha sokat ugatok, holnap egy másik domainnél esetleg fordított lesz a szavazás eredménye. Ám én éppen ezt érzem ideális pillanatnak arra, hogy felhívjam a magyarországi 500 üzleti és mintegy 50 ezer nem professzionális internetszolgáltató figyelmét (mindenki internetszolgáltató, aki valamit kiakaszt a webre) arra, hogy sürgősen ugassuk ki ezeket az urakat az internet udvarából, oszlassuk fel ezt a kéretlen hatóságot itt, a fejünk fölött. Kérjünk fel egy versenyszférától független intézményt, hogy – hasonlóan a lapengedélyekhez – az adminisztrációs költségek megtérítése ellenében végezze el a domainbejelentések (hangsúlyozom: bejelentések és nem engedélykérések) regisztrációját. Akár ugyanolyan automatizmussal a weben keresztül, ahogy az a .com, .org, .net, .to, .cc stb. nevek frontján történik.

A legjobb az lenne, ha ők maguk, az alapítók látnák be, hogy áldásos tevékenységük törvénytelen, haszontalan, eredménytelen, és pusztán ezen az alapon bedobnák a lovak közé a gyeplőt, akár hozzátéve a jelképes aktushoz, hogy ez a fajta szabadság az internet alaptermészete.

Ha ezt nem látják be, akkor annak oka van. Kemény gazdasági oka: érdekek és érdekszférák kényszerítő ereje munkál a háttérben. Ebben az esetben viszont mégiscsak jobb, hogy a maffia.hu megmarad játéknak – ez legalább egy olyan oldal, ahol nem a maffia az úr!

Vértes János

Internet-előfizetéshez ingyen-PC

Elender–HP először

A PSINet csoporthoz tartozó Elender Informatika Rt. és a Hewlett-Packard Magyarország Kft. október 11-én jelentette be „Free PC" akcióját, amely a havi megtérülést erőteljesebben kalkuláló rétegekre gondolva jelentős induló beruházás nélkül teszi lehetővé az internetezést, egyelőre a Budapesti Ügyvédi Kamara tagjai számára.

A 14 000 Ft + áfa értékű Juratus csomag speciális szolgáltatásokkal bővített korlátlan Elender internet-hozzáférést jelent, mégpedig a Hewlett-Packard egyik legmodernebb gépén, a Brio PC-n, amelyet garanciálisan, teljes konfigurációval és előre telepített operációs rendszerrel szállít. A 3 éves szerződés lejártával a számítógép átkerül a felhasználó tulajdonába.

A kezdeményezés célja az, hogy az informatika szemszögéből speciálisnak tekinthető szakmák képviselői is – jelen esetben a jogászok – mielőbb belássák a megfelelő színvonalú internetkapcsolat és a megbízható, márkás számítógépek egyértelmű hasznait és pótolhatatlanságát, s hogy ne jelentsen túlzottan nagy megterhelést az ehhez szükséges eszközök beszerzése.

Legfőképp azért esett erre a különleges területre a választás, mert az Elender vizsgálja annak lehetőségét, hogy a jogi munkában oly fontos azonosíthatóság és adatvédelem milyen eszközökkel biztosítható úgy, hogy jogilag bizonyító erejű dokumentumként is rendelkezésre állhasson az interneten küldött anyag. Így most a jelenleg kétezer főt számláló Budapesti Ügyvédi Kamara kap lehetőséget arra, hogy igénybe vegye a két cég forradalmian új szolgáltatását. A budapesti jogászok számára igénybe vehető csomag a 3 éves korlátlan Elender internet-hozzáférésen és a HP egyik legújabb üzleti PC-jén túl a jogászok munkájában nélkülözhetetlen Jurix jogszabálygyűjtemény havi frissítését is tartalmazza.

A tervek szerint az ügyvédek után az egészségügyi szféra szereplői, az orvosok, gyógyszerészek is lehetőséget kapnak a szakmai igényekhez alakított, ingyenes számítógépes internethasználatra.

Datanet–Compaq másodszor

Egy-két nappal az Elender-akció bejelentése után, a potenciális felhasználók körét már nem csupán a jogászokra leszűkítve, hasonló ajánlattal jelentkezett a Compaq Magyarország és a GTS Datanet: a két cég a világháló-használat elősegítéséhez forgalomba hozott Internet-PC csomagja 44 900 forint plusz áfáért tartalmaz egy minőségi Compaq Prosignia számítógépet és Datanet internet-előfizetést.

Ez az akció leginkább a hazai kis- és középvállalatokat juttathatja kedvező feltételekkel a ma már egyre inkább alapinfrastruktúrává váló internethez. Az Internet-PC csomaghoz a GTS Datanet irodáiban és partnereinél, illetve a Compaq viszonteladóinál lehet hozzájutni.

A csomag megvásárlói kétéves internetszolgáltatásra szóló szerződést írnak alá a Datanettel. Ennek havi díja 10 999 forint plusz áfa. Az ajánlatban szereplő internetszolgáltatás rugalmasan alakítható, igény esetén a szerződés emelt szintre (korlátlan hozzáférés vagy helyi hálózatos megoldás) is köthető.

Az Internet-PC csomag az alábbiakat tartalmazza:

Compaq Prosignia:

Intel Celeron 466 MHz-es processzor, 6,4 GB HDD, 32 MB RAM, 56 k belső modem, teljes multimédia-csomag (CD-ROM, hangkártya, hangszórók), 15" monitor, bővíthető minitorony-kivitel, Windows 98, Word 2000 (magyar nyelvű változatok).

Teljes körű internetszolgáltatás:

Havi 20 óra internet-hozzáférés az alapdíjban (korlátlanra bővíthető), e-mail cím, egyszerűen kezelhető telepítő CD, 24 órás telefonos technikai támogatás.

Senki többet? Harmadszor...

Máris elindultak a találgatások, hogy ki lesz a harmadik, a Compaq sajtótájékoztatóján sokan úgy vélték, hogy a Matávnetnek már csak az IBM maradt partnerként, bár volt, aki mondjuk az Albacompot is el tudná képzelni a Matávnet mellett. A kérdésre lapzártánkig nem érkezett válasz, illetve csak annyi, hogy a sor nem állt le, való igaz, hogy ezt a lehetőséget a Matávnet se hagyja ki, s még az is lehet, hogy a találgatók mindkét táborának igaza lesz.

Vince Mátyás, a Matávnet ügyvezetője az MTI-nek nyilatkozva elmondta, hogy a már piacon lévő Elender–Hewlett-Packard, illetve Compaq–GTS Datanet csomaggal ellentétben a Matávnet nem egyféle, hanem többféle ajánlattal jelenik majd meg. Az ügyvezető kifejtette: a tárgyalások több számítógépgyártó esetében is az utolsó fázisban vannak, s valószínű, hogy nemcsak egy céggel állapodnak meg. Vince Mátyás aláhúzta: ajánlataik kidolgozásakor figyelembe veszik, hogy a vevőknek különböző vastagságú a pénztárcájuk, s mások az igényeik is. Véleménye szerint a Matávnet többféle ajánlata versenyképes lesz a már bejelentett kedvezményes csomagokkal.

Egyetlen internetév egyenlő öt klasszikus gazdasági esztendővel

Budapestre érkezik a nemzetközi start-up roadshow

Berlin, London, Párizs, Milánó, Genf. Ezekben a városokban tartották a genfi Telecommal egyidejűleg az idei ötödik – road-show-szerűen végigvonuló – találkozósorozatot, amely kamara-kiállítással, előadásokkal, üzleti vacsorával lehetőséget teremtett arra, hogy a leggyorsabban fejlődő ágazat szakemberei, cégei valóban a sokat ígért felgyorsult fejlődés útjára álljanak. Elismert tény, hogy egyetlen internetév egyenlő öt klasszikus gazdasági esztendővel. Ám ahhoz, hogy a cégek valóban megötszörözzék növekedésük ütemét, szükség van katalizátorokra.

Ilyen katalizátor Nyugat-Európában a NEW, ami a Network Economy Workshop elnevezés rövidítése. A hálózat nem csupán az említett városokból áll, ide tartozik Stockholm, Amszterdam, Brüsszel, Frankfurt és Barcelona is.

A NEW Észak- és Dél-Európai Ligája után létre kívánta hozni Közép-Európai Ligáját is. Elsőként Budapest csatlakozhat eme rangos körhöz, a 2000-es évre főszponzorként lapunk kiadója, a Prím Információ-technológiai Kft. vállalkozott a NEW támogatására, s hozzá csatlakoztak és csatlakoznak a neves média-, informatikai, telekommunikációs és internetes cégek.

A Prím–NEW első rendezvénye, a budapesti Internet Műhely január 24-én lesz Budapesten, azzal a felvállalt céllal, hogy az év szeptemberétől tovább terjeszkedjen Prága, Varsó, Ljubljana és Zágráb irányába. Ehhez az expanziós kommunikációs és üzleti stratégiához a NEW Internet Workshop kiválaszt olyan meghatározó támogató partnereket, amelyek mind Európában, mind pedig a szűkebb kelet-közép-európai régióban exkluzív szerepet játszanak az üzleti életben.

A NEW Internet Workshop fennállása óta a következő témákban tartott road-show-kat Nyugat-Európa-szerte: Elektronikus kereskedelmi eszközök; Internetes tartalomszolgáltatók; A televízió és az internet összefonódása; Elektronikus közösség: kulcs a virtuális marketinghez. 1999. október elején, a négyévenként megrendezett genfi Telecom világkiállítással egy időben került sor a net-banking témában járatos start-up internetcégek bemutatására. Eddig 32 úttörő európai vállalkozás mutatkozhatott be a médiának, a befektetőknek és a szakmai partnereknek, s ez a szám az év végéig mintegy 50-re fog bővülni. Ebből a félszáz cégből hozza el a Prím–NEW Budapestre 2000 januárjában a 6-8 legdinamikusabbat.

Akar velük találkozni, megismerkedni, üzletre lépni?

A NEW-nak máris nagyon lojális és jól megcélzott közönsége van Európában,

amelynek egyharmada befektetőkből, egyharmada a TOP 500-as és egyharmada internetes cégekből áll.

A rendezők elsősorban olyan magyar gazdasági partnerekkel kívánnak együttműködni az első budapesti roadshow-k megszervezésében, amelyek stratégiai előnyre szeretnének szert tenni azáltal, hogy elsőként ismerhetik meg és vezethetik be a magyar piacra az igen magas üzleti potenciállal rendelkező európai internetcégeket, esetleg saját szolgáltatásaikat kívánják még jobban megismertetni a roadshow-n jelen lévő médiával, illetve egyedülálló személyes kapcsolatrendszert óhajtanak kiépíteni közeljövőnk „internetüstököseivel".

A legelső (január 24-ei) közép-európai internetroadshow-ra 1999. november 20-áig lehet jelentkezni. A bemutatókon részt vehetnek olyan most induló vállalatok is, amelyek különleges internetes célirányú tudással, szolgáltatással, illetve termékcsaláddal rendelkeznek. Ezek a start-up cégek a **tech@dvpa.ch** e-mail címre küldhetik jelentkezésüket. A magyarországi szponzorok (internethozzáférés- és tartalomszolgáltatók, informatikai és telekommunikációs cégek, médiumok) a genfi Delta Vision, Producteurs Associés kommunikációs ügynökségnél jelentkezhetnek e-mailben: **info@dvpa.ch**.

Az Internet Műhely kiemelt szponzorainak a szervezők különleges helyet biztosítanak az eseményt megelőző feltáró tevékenységben, szervezésben és reklámkommunikációban, a roadshow konkrét lebonyolításában, valamint azt követően a start-up cégek technológiáját integráló, partneri, illetve befektetési együttműködésekben, hogy maximálisan lehetőségük nyíljon az akció felkarolásából fakadó összes PR- és gazdasági előny kiaknázására. Az internetroadshow kéthavonta ismétlődő mivoltából fakadóan az esemény házigazdáinak lehetőségük nyílik egyre kevesebb befektetéssel egyre több közvetlen és közvetett anyagi, illetve erkölcsi jellegű hasznot termelni. A fenti e-mail címek mellett a Prím Információ-technológiai Kft. telefonszámain is tudnak felvilágosítást adni, illetve a **www.prim.hu/new** oldalon részletesebben is elolvasható a Prím Network Economy Workshop célja, küldetése.

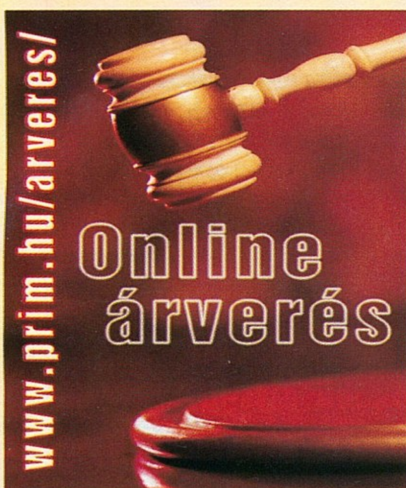
A legjobb 10 közül 10 hátterében Oracle áll

A világ legsikeresebb web helyei az Oracle e-business megoldásain alapulnak. Tudta ezt Ön?

*További információkért látogasson el a **www.oracle.hu** web-oldalra, vagy hívja a **06/800-12000** ingyenes telefonszámot.*

ORACLE®

sulinet

Az Internet Kalauz melléklete a középiskolai internetprogramhoz

Csillagászat

CosmoNet
library.advanced.org/27930/

Rovatunk olvasói már megszokhatták, hogy minden hónapban hírt adunk egy-egy újabb lapról, amely kozmológiai kérdésekkel foglalkozik. Szokásunkhoz híven íme egy újabb hálószem, amely univerzumunk kialakulásának és működésé-

nek érdekességeit tárja elénk.

A Think Quest gondozásában megjelent lapon egy jó pár oldalas leírást találhatunk a kozmosz felépítéséről és működésének alapvető szabályairól. Olvashatunk a galaxisok, csillagok és bolygórendszerek keletkezéséről, valamint a világunkat alakító négy fő erő tulajdonságairól.

Az alapkérdések megválaszolása mellett a lap kitér olyan kérdésekre is, amelyek a szokványos ismeretterjesztő hálószemeken nem szoktak előfordulni. Így például olvashatunk a szálelméletről, amely a világegyetem működésének egyik legújabb kvantummechanikai értelmezését adja. Megtudhatjuk, mik is azok a szálak, hogyan képezik az elmélet szerint a jelenlegi univerzum alapés építőköveit, s hogy milyen jelenségek bizonyítják létezésüket. Jó pár dolgot megtudhatunk emellett az ősrobbanás-elmélet szokványostól eltérő formáiról, az úgynevezett inflációs elméletről és még sok más olyan teóriáról, amely az elméleti kozmológia legújabb eredményeit mutatja be.

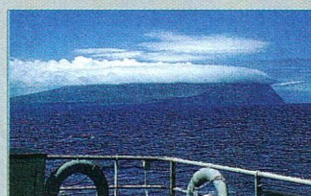
A hosszú elméleti fejtegetés után néhány gyakorlatiasabb fejezetet is találhatunk, amelynek segítségével részletesebb képet kaphatunk az univerzum általunk is megfigyelhető változásairól, az egyes gamma-forrásokról és az utóbbi években felfedezett néhány bolygórendszerről. Mindezt persze részletes csillagtérképek és a tanulást segítő interaktív demók teszik még érthetőbbé.

Meteorológia

Felhők
www.met.hu/cloudalbum/felhoatl.htm

A legszebb dolgokat mindig a természet produkálja – ez hatványozottan igaz, ha a felhőkről van szó. Ki ne bámulta volna már egyszer-kétszer percekig az égen úszó vattapamacsokat, a naplementébe kúszó fátyolrétegeket vagy éppen a fenyegetően tornyosuló gomolyagokat?

Ilyen pillanatokban az embernek eszébe sem jut azon gondolkozni, hogy pontosan megnevezze, mit is lát, mint ahogy egy hiúzt meglátván sem kezdjük el a fejünket törni a macskafélék altörzseivel kapcsolatban tanultakról. Ennek ellenére a felhőket is csoportosítják, méghozzá több szempont szerint. Létezik például magasság szerinti kategorizálás, ami a felhő földfelszíntől mért távolsága mellett annak anyagára is utal: míg az 5–13 km magasságban lévő magas szintű felhők anyaga jégkristály, addig

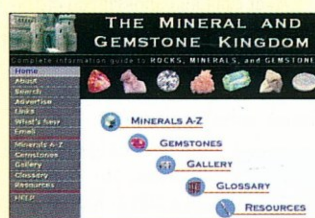

a 2 km alatt elhelyezkedők vízcseppekből állnak. Egy másik lehetőség a forma szerinti osztályozás: ez a létrehozó fizikai folyamatokkal áll szoros kapcsolatban. Végül a Nemzetközi felhőatlaszban is szereplő, főleg a szerkezet alapján történő felhőosztályozás 10 alaptípust különböztet meg, amelyek kölcsönösen kizárják egymást, tehát egy adott felhő csak egy osztályhoz tartozhat.

Akik szeretnének kicsit tudományos szemmel is az égboltra tekinteni, azok mindenképp nézzék meg előbb a felhők besorolásáról szóló részt, majd a fotógalériákat, ahol a képeken látható képződmények latin neveit is megtaláljuk, így könnyebbé téve azok osztályainak megállapítását.

Geológia

Ásványok és drágakövek
(The mineral and gemstone kingdom)
www.minerals.net

A drágakövek világa sokszor ámulatba ejtő, ami érthető is, hiszen a szikrázó, csillogó, szebbnél szebb színekben pompázó köveket mindig is nagy kincsként tartottuk számon. Vannak, akik ölni tudnak értük, de akadnak olyanok is, akik csak egyszerű gyűjtőjük a különböző ásványoknak. A természet csodájának köszönhetően rengeteg színes, különleges kristály létezik, amelyek egy része nem is számít drágakőnek, így azok is szenvedélyes kőgyűjtőkké válhatnak, akiknek nem telik hatalmas smaragdokra és zafírkövekre.

A kövek formáján, mintázatán, fényességén kívül leggyakrabban a színüket találjuk érdekesnek: szinte minden élénk színű kő különlegesnek, egyedinek tűnik. Ha van egy kedvenc árnyalatunk, például feltétlenül világoskék követ szeretnénk viselni leendő nyakláncunk medáljaként, akkor a fenti site segítségével könnyen megtalálhatjuk az igényeinknek megfelelő ásványokat és drágaköveket. Természetesen, ha mindemellett a geológia iránt is érdeklődnénk, akkor a szakmai részt is elolvashatjuk az ásvány hovatartozását illetően.

A sok ezer ásvány között többféle keresési lehetőségünk van: ábécé szerint, színük, keménységük vagy alkotóelemeik alapján is böngészhetünk közöttük, és a rokonkőzeteket is megtalálhatjuk, mert linkek kötik össze azokat. Ha végül kiválasztunk egy ásványt, többoldalnyi információt találhatunk eredetéről, elnevezéséről, variációiról, kémiai összetevőiről. Így például mi, akik nem értünk igazán a vegytanhoz, megtudhatjuk, hogy a $Be_3Al_2SiO_6$ képlet valójában a rubint takarja.

A legfontosabb talán még hátravan: a galéria. A látogatók többsége valószínűleg főleg ezért, a drágakövekről és ásványokról készült szebbnél szebb képekért fog erre az oldalra látogatni.

Amerika tűzhányói
(Volcanoes of the United States)
pubs.usgs.gov/gip/volcus/titlepage.html

Amikor a nagy „amerikai álmot" irigyeljük a paradicsom hazájától, mindig megfeledkezünk a kontinens állandóan pusztító természeti katasztrófáiról. Ilyen tekintetben nekünk,

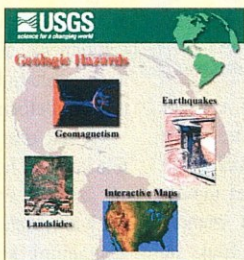
magyaroknak sokkal jobb a helyzetünk a Kárpát-medence biztonságos ölében, távol a tengerektől és törésvonalaktól. Nem úgy Amerika! Az ott lakóknak szinte minden katasztrófatípusból kijutott. Ezek közül számunkra talán a vulkánkitörések a legidegenebbek, hiszen mióta itt élünk, még csak hasonlóval sem találkoztunk (szemben az árvizekkel, földrengésekkel, kisebb szélviharokkal).

A fenti site-ot különösen akkor érdemes áttanulmányoznunk, ha a vulkánokról tanulunk, vagy ha éppen nyaralni készülünk valamelyik amerikai tűzhányó környékére. Külön oldalakon olvashatunk a mostanában kitört vulkánokról, illetve azokról, amelyek az elmúlt pár száz évben tapasztalt aktivitásuk alapján még bármikor kitörhetnek. Kellő távolságból figyelve csodás látványt nyújtanak a működő tűzhányók, lávafolyamok. A fenti honlapon találunk is pár képet róluk.

Alapvető földtani ismereteket is olvashatunk a vulkánok kialakulásáról, valamint megtudhatjuk, hogy mikor, hogyan keletkeztek, és miért éppen ott, ahol vannak. Egyes területek (Alaszka, Hawaii) földrajzi fekvése indokolja, hogy ott sokkal gyakoribb az előfordulásuk. E helyek vulkáni tevékenységét külön oldalak mutatják be.

„Real-time" földrengések
(National Earthquake Information Center)
earthquake.usgs.gov/

Valószínűleg az emberek többsége csak a nagy magnitúdójú, pusztító földrengésekre figyel oda, vagy azokra, amelyek netán a lakóhelyén, illetve annak közelében történnek. Mint tudjuk, a Föld mélye nem egy stabil, szilárd dolog, ami csak néha napján „böffent" egyet, hatalmas földcsuszamlásokat és katasztrófákat okozva, hanem állandó mozgásban van, ami folyamatosan számos kisebb-nagyobb rengést okoz. Például az utóbbi idők egyik legsúlyosabb katasztrófája, a tajvani földrengések idején, szeptember 21. és 24. között is több mint 20 földrengést regisztráltak, amelyek nagy része nem is ott, hanem Japánban, Görögországban, Kaliforniában történt.

Ha szeretnénk megtudni, hogy mostanában éppen hol és mennyire reng a Föld, nézzük meg a NEIC, a Marylandben alapított Földrengés Információs Központ friss adatait. Különböző térképek közül választhatunk, amelyek akár a Föld egészére vagy csak egyes földrészekre, országokra kiterjedő mérések eredményeit jelenítik meg, úgy, hogy különböző jelek mutatják a legutóbbi rengéseket. Ezekre kattintva további információhoz juthatunk.

Akár csak általánosságban érdeklődünk, akár tanulmányainkhoz keresünk további ismereteket a földrengésekről, rengeteg érdekességet találhatunk ebben a kikötőben. Érdemes elsőként a FAQ-oldalt elolvasnunk. Itt megtudhatjuk, hogy ha földrengésmentes helyre szeretnénk költözni, akkor sajnos számolnunk kell a hideggel, mivel e tekintetben az Antarktisz a legmegfelelőbb. Az amerikai földrengésveszélyre irányuló, egyébként értelmes kérdések mellett a 9. kérdést – „Where can I buy a Richter scale?" – remélhetőleg poénnak szánták az oldal szerkesztői... (Hogy „Hol vehetünk Richter-skálát?" Sehol, mivel az nem egy mérőműszer, hanem egy matematikai fogalom, ami a földrengés magnitúdójának jellemzését szolgálja.)

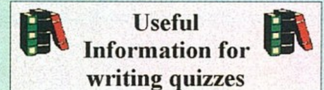
A statisztikák nem túl szívderítők a világ távlatában, nálunk azonban szerencsére csak ritkán fordulnak elő apróbb földrengések, ezek inkább más, törésvonalak mentén fekvő helyeken pusztítanak gyakrabban. Az erősnek számító, 6-os magnitúdójú rengésekből évente mintegy 120 fordul elő, a nagyon kicsi, 1–3 magnitúdójú rengésekből pedig a naponta (!) előforduló mintegy 9000 db teljesen átlagos értéknek tekinthető. Az viszont tévhit, hogy napjainkban több lenne a földrengés, mint a régebbi korokban! Egyedül csak arról van szó, hogy nagyságrendekkel több szeizmográf méri a rengéseket, így többet tudunk lokalizálni, és mindemellett egy olyan komoly médium által, mint a televízió, sokkal több katasztrófáról értesülünk nap mint nap.

Általános műveltség

Kvízjáték
homepages.shu.ac.uk/~acsdry/info.htm

Ki volt az USA negyedik elnöke? Mi Trinidad és Tobago fővárosa? Mi a neve a Föld második legmagasabb pontjának? Ki rendezte az 1977-es Oscar-díjas Annie Hallt? Hol van a világ legmagasabb épülete? Ki volt az eddigi hat, James Bondot megtestesítő színész? Hol született *Petőfi*? Hányban volt a szatmári béke?

Nos, azt éppenséggel nem mondhatnánk, hogy a mindennapi élethez nélkülözhetetlen tudnunk a válaszokat, azonban néha vetélkedők vagy egyéb agytornák során előkerülhetnek hasonló, egyetemes tudásunkat próbára tevő kérdések. Nyilván internetes keresőkkel előbb-utóbb össze lehet szedni majdnem minden információt, de ez elég sok időbe telik. Aki nem szeretné keresgéléssel tölteni az idejét, annak itt van ez a honlap, amely egy kisebbfajta rejtvényböngészde (a nagy rejtvénylexikont internetnek hívják), kategóriáit látván állíthatjuk, nem kevés amerikai ízzel. Ennek ellenére azért sok, az egyetemes műveltségre vonatkozó információ is fellelhető itt, ami kiválóan alkalmas saját felkészültségünk tesztelésére (esetleg pont az amerikai kultúra ismeretéből) vagy pedig, ahogy az oldal címe is sugallja, mások számára gyors kvízkérdések összeállítására.

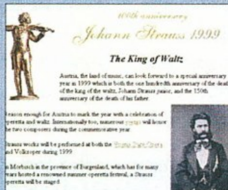

Lehet, hogy az amúgy nem túl sok adat miatt egyesek más, hasonló tartalmú page-ek után néznek, de megeshet, hogy e hiányosság épp inspirációként hat, s akiben van egy kis vállalkozó szellem, az maga is könnyen összeállíthat egy hasonló oldalt a rendelkezésére álló hatalmas információhalmazból.

Ének–zene

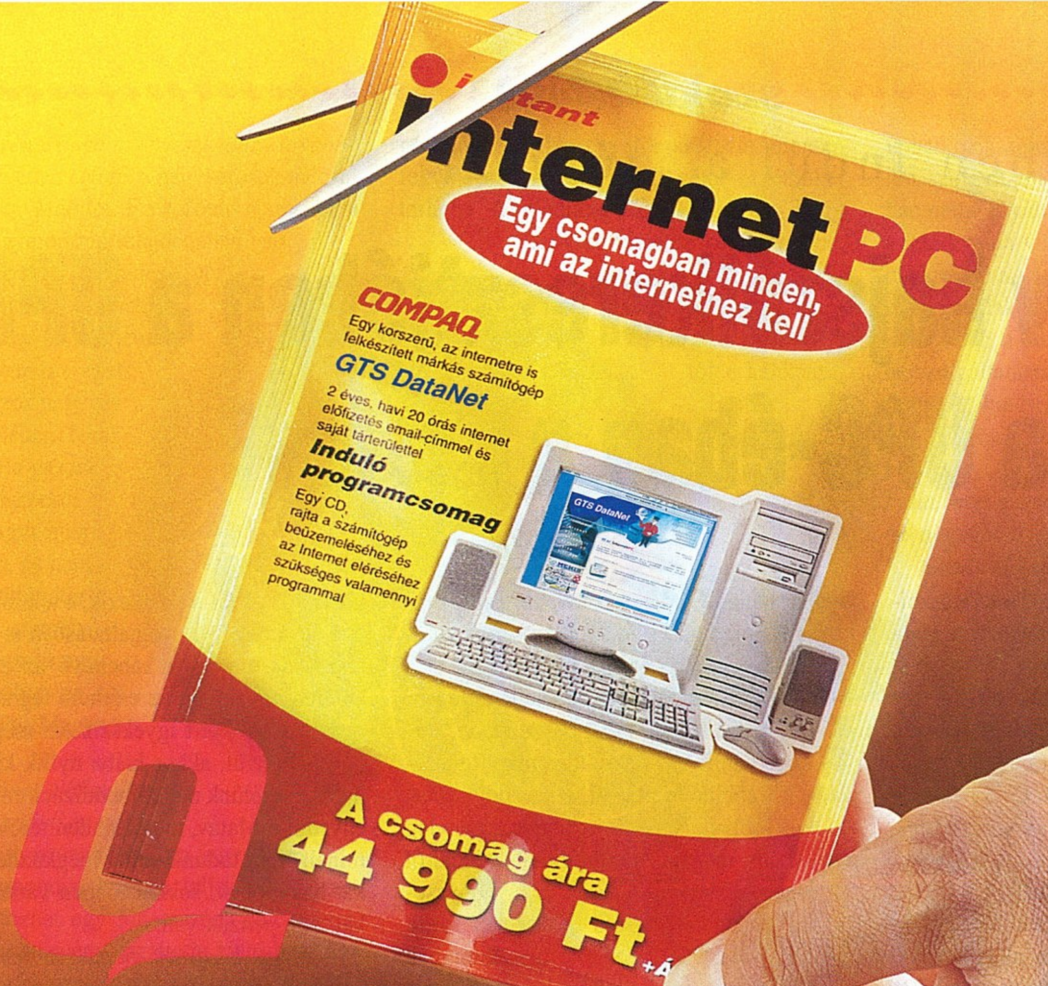
Johann Strauss
www.austria-tourism.at/personen/strauss/

100 éve hunyt el ifjabb *Johann Strauss*, a múlt század egyik prominens zeneszerzője. Az idősebbik Johann Strauss fia jövőjét eredetileg a bankszakmában képzelte el, azonban az ifjú Strauss apja akaratát megcáfolva már hatéves korában zenét komponált, illetve titokban hegedűórákat vett édesapja egyik zenekarvezetőjétől.

A nagyközönség előtt 19 évesen, 1844-ben lépett színre mint profi koncertmester és karnagy: zenekarával saját és apja által szerzett műveket adott elő. Mind komponistaként, mind karmesterként hatalmas sikereket könyvelhetett el, végigturnézta Európát, sőt az Egyesült Államokba is eljutott. Pályája során hűen ápolta az apai hagyományokat, így aztán méltán örökölte a „keringőkirály" titulust is.

Legemlékezetesebb művei közé a polkákat és keringőket sorolják – mint pl. a Kék Duna keringő –, nagyrészt az ő kivételes tehetségének és melódiaérzékének köszönhető, hogy a bécsi keringő ekkor élte virágkorát. Figyelme az 1880-as évek végén a színpad felé fordult. Újítása, hogy a francia operákat sajátos bécsi ízzel fűszerezze, végeredményben a vígopera és az operett keverékeként előálló sajátos stílust teremtett. Életműve óriási, több száz zenedarabot számlál, s alkotásai olyan zeneszerzőkre is hatással voltak, mint például a magyar operett világának egyik legnagyobb alakja, *Lehár Ferenc*.

Belekóstolna Ön is az Internetbe?

Miért ne? Most ugyanolyan könnyedén léphet be az Internet világába, mint amilyen egyszerű egy zacskós leves elkészítése – és még forró víz sem kell hozzá! A Compaq és a DataNet akciós internetPC csomagjában mindent megtalál, amivel egyszerűen és gyorsan – sőt azonnal! – elérheti a világhálót: egy márkás, korszerű, teljes multimédiás Compaq Prosignia 300 számítógépet, minőségi Internet-előfizetést a DataNettől, valamint az induláshoz szükséges valamennyi programot.
S hogy mibe kerül mindez? Csupán nettó 44 990 Ft-ba és a 2 éves havi nettó 10 999 Ft előfizetési díjba.
Próbálja ki – ez ízleni fog!
Akciónkról részletes felvilágosítást kaphat a Compaq zöld számán: **06-80-COMPAQ** (266-727, 206-720), a DataNet ügyfélszolgálatánál **06-80-201-222**, illetve a **www.compaq.hu** és **www.datanet.hu** címeken.

Compaq Prosignia 300

Intel® Celeron™ processzor, 466 MHz, 6,4 GB HDD, 32 MB RAM, minitorony kivitel, 56k belső modem, teljes multimédia csomag (CD-ROM olvasó, hangkártya, hangszórók) 15" monitor, MS Windows 98, MS Word 2000 (magyar nyelvű változatok), görgős egér.
Havi 20 óra teljes körű Internet-hozzáférés (korlátlanra bővíthető), e-mail cím, egyszerűen kezelhető telepítő CD, 24 órás telefonos technikai támogatás.
2 év garancia a Compaq garanciális feltételei szerint.
A teljes multimédiás változat tartalmazhat más gyártóktól származó eszközöket is.

intel inside
celeron™ PROCESSOR

COMPAQ

GTS DataNet
Professzionális Internet megoldások

Novemberben indul a „júpíszi”

A Matáv hajszálkeresztjében a UPC, a UPC-ében a Matáv?

Van-e még Magyarország internetszolgáltatási, sőt, ne adj isten, távközlési piaci tortájából kiszakítható szelet?

A kérdést nem mi tesszük fel először *Szalay Dorottyának,* a UPC Magyarország vezérigazgató-helyettesének (a cég az angolos „júpíszi” kiejtés mellett tör lándzsát). Mivel ő vezeti a lobby- és az akvizíciós területeket, nap mint nap felteszi ezt a kérdést saját magának is: az ő vállán nyugszik az a csata, amit egy új szolgáltatónak meg kell vívnia, ha egy telített piacra akar betörni. Igaz, a kábeltévé területén még vannak fehér foltok Magyarországon, a telefon- és az internetpiac viszont telített. A UPC Magyarország ennek ellenére szépen építkezik, kábeltévés rendszereit többnyire szolgáltatók felvásárlásával bővíti. A már meglévő kábelek minősége igencsak vegyes, teljes cserére szorulnak. A csere azonban már megkezdődött. A UPC Magyarország optikai-koax hibrid technológiát alkalmaz, amely a hagyományos kábeltelevíziózáson túl interaktív telekommunikációs szolgáltatások egész sorát képes nyújtani. A hálózaton a videojelek mellett hang- és adatjel is továbbítható, azaz telefon-, internet- és adatátviteli szolgáltatás is megvalósítható. Szalay Dorottya ezzel a Matáv egyik legnagyobb üzleti ellenfele lett.

– Benne vannak a hajszálkeresztben?

– Nagyon is. A Matáv ugyanúgy terjeszkedik a kábeltévés piacon, mint eddig, illetve még jobban. Nehéz a helyzetünk, tényleg úgy érzem magam, mintha minden oldalról lőnének. A Matávnak nagy, erős lobbycsoportjai vannak, hatalmas összegeket fordít a lobbyzásra. Nem hiszem, hogy elmondják a pontos összeget, de dollárban is milliókról van szó. Érdekeik érvényesítésére minden csatornát igénybe vesznek. Hiába a távközlési törvény júniusi módosítása, olyan, mintha nem is létezne. A Matáv azóta szövetséget kötött a Hungária Biztosítóval, és a Matáv-KábelTV Kft.-be 25%-ban bevette a Hungária Biztosítót, amiért megkapta a szavazatok 75%-át. Nagyon furcsa, hogy valaki 25%-ért 75%-os pozícióba kerül a szavazás tekintetében... A Matáv szeretné a kábeltévés területre is betenni a lábát. Az összes többi távközlési területen uralja a piacot: az adatátvitel közel 90%-ával rendelkezik, a telefonpiac az övé, és az internetszolgáltatásban is jelentős részesedése van. A kábeltévé az egyetlen, amiben nincs meg az elérhető legmagasabb részesedése, ezért igyekszik azt megszerezni. Ha sikerül, akkor hiába nyílik ki a piac, hiába beszélünk majd liberalizációról, marad egyedül a Matáv, mert minden területen dominál. Nem tudunk velük megküzdeni: sokkal nagyobbak, sokkal többen vannak, sokkal több pénzük van.

– Mégis küzdenek, beszélgetésünknek éppen szolgáltatásuk beindítása az apropója.

– Ebben a hónapban telepítjük Sun-szervereinket, amelyek üzembe helyezése után elsőként Miskolcon indul kábeles internetszolgáltatásunk, ami a kapcsolt vonalinál 100-szor gyorsabb elérést biztosít, telefonköltség nélkül. Egy településen – Nagykanizsán – már szolgáltatunk, de az egy vásárolt rendszer, a kábelek cseréje még nem történt meg. Nagyon friss szolgáltatásról van szó, a számlázási rendszer sincs kész, de elárulhatom, Nagykanizsán 8000 Ft körül van a havi díj.

– Milyen irányban terjeszkednek tovább?

– Közvetlen célunk a nagyvárosok hálózatainak megvásárlása. Ezek döntő része már a UPC Magyarország tulajdonában van, a következő két település Győr és Kecskemét. De kisebb településeken is megjelenünk abban az esetben, ha azok nagyváros közelében fekszenek. Ha gazdaságosan összeköthető a nagyvárosi hálózattal, és nem igényel külön karbantartó személyzetet, akkor az agglomerációban is ott lesz a UPC Magyarország.

– Mennyi előfizetőre számítanak a jövő év végéig?

– Magyarországon van egy korlát, amely kimondja, hogy a teljes vételkörzet 1/6-a tartozhat egy műsorszóró hálózathoz. Ezt a médiatörvény rögzítette 1996-ban. Azóta ezek a hálózatok már nem csak műsorelosztó, hanem távközlési hálózatok is. Ebben a helyzetben pedig már nagyon furcsán hat a méretkorlátozás.

– Mivel a rendelet nem mindenki előtt ismeretes, elárulná az olvasóknak, hogy minek az 1/6-áról van szó? Miben mérik a vételkörzetet: népességben, méterben, súlyban, négyzetméterben?

– Ezt vitatjuk mi is. Alapvetően háztartásokban mérik, 770 000 háztartás a teljes vételkörzet 1/6-a. Ekkora lehet a vételkörzetünk. De ha én összekötöm Budapestet Salgótarjánnal, akkor a törzshálózat mentén fekvő összes háztartás a mi vételkörzetünket terheli? A médiatörvény kimondja, hogy azok tartoznak a vételkörzetbe, amelyek a szokásos díj ellenében a gerinchálózatról ráköthetők a hálózatra. Ennek viszont nincs igazán értelme, gerinchálózatról nem lehet bekötni semmit, még egy bonyolult elosztó hálózat, egy úgynevezett vonalhálózat és más egyéb is szükséges. Értelmezést kértünk felettes szervünktől, az ORTT-től. Ők nemes egyszerűséggel a város összes háztartását tartják vételkörzetnek. A HíF-engedély szerint viszont a szolgáltatási engedély utcák által behatárolt területre vonatkozik, tehát ad absurdum a páros oldalon szolgáltathatunk, a szemben lévő házban nem. Tovább bonyolítja a kérdést, hogy a ház kapuja vagy a lakás ajtaja előtt értelmezhető-e a vételkörzet elérése. Ez egy 10 emeletes lakótelepnél döntő. De még bonyolultabb a határ meghúzása, ha az internetszolgáltatásra és a majdani IP-re, a telefonszolgáltatásra gondolunk.

– Egyesek szerint nem csupán a Matáv, hanem a UPC Magyarország is kiváló lobbysta, mert elérte, hogy a Matáv 30 000 léleknél nagyobb településen nem vásárolhat, nem telepíthet kábeltévés rendszert. Ha a kiváló lobby működik, a felsorolt furcsaságok vélhetően hamarosan megoldódnak. Magyarországnak ugyanis elemi érdeke a fejlett távközlési hálózat, az olcsó, elérhető szolgáltatás. Ezzel a társadalomnak egy olyan szükségletét elégítik ki, ami ez Európai Unióhoz való csatlakozás vagy a gazdaság kívánt szintű funkcionálása szempontjából is elengedhetetlen.

– Ez így teljesen logikus, és józan paraszti ésszel csak erre a következtetésre juthatunk.

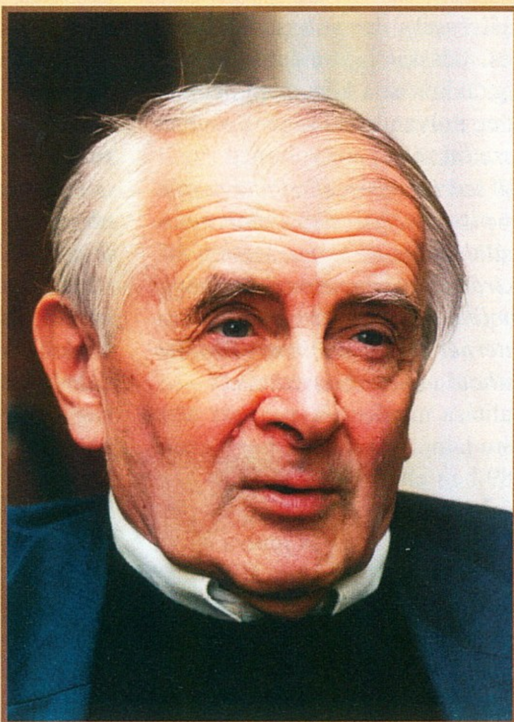
P. S.

F i n á l é v

Beszélgetés Vitányi Ivánnal

Parlamenti helyett hálózati demokrácia?

V Sorozatunk korábbi beszélgetőpartnerei az internet lehetséges áldásai között többször emlegették a „közvetlen" demokráciát. Bár arra – hely és idő hiányában, egyéb téma bővében – sosem tértek ki, pontosan mit is értenek e fogalom alatt, ám bizonyára mindenkinek van valamilyen elképzelése róla. De vajon – kihasználva a világháló speciális adottságait –, ha meg is valósulna valami ilyesmi, hogyan formálná át jelenlegi társadalmi berendezkedésünket? Egyszerűen csak annyi történne, hogy négyévenként a szavazófülke helyett az otthoni internetterminálon adnánk le voksainkat, vagy egészen új, ma még elképzelhetetlen gyakorlat jönne létre – például úgy, hogy a képviseleti rendszer kiiktatásával minden általános kérdésben az egész társadalom nyilvánítaná ki akaratát? Ezekkel a kérdésekkel kerestük fel *Vitányi Iván* társadalomtudóst, akit – dacára annak, hogy elég hosszú ideje foglal helyet a parlamenti padsorokban – legalább annyira tekinthetünk független értelmiséginek, mint politikusnak.

– Ön több mint fél évszázada foglalkozik politikával, él aktív társadalmi életet, ami azzal jár – bár nem emlékszem rá, hogy hallottam volna valaha is erre hivatkozni –, hogy nem csak elméletben, de gyakorlatban is nagyon sokféle politikai berendezkedést, társadalmi átalakulást, mozgást megismert. S most úgy tűnik, hogy alig egy évtizeddel a legutóbbi rendszerváltás – vagy annak kezdete – után újabb kihívások elé néz a társadalom: itt az internet, ami rohamosan átformálja emberi kapcsolatainkat, viszonyainkat, fogyasztási szokásainkat, azaz egész életünket. Ebből persze nem maradhat ki a politika sem, amit kapcsolatba hozva a világhálóval, általában mindenkinek a közvetlen demokrácia jut eszébe. De jelent-e valamit ez a fogalom, vannak-e előzményei?

– A közvetlen demokrácia már régi ötlet, a pozitív utópiákban is szerepelt egy ilyen lehetőség, meg tulajdonképpen a negatívokban is, hiszen valami ilyesmit vázol fel *Orwell,* csak nála az egyénit teljesen elnyomja a többségi akarat. Az internet megjelenésével logikusan vetődik fel, hogy ha mindenki mindenkivel állandóan kapcsolatban lehet, akkor – legalábbis elméletileg – lehetővé válik azonnali szavazások, népszavazások, közvélemény-kutatások megrendezése. Koromnál fogva én a számítógépet már legfeljebb csak szövegszerkesztésre használom, és nem tanultam meg internetezni, de ettől függetlenül – mivel tudom, hogy a technikai fejlődés sosem hagyja érintetlenül a társadalmi fejlődést – biztos vagyok benne: még nagy változások lesznek. Ne felejtsük el, hogy a jelenlegi nem valamilyen

(folytatás a 20. oldalon)

(folytatás a 19. oldalról)

abszolút demokrácia, hanem a demokráciának nevezett társadalmi berendezkedés ma ismert legmagasabb foka, amit a legfejlettebb államok mostanra elértek. Jobb, mint ötven vagy száz évvel ezelőtt volt, de természetesen ez nem jelenti azt, hogy ne fejlődhetne még tovább, ne alakulhatnának ki akár merőben új formák is.

A jelenlegi szabályok szerint például négyévenként szavazás van; a társadalom, a szavazók ilyenkor véleményt nyilváníthatnak a hatalom teljesítményéről, és megerősíthetik vagy leválthatják azt. A két választás közti időszakban azonban alig van beleszólási lehetőségük az ügyek intézésébe, legfeljebb a kormányok igyekeznek kipuhatolni közvélemény-kutatásokkal, hogy az emberek mit gondolnak bizonyos kérdésekről. Ezért régóta folyik a vita – persze főleg az elméleti szakemberek között –, hogy a négy év sok vagy kevés; van, aki azt mondja, négy év alatt nem lehet megvalósítani semmilyen programot, mások szerint meg ennél is gyakrabban kellene választásokat tartani. Tehát ha van egy olyan technikai lehetőség, amely közelebb vihet minket a közvetlenebb véleménynyilvánítási formákhoz vagy a választás, hatalomgyakorlás újabb módjaihoz, akkor előbb-utóbb ez valahogy megjelenik majd a gyakorlatban. Lehetnek akár teljesen alapvető változások is, hiszen a mostani egy *poliarchikus* demokrácia, ami azt jelenti, hogy a különböző eszmék és érdekek alapján szerveződött pártok bizonyos időre lehetőséget kapnak a választóktól, hogy birtokba vegyék a hatalmi gépezetet, és annak segítségével megvalósítsák programjukat. Négyévenként aztán a társadalom előtt megküzdenek egymással, s amelyik jobban el tudja hitetni a maga igazát, azt a lakosság megválasztja. Ahhoz, hogy ez *teljes* demokrácia legyen, még számtalan dolog hiányzik; de ha az internet vagy valami más hasonló rendszer egyszer tényleg annyira általános lesz, hogy nemcsak a hozzáféréssel, de a használatához szükséges tudással is mindenki rendelkezni fog, akkor ez a közvetlen demokráciának egy olyan lehetőségét nyújthatja, ami azelőtt soha nem volt meg.

– Ezek szerint elképzelhetőnek tartja, hogy egy olyan mérvű, elsősorban intézményes átalakulás történjen a világ különböző irányítási rendszereiben, amely által a politikai gyakorlat igazodik hozzá az internet lehetőségeihez? Van ennek belátható időn belül realitása?

– Realitása mindennek van, ezt nem lehet előre látni. Gondolom, hogy azok, akik 1789-ben elkezdték a modern kori demokráciát, nem tudták volna azt sem elképzelni, hogy kétszáz év múlva négymillió ember egy napon megy el szavazni, és már este tizenegy órakor lehet tudni, hogy körülbelül mi lett az eredmény. Csak néhány évtizeddel ezelőtt is lehetetlen dolognak tűnt sok minden, ami most a demokrácia gyakorlásának legtermészetesebb velejárója, nemcsak technikailag, hanem társadalmilag is. Elég, ha a nők választójogára utalok. Azt tehát, hogy milyen konkrét változások lesznek, nem lehet megjósolni. De egészen nyilvánvaló, hogy ha az a lehetőség megvan, hogy én otthon ülök, hallgatom vagy olvasom, amiről szavaznom kell, vagy véleményt mondanom – ugyanakkor arra is megvan az eszköz, hogy kinyilvánítsam az akaratomat –, akkor ez valamilyen hatással biztosan lesz a demokrácia gyakorlásának formáira.

– Most végig formai kérdésekről beszéltünk, azaz a demokrácia gyakorlásának módjáról. Vajon ha ezen a téren bekövetkeznek azok a változások, amelyeknek a körvonalai legalább sejthetőek, mindez hogy fog visszahatni a tartalomra, a demokrácia minőségére? Akár úgy is feltehető a kérdés: „demokratikusabb" lesz-e a demokrácia?

– Amennyiben, mondjuk, az elektronikus szavazás ahhoz vezet, hogy az eddiginél sokkal többen „vesznek részt" a választásokon, vagy hogy az embereknek sokkal több információjuk lesz egy-egy témáról, akkor a válasz: igen. Hiszen a demokrácia mai formájának egyik legnagyobb kérdése a választási részvétel. Az egész világon általánosnak mondható, hogy a szavazásra jogosultaknak csak valamivel több mint a fele megy el voksolni, a többiekről nem nagyon lehet tudni, mit gondolnak. A távolmaradásnak számtalan oka lehet, de ha feltételezzük, hogy az otthoni szavazás lehetősége a részvételi arány növekedését eredményezi, akkor az már komoly eredmény. Ugyanakkor nem hiszem, hogy önmagában a technika megoldást jelentene, mert sok ember nem lustaságból nem megy el szavazni, vagy mert éppen nem ér rá, hanem azért, mert egyszerűen nincs határozott véleménye, nincs elegendő információ, tudás a birtokában ahhoz, hogy döntsön. Csupán a technikai fejlődés nem feltétlenül jelenti azt, hogy a világ jobb lesz általa; például ha a gőzgép feltalálását a szövőnők szemszögéből nézzük, akkor nekik rosszabb lett, hiszen a szövőgépek miatt sokukat kidobták a textilgyárból. Aki meg maradt, mert megtanulta a gépet kezelni, az sokkal több értéket állított elő, mint korábban – nagyjából ugyanazért a bérért –, tehát a gépesítés a nagyobb mértékű kizsákmányolásra is lehetőséget adott. De közben vasutak is épültek, ami által meg olcsóbb lett a közlekedés, és azok is utazhattak, akiknek korábban nem lett volna rá pénzük.

A legnagyobb változásokat a huszadik század hozta, és már jóval az internet vagy akár a számítógép megjelenése előtt. Óriási kihívást jelentett először a rádió, aztán a mozi és a televízió. Ne tes-

sék azt gondolni, hogy ezek nem voltak hatással a társadalmi berendezkedésre! Egyik kedvenc szerzőm, *Benjamin Barber* például azt mondta: korábban voltak a totalitárius rendszerek, ahol az embereket hatalmi eszközökkel nyomták el – ezek többnyire megszűntek, mert az emberek ellenállása, szabadságvágya legyőzte őket; most helyettük egy egészen más, újfajta diktatúra van, a televízió diktatúrája, hiszen mindenki azt nézi, onnan szerzi az információkat, az jelenti számára a szórakozást, kikapcsolódást, kultúrát. Aki egész nap ott ül a tévékészülék előtt, még jól is érzi magát, s közben észre sem veszi, hogy már nincs szabad akarata, megmondják neki, mit egyen, mivel mosson, milyen embereket szeressen, egyáltalán mit gondoljon a világról. Arról nem beszélve, hogy amíg az emberek a tévé előtt ülnek, addig nincsenek az utcán, nem szervezkednek, nem beszélgetnek egymással, nem formálnak saját akarattal, érdekkel rendelkező közösségeket – azaz nincs velük gondja az államnak. Amikor megjelent a televízió, sokan azt mondták, milyen fantasztikus dolog, mert most majd mindenki megnézhet egy opera-előadást a Metropolitanben, olyanok is, akik egyébként soha nem jutottak volna el oda. Nem ez történt. A tévé nem a kultúra terjesztésének eszköze lett, mert akik operába akartak menni, azok továbbra is operába mentek – a televíziónak pedig kialakult egy sajátos kultúrája. Az internettel ugyanez a helyzet: egyszerre adja annak a lehetőségét, hogy egy olyan újfajta, *puha* totalitárius rendszer keletkezzen, amelyben nem kell már gondolkozni sem, és annak a lehetőségét, hogy mindenki gondolkozzon, s létrejöjjön a közvetlen demokrácia. Hogy ebből melyik valósul meg, az nem a televíziótól, nem az internettől függ, hanem maguktól az emberektől, az egyéni gondolkodás, felkészültség fejlődésétől.

– Ha az emberiség eddig történetéből próbálunk következtetéseket levonni, akkor melyik variációnak van több esélye? Van-e okunk optimizmusra?

– Az emberiség eddigi történelméből az derül ki, hogy minden lehetőségből egy csomó jót használtunk föl, de jött hozzá egy csomó rossz is. Összességében azért azt hiszem, mégiscsak fejlődtünk, hiszen az a totalitárius rendszer, ahol enni, inni kapsz, van hol laknod, és a véleményedért nem zárnak börtönbe – bár tévét *kell* nézned, és állandó fogyasztási kényszerben élsz –, azért csak jobb annál, mint amikor koncentrációs táborba hurcolnak.

– De a koncentrációs táborba vonuló emberek talán szellemileg szabadabbak voltak, mint most a tévé előtt ülők...

(fotó: Walkó Boglárka)

– Nem tudom, hogy ezt össze lehet-e így hasonlítani, de még ha igaz is lenne, azért az egy fontos különbség, hogy a tévé előtt ülő embernek lehetősége van arra, hogy válasszon – a műsor nem *kötelező*. S az internet ilyen szempontból talán még jobb is, hiszen nagyobb a választék, rajtam áll, mit akarok megnézni, és visszajelzésre is van lehetőségem. Minden azon múlik, hogy a társadalom mekkora része lesz képes ezt kihasználni.

– Hát éppen ez az! Folyamatosan arról beszélünk, milyen változásokat hoz életünkbe az internet, miközben Magyarországon kevesebb mint százezer otthoni előfizetője van, és a legbátrabb becslések szerint is egymilliónál kevesebben használják. Sokan éppen ezért félnek attól, hogy a számítógép ahelyett, hogy esélyegyenlőséget teremtene, egy új elit kialakulását idézi elő, miközben megnöveli a társadalmi rétegek közti szakadékot.

– A nyelvszociológia szerint kétfajta nyelvhasználat létezik: a műveltek rendelkeznek azzal a kóddal, amellyel megértenek bonyolult közleményeket akkor is, ha új fogalmak vannak bennük; akik nem tanulták meg ezt a kódot, azok eleve, már a legelején nem értik meg a bennük lévő üzenetet, és ennek megfelelően nem tudják használni, a javukra fordítani. Természetesen ez az internetre is vonatkozik: minél jobban érti valaki, annál jobban tudja értelmesen használni, és ezzel növeli az előnyét azokkal szemben, akik nem látták még át a lényegét. De ugyanakkor most még annak is megvan a lehetősége, hogy a társadalom esélyt adjon a felzárkózásra. Lehet, hogy éppen az interneten keresztül nyílik meg az út lemaradásuk behozására azoknak, akiknek nem volt más lehetőségük. Ezért kell olyan programokat létrehozni – a mostaninál többet és nagyobb odafigyeléssel –, mint a Sulinet, hiszen egyrészt a gyerekek sokkal könnyebben megtanulják azt, ami mondjuk nekem már nem megy; másrészt ők lesznek azok, akiknek már egy egészen új világban kell élniük. Aki most nem tanulja meg az új *nyelvet*, az később sem fogja tudni behozni a lemaradást.

– Aki viszont megtanulja, az részévé – élvezőjévé, formálójává – válik egy újfajta globális kultúrának. Persze megint csak ott tartunk, ahol az elején, hogy vajon jobb lesz-e ettől a világ?

– Ismét csak azt tudom mondani: az internet csupán formai lehetőség. Nem is olyan sok évszázaddal ezelőtt csak a papok és a kódexmásolók tudtak olvasni, és nem volt könyvnyomtatás sem. Ma minden gyerek tud olvasni, tehát elvileg elolvashatná *Mikszáth, Móricz* vagy *Arany János* összes műveit; van már CD-lemez, lehetne *Bartókot* hallgatni otthon, és a tévében balettet, színházi közvetítést vagy akár csak jó filmeket nézni. Az eszközök tehát adottak, az internettel csak eggyel több lett. De a *csodát* nekünk, embereknek kell megtennünk...

Kis Ervin Egon
kegon@relax-magazin.com

INTERNET LOVE STORY XVII.

Rovatszerkesztő: Wesselényi Andrea (andrea@prim.hu, www.wesselenyi.com/love.htm, www.prim-online.com)

BuliNet

Valószínűleg számodra is felejthetetlen volt az első alkalom, amikor az internetre csatlakoztál. Kezdetben valamennyien a bőség zavarával küszködünk, azután egyre inkább megtanuljuk a világháló használatát, s fölfedezzük az egyik legizgalmasabb lehetőséget: a többi emberrel történő ismerkedés örömét. Hogy ez az ismerkedés minél könnyebb legyen, számos olyan szolgáltatás létezik az interneten, amely a társ- és társaságkeresést segíti. Magyarországon az egyik ilyen – nem mellékesen szerintem a legjobb – szolgáltatás a Deltasoft Kft. által üzemeltetett BuliNet.

Az alábbi gondolatok valamivel több mint egy év alatt születtek meg bennem. Sok minden történt, volt, akivel csak leveleztem (az a lány pl. a BuliNet segítségével ment később férjhez), voltak könnyed kapcsolataim, tévedéseim, és igaz, csak kis időre, de eljött a várva várt szerelem is. Szóval sok mindent megéltem, majdnem bele is haltam.

Szeretlek, BuliNet!

Ennek ellenére biztos vagyok abban, hogy a BuliNet alkalmi- és törzsvendégeit s különösen a szolgáltatás üzemeltetőit helyenként vitára ingerlem, és esetleg néhány alapvető kérdésben sem értünk egyet. Jómagam a BuliNetet és a hozzá kapcsolódó, bár attól szervezetileg független Buliklubot az ezredforduló Magyarországa egyik legizgalmasabb jelenségének tartom. Természetesen csak arról tudok írni, amit én magam tapasztaltam. Ha helyenként tévednék, ha következtetéseim igazságtalanok lennének, ígérem, hogy a bizonyítékok és érvek hatására megváltoztatom álláspontomat. Persze ehhez tudnom kell, mit gondolsz. Erre való az e-mailem: cskadarp@freemail.c3.hu (honlap: w3.swi.hu/cskadar).

Kórkép

Évezredek óta a műalkotások igen nagy része az emberiséget békeidőben sújtó legnagyobb átokról, a magányról szól. A fejlettebb országok (s világviszonylatban közéjük értendő hazánk is) lakosságának mintegy harmada hosszabb-rövidebb ideig szenved a magánytól. Iszonyú embertömegről van szó; olyan mentális állapotról, amely azt bizonyítja, hogy az általunk olyannyira felmagasztalt zsidó-görög-keresztény hagyományokra épülő modern civilizáció a legalapvetőbb kérdések terén sem képes előrelépni.

A közel egy évtizede tomboló gazdasági világválság tovább rontott a képen. Az Európai Unió tagállamaiban 20 millió ember munkanélküli, hazánkban pedig egy 1999. januári beismerő vallomás 870 ezer olyan 18 éven felüli állampolgárról tett említést, akinek semmilyen önálló jövedelme sincs. Közismert tény, hogy a tartós – egy esztendőnél tovább tartó – munkanélküliség oly mértékben deformálja a személyiséget, hogy a munkanélküli, ezáltal önmagát értéktelennek tartó ember elszigetelődik, társas kapcsolatai csorbulnak, redukálódnak, esetleg meg is szűnnek.

Különösen nehéz helyzetben vannak azok a generációk, amelyek az elmúlt másfél évtizedben váltak felnőtté. Az erőltetetten kapitalizálódó Magyarország az erőszakon (immár a háborúba torkolló erőszakon) és az önzésen túlmenően semmilyen általános érvényű modellt nem tudott felmutatni. Nagyon jól működő – vagy legalábbis működő – közösségek és szolgáltatások mentek tönkre, az újonnan alakulók pedig az anyagiak hiányában és a szabadidő csökkenése következtében csak lassacskán erősödnek. Elegendő arra utalnom, hogy ún. ifjúságpolitikai célokra 1989 és 99 között összesen nem fordított az állam akkora összeget (reálértékben), mint 1989 előtt egyetlen esztendőben; hogy a többség számára illuzórikussá vált a felsőfokú tanulmányok zavartalan (nem munka melletti) elvégzése; hogy a családi tőke nélkül indulók számára tisztességes és alkotó munkával általában lehetetlen a lakáshoz jutás. Témánk szempontjából különösen figyelemre méltó, hogy minimálisra zsugorodtak azok a lehetőségek, amelyek a társ(aság)keresés és -találás helyszínei lehetnének. A szegényebbek számára megfizethetetlenek a szórakozóhelyek, a munkahelyi klubok bezártak, és akkor még nem is szóltam a divatos cuccok elérhetetlenségéről. Félelmetesen szűkült a társadalmi mobilitás: sem az egyes korosztályok, sem az egyes jövedelmi rétegek nem járhatók át. Riasztó a kulturális elsivárosodás. (Csupán egyetlen példa: 1994 és 98 között lényegesen megváltozott a Diáksziget közönsége. Míg 1994-ben 14 és 45 év között nagyjából a természetes érdeklődésnek megfelelő volt a képviselet, 1998-ban 16–26 évre redukálódott a résztvevők kora. 1994-ben a sziget mindenki számára megfizethető volt, 1998-ban csórót nem nagyon, 1999-ben szinte már egyáltalán nem lehetett látni. Ezzel párhuzamosan változott meg a sziget jellege is: a nemzedékeket összekovácsoló, értékesebb alternatív kultúrát felváltotta a „Pepsi-érzés", az alsó-középosztály giccsértékrendje.) Olyan társadalmi problémaözön keletkezett hát, amely milliókat foszthat meg az összetartozás, az együttműködés, a jobb minőségű élet élményétől.

Az ezredvég válságjelenségei – nem beszélve most a háborús fenyegetettségről – meglehetősen közvetlenül érintik a párkapcsolatokat is. A környezet igen kevés példát mutat a jól felépített, végigjátszott szerelemre vagy a közösségi élet szépségeire. Bár szerencsére az emberek nem a filmekből, hanem a valóságból merítik ismereteik zömét, érdemes arra gondolnunk, hogy már alig látunk olyan filmet, amelyben az egymásra pillantás és az ágyjelenet között érdemi idő telne el. Az amerikai típusú, „kapreál" termékekből szinte soha nem derül ki, hogy a szexen kívül ugyan mi más érintette meg a – mellesleg jól öltözött, napi megélhetési problémákkal és további gondolatokkal nem terhelt – két embert. Nem véletlen, hogy a „Szerelmes Shakespeare" olyan sikeres: ebben a lenyűgözően szépen megalkotott mesében legalább érzelmileg lehet azonosulni a hősökkel.

A minták hiánya a reális párkapcsolatokban is oda vezet, hogy a párkapcsolatnak nem a beteljesedése, hanem gyakorta a kezdete a nemi

közösülés. (Nehogy félreértés essék: aki azt állítja, hogy még szerény személyemnél is jobban szeret szeretkezni, azt súlyos becsületsértés miatt azonnal feljelentem...) Nem holmi prűdség, hanem néhány megélt szerelem és sok-sok egyéb „viszony" öröme-keserűsége mondatja velem, hogy erőltetetten gyors a másik „birtokbavétele", annak megismerése nélkül.

Némileg ellentmond ennek, hogy a párkapcsolatok belső szerepfelfogását illetően a társadalmi megítélés szemernyit sem változott. Csak nyomokban – sajnos egyre parányibb nyomokban – látszik, hogy valamikor is voltak emancipációs törekvések, mozgalmak, kisebb sikerek.

A rendszerváltozásnak is köszönhető viszszarendeződés – s ilyen szempontból bizony jól tetten érhető e változás ellenforradalmi jellege – is segítette a macho típusú társadalomszemlélet úgyszólván kizárólagossá válását. A nők kényszerű háztartásbelivé válása erősítette, hogy a férfinak kell eltartania az egész családot, egyáltalán: a férfi legyen FÉRFI. A nő pedig maradjon NŐ: szép – s lehetőleg fiatal – cseléd, a férj csodálója, kurvája, gyermekeinek ellátója és – rabszolgaként ugyan, de – haszonélvezője is. A kép persze ennél árnyaltabb, így pl. a cigányság körében éppenséggel megfordult a helyzet. Mivel a nagyipari (segédmunkás) és a szórakoztatóipari (vendéglátós muzsikus) – tehát a férfi – munkahelyek szűntek meg elsősorban, a roma családok azon részében, ahol egyáltalán tud dolgozni valaki, általában az asszony lett a családfenntartó, ennek minden presztízskövetkezményével együtt. Ez utóbbi viszont azt mutatja, hogy a tényleges emancipáció továbbra is a munkához és közéleti részvételhez való egyenlő jogokat és feltételeket jelenti. S bár e tanulmánynak nem témája, csak megemlítem, hogy a konzervatív társadalomképet jellemzi az is, hogy az emancipációs álviták a „ki mosogasson?" témakörét ölelik föl, nem azt az alapkérdést, hogy milyen közszolgáltatási rendszert kellene megvalósítani ahhoz, hogy ne kelljen mosogatnia otthon senkinek. Talán az egyetlen különbség a korábbi időkhöz képest az, hogy a kapcsolatot kezdeményező fél nem csak a férfi, hanem a nő is lehet.

A virtuális világ

Az internet természetesen alapjaiban nem tudja megváltoztatni a társadalmi folyamatokat, inkább csupán tükrözi azokat. A világháló káosza azért káosz, mert a világgazdaságban és a társadalmi viszonyokban sem érhető tetten a rendezettség. A világháló azonban szűrő, különösen nálunk. Az internethez való hozzáférés csak a jó munkahellyel vagy a sok pénzzel rendelkezők számára oldható meg – ideértve a középiskolák és felsőfokú intézetek tanulóit, hallgatóit is. Szó sincs itt demokráciáról, még kevésbé esély- vagy feltételegyenlőségről.

Ha valaki az internetet nem csupán passzív szemlélőként – olvasóként – használja, hanem aktív résztvevőként is, akkor a műszaki-kezelési szabályokon kívül a kommunikációs szabályokat is meg kell(ene) tanulnia. Ezek a szabályok azonban most alakulnak. S azért alakulnak oly nehezen, mert az internet bizonyos szempontból szétrúgja a zsidó-görög-keresztény kultúra egyik alapvonását: a nevesítést. Az interneten bárki kóborolhat úgy, hogy – hacsak bűncselekmény gyanúja miatt nyomozás nem indul ellene – soha nem derül ki, ki is ő valójában. Nem biztos, hogy ez rossz, sőt biztos, hogy nem rossz, csak éppen nem nagyon tudunk még mit kezdeni ezzel a jelenséggel.

Az internetes kommunikáció egyik legalapvetőbb módja az elektronikus levél, vagyis az emil (e-mail). Ma már az emilnek nincsenek terjedelmi korlátjai, nem feltétlenül kell táviratí stílusban fogalmazni. Ennek következtében csupán a postázás sebessége az, ami az emilt a hagyományos levéltől megkülönbözteti.

Az igazán egyedi és csakis az internetre jellemző forma az írott beszéd. Írott beszéd módjára csevegünk egymással az IRC-csatornákon, az ICQ-n és a speciális csatiszolgáltatók honlapjain. Az írott beszéd majdnem olyan, mint a valódi: gyors, esetleges, redundáns. Az írott beszéd ugyanakkor minden eddigi kommunikációs formától különbözik. Nem elsősorban abban, hogy az író nem látható és hallható, hiszen ez a levél esetében is így van, sokkal inkább abban, hogy noha a hálón lévők beszélnek, ez a beszéd az élőbeszédhez képest szabatosabb, a közlő szándékainak, éppen játszott szerepének jobban megfelelő. Viszont az élőbeszédhez közelít az írásmód: egyre inkább eltűnik a magyar helyesírásra jellemző szóelemző írás („teccik, lekközelebb, kéccséges" stb.), ugyancsak jelentőségét veszíti a kis- és nagybetűk, valamint a j és az ly közötti különbség, ugyanakkor számos játékos elem is megjelenik a minél gyorsabb leírhatóság érdekében („hol lax?"), és a hibásan leírt mondatokat nem javítják ki, hiszen nincs rá idő. A metakommunikatív gesztusokat pótolják – igyekeznek pótolni – a felfokozott érzelmi állapotot tükröző szavak és a „vigyorik" (smile-ok), tehát a szöveg beírásához rendelkezésre álló időn belül valamennyire mégiscsak komponálttá, sűrítetté válik a közlendő.

Az interneten minden – nem speciálisan kódolt – információ nyilvános. Ezt azért jó tudni, mert ezek az információk nem mindig maradnak az interneten. Bármilyen szöveg, kép, hang stb. bárhol másutt – így tévéműsor részeként is – megjelenhet. Emlékszem, milyen sokan sértődtek meg, amikor a TV2 Kukac című műsorában a BuliNetről beszéltem, és közben a képernyőn az egyes regisztrációs lapokon lévő fotók, valamint a Buliklubban készült képek voltak láthatók.

Ismerkedés a BuliNettel

Aki először vetődik a BuliNetre, és az internettel is csak kacérkodik, igen nagy bajba kerül. Jól érezhető, hogy a nyereségérdekelt üzemeltetőnek – jóllehet, a társkereső nem rossz reklámhordozó – nem igazán szívügye, inkább magánügye a BuliNet. Az új belépőt szinte semmi nem segíti. Először is ki kell töltenie egy nem túl bonyolult regisztrációs lapot, amelynek kérdései elég jók, ugyanakkor a kérdésekre adható válaszok olykor korlátozottak. A legsúlyosabb hiba a társ(aság)keresés szándékát firtató kérdésre adható feleletek szűkös választéka. Nagyon kevés az olyan kérdés, amely indirekt módon akarná kifürkészni az új belépő szándékát és tulajdonságait. Pedig különösen fontos lenne minél pontosabb képet kapni arról, hogy ki az, aki csupán szórakozni jön ide, elsősorban azért, hogy körbebókoltassa magát, s ezen túlmenő vágyai nincsenek (főként a lányokra jellemező ez), s ki az, akinek – fogalmazzunk így – „komoly szándékai" vannak.

Semmi nem tájékoztat arról, hogy a szolgáltatás hogyan működik. Nem derül ki például, hogyan tehető föl kép a regisztrációs lapra. S az első döbbenet akkor következik be, amikor az ember meglátja regisztrációs lapját, amely – főként a BuliNet felújítása óta – ronda, rosszul tördelt, igénytelen.

A BuliNet fő vonzereje persze a csati. Aki még soha nem használt csatit, nem tudja, hová kell beírni azt, amit mondani akar. Nem lehet tudni, hogy az üzenetrendszer (külön levelezőprogram nélkül működő, viszonylag gyors levelezés) és a privi (a nyilvánosságot kizáró, két személyre korlátozódó írott beszélgetés) hogyan működtethető, hogyan kell beállítani a böngészőt, hogy könnyen lehessen törölni

(folytatás a 24. oldalon)

(folytatás a 23. oldalról)

a felesleges üzeneteket. A csati csak SVGA képernyőn látszik, mert a szürke háttér a kisebb felbontású képernyőn – ilyen van az én munkahelyemen – csaknem olvashatatlanná teszi a szöveget. Előny viszont a csati áttekinthetősége. Kétségtelen, hogy a Deltasoft folyamatosan fejleszti a BuliNetet, de erről sincs megfelelő tájékoztatás.

Semmi nem figyelmeztet arra, hogy az üzenet beírása közben is kidobhat bárkit a rendszer, és ilyenkor esetleg egy hosszabb üzenet megsemmisülhet. (Persze mindenre van megoldás: írd meg az üzenetet szövegszerkesztőben, tedd a vágólapra, majd másold be! Juj!) Nem tudható, mit jelent az, hogy a szerver túlterhelt. Viszont oly gyakran az, hogy e túlterheltség már-már a BuliNet használhatóságát kérdőjelezi meg.

Élet a BuliNeten

Ha valaki túljutott a kezdeti nehézségeken, és véletlenül felfedezi, hogy mi a csati, akkor furcsa világ tárul elé. Először azért fog meglepődni, mert jó esélye van arra, hogy észre se vegyék. A BuliNetnek ugyanis – szintén a szolgáltató érdektelensége következtében – nincsenek moderátorai. A moderátorok lennének azok a nagyon felkészült személyek, akik a nap 24 órájában azzal foglakoznának, hogy a csatira érkezők otthon vagy legalább otthonosan érezzék magukat. Ha éppen laposodna a csevegés, új és új témákat dobnának be. Mindez persze pénzbe kerülne, amely munkabér talán sohasem térülne meg. Ezért távlatilag mindenképpen célszerű lenne, ha a BuliNetet (vagy az ehhez hasonló szolgáltatásokat) egy, a Deltasofttól független, képzett kommunikátorokat foglalkoztató nonprofit szervezet üzemeltetné. Ettől függetlenül a BuliNet csatira érkezők és az ott lévők még moderátor nélkül is köszönthetnék egymást – s hogy nem teszik meg, az csak azt bizonyítja, hogy nem igazi közösségről van szó.

Az internet – s ezen belül természetesen a BuliNet – különös jellemzője a várakoztatás. Arról a roppant kellemetlen szokásról beszélek most, amikor akár a nyilvános panelon, akár priviben, akár ICQ-n két ember beszélgetni kezd egymással, majd valamilyen ok miatt az egyik fél egyszer csak eltűnik. Azt gondolhatnánk, hogy hálózati hiba (lekapcsolt a számítógép és az internet összeköttetését szolgáló modem) vagy a program hibája, lefagyása okozta társunk eltűnését. Noha ez sem ritkaság, sokkal valószínűbb, hogy partnerünknek dolga akadt – telefonon keresték, rászólt a főnöke stb. Súlyosabb esetben egyszerűen talált mást, akivel jobban tud csevegni, mint velünk. Nagyon gyakori, hogy az így – néha végleg – eltűnő partner csodálkozást színlelve még bocsánatot sem kér („te tényleg vártál rám?"), holott társa esetleg órákon át sóvárog utána. Nem kér elnézést a „tettes", mert ilyenkor az ő tudatában a csati vagy az ICQ visszavált a gép szerepkörébe, vagyis a várakoztató hajlamos azzal magyarázni cselekedetét, hogy mégsem emberekkel, hanem csupán valamilyen szerkezettel lépett kapcsolatba, amellyel szemben nincsenek kötelezettségei, nem komoly az egész. A várakoztatás persze lehet nagyon is szándékos: így adhatjuk – meglehetősen barbár módon – társunk tudtára, hogy nem érdekel bennünket a mondandója. S végül létezik a várakoztatásnak egy kevésbé feltűnő, de gyakori változata, nevezetesen amikor valaki egyszerre több személlyel privizik és/vagy ICQ-zik, s ennek következtében mindenki várakozik egy kicsit. Mármost könnyen elképzelhető, milyen mély beszélgetések azok, amelyek ilyen – folyton meg-megszakított – formában zajlanak le, hiszen mégiscsak emberek vagyunk, nem többcsatornás gépek.

Így hát a következő sajátosság az, hogy a csatin az emberek nem beszélnek semmi fontosról. Ez látszólag ellentmond annak, hogy a BuliNetre az ismerkedés szándékával érkeznek a népek. Valójában azonban ez a BuliNet legalapvetőbb kommunikációs jellemzője. A BuliNet látogatói magányosak. Többnyire azért azok, mert kommunikációs zavaraik vannak. Az érdemi kommunikáció két vagy több ember között ugyanis éppenséggel az érvek és ellenérvek kifejtését jelenti. Már a regisztrációs lapokat tanulmányozva is feltűnhet, hogy milyen kevés lapon szerepel akár rejtetten is a „szeretek vitatkozni" ismérv. A BuliNet látogatói tehát általában nem vitát igénylő és nem is vitaképes lények. Vagy legalábbis a BuliNeten nem igénylik a vitát, ahová szórakozni, kikapcsolódni, tehát nem konfrontálódni érkeznek. Hiszen ez csak buli! A BuliNetet amúgy is körüllengi a kispolgári komformizmus, amit jól mutat, hogy ha egy homoszexuális beállítottságú ember érkezik a BuliNetre, akkor a legfőbb téma az ő „buzisága". S ugyanez jellemző az „én nem politizálok" beszólásokra is. Így azután a nyilvános panelon ritka az érdemi eszmecsere.

Azt természetesen nem tudom, hogy a privin e csacsogások szólnak-e másról, mint a testi-lelki közeledésről. Csak gyanítom, hogy nem nagyon. Ennek látszólag ellentmond, hogy a BuliNet tagjai nagyon is vágyódnak arra, hogy valaki foglalkozzon velük, a gondolataikkal. Jó példa erre, amikor – mindössze egy hétre – egy profi prostituált is megjelent a BuliNeten. Ő nemcsak azért kapott sok üzenetet, mert gúnyolódtak vele, vagy fizetős szolgáltatásait akarták igénybe venni, hanem mert végre akadt egy nő, akivel kockázat, elkötelezettség nélkül lehetett bármiről csevegni, és aki látszólag önzetlenül adott tanácsokat. Jellemző, hogy a prostituált távozása után még hetekig érkeztek számára üzenetek. Ez a tény ugyancsak a moderálás szükségességére utal.

A BuliNet élete bizony gyakran primitív. A trágár kifejezések gyakori használata, az emberi méltóság megsértése sokakat elriaszt a BuliNettről. Ugyanakkor a többség határozottan tiltakozik az ilyen megnyilvánulások ellen, és igyekszik megvédeni a BuliNetet. Ez utóbbinak köszönhető, hogy a BuliNet híre jobb, mint más hazai csatiké, jóllehet már egy éve nem képes visszavánszorogni a leglátogatottabb magyar honlapokat hétről hétre összesítő TOP 100 első tíz helyének egyikére. (S ráadásul úgy, hogy a toplista nem is a BuliNetet méri, hanem a Deltasoft-honlap látogatását, amely lap legkevesebb félóránként kivág.) Az azonban elgondolkoztató, ami a belépőt fogadó faliújságon folyik, hiszen az új belépő ezzel a rettenettel találkozik először.

A BuliNet egy pletykafészek. Mindenki tud – vagy tudni vél – mindenkiről mindent. Ez nem baj, hiszen azt mutatja, hogy mégiscsak kialakulnak bizalmas társalgási helyzetek.

A BuliNet élete természetesen az odalátogatók teljesítményétől függ elsősorban. Egy 1999. márciusi gyűjtésem alapján a férfiak többsége felsőfokú, a nők többsége középfokú végzettségűnek vallja magát. A domináns korosztály a lányok esetében a 20–30, a férfiaknál a 25–35 éves tartomány. A legkevesebben tartós, komoly kapcsolatot, a legtöbben barátot keresnek. Persze ez utóbbiról tudjuk, hogy nem igaz, csak ciki bevallani, hogy bizony, jó lenne egy igazi vagy legalább egy alkalmi társ. Nagyon sok a szellemes nicknév (a BuliNeten használt név), rendkívül kevés viszont az informatív regisztrációs lap. A fiúké egyébként nagy átlagban jobb. Nagyon kevesen utalnak arra, hogy szegények – s valóban igaz is lehet, hogy a BuliNetet, miként általában az internetet, a módosabbak keresik fől.

A leendő partnerrel szemben támasztott fő követelmény az átlagtól való csekély eltérés. Ez leginkább a „műszaki paraméterekben"

(magasság, súly) érhető tetten. A másik nemmel kapcsolatosan a már említett szocializációs norma jelenik meg: a férfi legyen férfi, a nő pedig nő. A társválasztás alapszempontjai tehát: anyagi rendezettség, előnyös külső, biztonság és problémamentesség. Ezek a szempontok – ismétlem – egyszersmind napjaink általános értékrendjét tükrözik.

Sikerek és kudarcok a BuliNeten

A BuliNet számos példát mutat arra, hogy egyes látogatói tartósan egymásra találtak. Számosat, de nem sokat. A BuliNet hagyományos szolgáltatását – a regisztrációs lapot – sokkal többen veszik igénybe, mint a csatit, így a hirdetési újság funkciójával megelégedők társtalálási aránya – gondolom – hasonló, mint a hirdetési újságok esetén. A csatin tapasztalataim szerint drámaibb a helyzet. Egy esztendőnél megszakítás nélkül tovább tartó, boldog párkapcsolatról nincs tudomásom, barátságról is csak kevésről. Ha meggondoljuk, ez érthető is. S nemcsak azért, mert a BuliNet is csupán kétéves. A társkeresés a BuliNeten ugyanis épp fordítva zajlik, mint az életben. Először csak a szövegét (a lelkét) ismerjük meg leendő társunknak, azután esetleg néhány telefon, s csak utána a személyes találka, amely olykor egy villámcsapással ér föl. De ha mégsem futunk el egymás elől, a kapcsolat most már érdemi szakaszában, a tényleges együtt járás, együtt élés napjaiban derül ki, hogy érdemes-e egymással tartós közösségre lépnünk.

S mint az életben általában, többnyire kiderül, hogy nem. A BuliNet hatásfokát azonban még számos tényező rontja. Az egyik, hogy az írott beszéd hatására komplett kép alakul ki a másikról, s bizony, a fantáziánk nem annyira gazdag, mint a valóság. A másik a már említett túlfokozás: a BuliNet szóhasználata sajátos. Így pl. az a – általam legszívesebben védetté nyilvánítandó – kifejezés, hogy „szeretlek", akármit is jelenthet. Félreértés ne essék, nem a szélhámosságra gondoltam! Inkább arról van szó, hogy mert már úgy szeretnénk, hogy valaki tényleg szeressen, valakinek mi legyünk a legfontosabbak, ezért el is hisszük, hogy a másik is úgy szeret, ahogyan mi őt. Ezekre a veszélyekre *Wesselényi Andrea* ragyogó honlapja is felhívja a figyelmet. A túlfokozás tartós(abb) is lehet: az egyik fél kínál valamit, a másik erre tesz valami ajánlatot, aminek értéke magasabb, mint a kínálaté volt, pontosabban, mint amit a kínáló ténylegesen ígérni akart. Az egyik fél tehát túlígéri magát, a másik pedig túlvállalja. A harmadik sajátosság igazi közösségi jellemző: ahol sokan vannak, ott van választék is. Hátha jobb az a másik, mint akivel éppen vagyok, nosza, próbáljuk ki őt is. Úgyis ott vagyunk a csatin, bókoljunk csak serényen mindenkinek! A BuliNet – mint az emberi faj általában – poligám. A BuliNet pedig különösen poligám.

A csalódást persze nehéz elviselni, főként annak, aki már régóta magányos. A BuliNet gyakori, idült, valóban társkereső látogatói között csaknem hetente van egy öngyilkosjelölt. A BuliNet ilyenkor sajátos életmentőként viselkedik. Ha az önkéntes halálraítéltnek még van annyi lelkiereje, hogy belépjen a csatira, akkor általában túléli a csapást. Persze nem biztos, hogy örül is az életének, különösen akkor nem, ha a nyilvános panelon meglátja előző partnerének nevét és önfeledt csacsogását.

Ez tehát a portré

Nagyon jellemző, hogy noha a BuliNeten kezdődő és a valódi életben folytatódó párkapcsolatok többsége az imént említettek következtében nagyon gyors és intenzív, szélsőséges lefolyású – az általam ismert eseteknek több mint a felében egyetlen átszeretkezett éjszakáig tart –, ám a kapcsolatok lezárása nagyon elhúzódik. Ezt a sajátosságot stoppolásnak nevezem, és az a lényege, hogy a kapcsolatot megszüntetni kívánó egyik fél, aki általában a túlígérő, az egyértelmű szakítás helyett – gyávaságból, sajnálatból, szánakozásból, bizonytalanságból – nem azonnal rúgja ki a másikat, hanem gondolkodási időt kér („túl gyors a tempód; végig kell gondolnom az életemet; nem hittem, hogy te tényleg nemcsak szexpartnert keresel; most nem vagyok abban az állapotban, hogy bárkit szeretni tudnék, légy türelmes" stb.). Ezáltal lemerevíti, stoppolja a másik felet. A stoppolás hetekig is elhúzódhat, és a helyben járásra kényszerített fél számára pokoli kínokkal jár. Hiszen a csatin naponta látja partnerét, még akár beszélgethetnek is egymással, ám közben az újabb személyes találkák ritkulnak vagy létre sem jönnek, mással meg nem is akar találkozni a szerencsétlen, nem akarja „megcsalni" a társát. Kérdés persze, hogy a stoppolt ember miért hagyja magát egyre jobban megalázni, hiszen a stoppolás célja éppen az, hogy az illető vegye már észre magát, és kopjon le. Igen ám, csakhogy a stoppolás mégsem egyértelműen ezt üzeni. Az interneten – talán még jobban, mint a valóságban – semmi nem egyértelmű. Olykor ugyanis valóban bizonytalan a stoppoló, máskor csupán arról van szó, hogy még az előző kapcsolatait sem zárta le, s a tiszta helyzet megteremtéséhez kér időt. Mindenesetre minél tovább tart a stoppolás, annál valószínűbb, hogy az eredetileg a nyílt szakítás, a kellemetlenség elkerülésére bevetett eszköz a kapcsolat durva befejezéshez vezet. Számos nagyon goromba hangú levél bizonyítja ezt. A szakítási nagyjelenet olykor a nyilvános panelon játszódik le – az úri közönség nem kis örömére.

S aztán minden kezdődik elölről. Leggyakrabban új néven, hiszen legalább virtuálisan meg kell semmisíteni magunkat. Ráadásul az új név arra is módot ad, hogy a régiek közül olyanokkal is megismerkedjünk, akikkel eddig nem sikerült.

A Buliklub

A társ(aság)keresés egyik természetes velejárója, hogy kell egy hely, ahol találkozhatunk a társainkkal. A jelenlegi Buliklub csak korlátozottan tölti be ezt a funkciót. Már maga a helyszín – a Budapesti Műszaki Egyetem Ezres Klubjának vicefertálya – is depressziós, egy sokadosztályú vasúti váróteremre emlékeztet. Igazán komolyan beszélgetni nem lehet, mert csöndes terület – a kezdeti ígéretek ellenére – nincs. Táncolni azonban lehet, feltéve, hogy valakit kielégít a már a 70-es években is szégyellni való hang- és fénytechnikai színvonal. Ugyanakkor elismerésre méltó a diszkós – és egyszersmind a klub egyik szervezője – teljesítménye: a szűkös tárgyi feltételek ellenére nagyszerű hangulatot tud teremteni.

Ám a megalázó külső körülmények leginkább az emberhúsvásárhoz teszik hasonlatossá a légkört: mintha csak az lenne a cél, hogy minél jobban berúgva még aznap este az ágyunkba vigyünk valakit. Mindegy, hogy kit, mert már nem bírjuk tovább.

Igen, olykor ez a cél. De aztán megint reggel van. A legrohadtabb a reggel. Fel kéne kelni. Egyedül.

„Tenger és alkonyég között a szerelem hozzám szökött, örömre bú jött, napra éj, a hosszú vágyra kurta kéj, s óh, szerelem, reád mi jött tenger és tengerpart között!

Tenger és napnyugat között egy órát köztünk font s kötött, de már suhant is fürge láb a tegnapok után, tovább az arany vízen; jött s szökött tenger és tengerhab között."

(Algernon Charles Swinburne: Tenger és napnyugat között – fordította *Babits Mihály)*

Csé

www.prim-online.com/pokember

A pókasszony: Pribusz Katalin

„Új istEnnő ül
a tenGER trónusán:
kecses lábú, bájos tündér,
hableány.
PoSZeidón hullámvErő
maGzata –
vlhar kél az óceánon
általa..."

E verssorok „minden idők legjobb magyar (hát)úszónője", *Egerszegi Krisztina* nem hivatalos honlapján (**makosteszta.sote.hu/~kataca/sport/uszas/eger/**) olvashatók, s ide nemcsak a vers folytatásáért, és nemcsak Egérkéért, hanem „csak úgy", kíváncsiságból is érdemes ellátogatni. Ugyanis az Egér-lap egy igen komplex, sport, szórakozás, számítógép, design stb. témájú site része, amelyet egy ifjú pókleány, *Pribusz [Kataca] Katalin* neve fémjelez. A lap címe: **makosteszta.sote.hu/~kataca/**.

Kataca Egér-lapja

S amíg a kedves olvasó kattint (vagy papírújság esetén átmásolja böngészőjébe a fenti linket), mi bemutatjuk eme egyre nagyobb és népszerűbb internethely készítőjét, Katacát. A bemutatáshoz az interjúkészítés analóg módszeréhez (alany, kérdező, magnó) folyamodunk, részben alkalmazva a digitális technika fantasztikus előnyeit (utalások a honlapra). Egyébként vannak az interjúkészítésnek digitális módszerei is (e-mail interjú), de amikor megoldható a személyes találkozás, akkor inkább azt alkalmazzuk.

„Pribusz Katalinnak hívnak – kezdi a honlapon a bemutatkozást –, 1974. 03. 26-án születtem, [...] a nyugati horoszkóp szerint Kos, Kínában Tigris, a keltáknál Mogyorófa [vagyok]."

Na, ez a „mogyorófa" felkeltette az érdeklődésemet, s rögtön azt tudakoltam Katacától a Govinda étteremben (krisnás hely *isteni* indiai kajákkal) történt találkozásunkkor, hogy milyen a kelta horoszkóp, és mit jelent benne a mogyorófa.

– Őszintén szólva már nem emlékszem. Akkor elolvastam és megjelöltem, mert ez is ide tartozik, de nem nagyon hiszek benne. Jó szórakozásnak tartom, de ha jobban megnézi az ember, rájön, hogy egy kicsit bármelyik leírás igaz rá, és mindegyikben van valami, ami nem.

Meglep ez a nagyon megfontolt és szilárd talajon álló megközelítés. Úgy tűnik, Kataca nem hajlik a romantikára, sokkal racionálisabb húrokat penget. (Micsoda képzavarok! Más se kellett ide...)

– TTK-s vagyok, ez mindent elmond... A számítástechnikát is azért kedvelem, mert korrekt, egzakt tudomány, nincs benne mellébeszélés. Nem úgy, mint a bölcsészetnél, amikor egy verset elemeznek, vagy egy regényt – abba mindent bele lehet magyarázni. Mindenki

(folytatás a 28. oldalon)

(folytatás a 27. oldalról)

másképp éli meg, és ha egy vizsgán nem a tanár szája íze szerint mondod, akkor esetleg még meg is buktat. Nem akarok ezzel megbántani senkit, de tény, hogy egy matematikai egyenletben vagy fizikai képletben nincs mellébeszélés...

Ki lettünk osztva, kérem! Mert hát az újságírást – amint az köztudott – nem sorolják a reáltudományok közé... Ezek után nem is nagyon mernék kérdezni, hiszen az is csak mellébeszélés, de aztán mégiscsak összeszedem a bátorságomat, és arról érdeklődöm, miből sikerül megélnie manapság, amikor a legnagyobb üzlet a minél nagyobb nyilvánosság előtt, előre megfontolt szándékkal elkövetett minél hangosabb mellébeszélés.

– Most fejezem be az egyetemet, és közben egy cégnél dolgozom mint webszerkesztő, HTML-programozó, webdesigner – kinek melyik megnevezés a szimpatikus.

– Egyelőre még kevés a hölgy ebben a szakmában, nem?

– Szerintem egyre többen vagyunk, nálunk, a cégnél is vannak lányok. Bár kaptam már olyan levelet a honlapomra, hogy „lányhoz képest nem is olyan rossz." Ezen megsértődtem, és visszaírtam, hogy „fiúhoz képest nem is olyan rossz levél..." A macho beállítottságú fiúk szoktak ilyeneket írni; meg olyanokat, hogy egész jó a lap, de azért ezt meg azt meg kellene változtatni rajta. Ki is írtam a főoldalra: „Segítő szándékú leveleket a *kataca@kvif.hu* e-mail postaláda fogad." Remélem, ebből mindenki megérti, milyen leveleket nem szeretek kapni.

Nem tudom egyébként, mi rosszat lehet írni Kataca hálószeméről, mert nagyon ízlésesen, változatosan és áttekinthetően megszerkesztett. Hatalmas válogatást találunk mindenféle hasznos linkekből, csak néhány példa: (állás)keresők, felsőoktatás, kultúra, játékok, gyerekeknek, képeslapok, női dolgok, szervezetek, cégek, utazás, nyelv, humánszféra (ide tartozik az IRC, a BuliNet, a BuliSokk, a Dr. Love stb.), programozás, tudomány (itt megtaláljuk Kataca szakdolgozatát is). Aztán vázlatosan, pontokba szedve megismerkedhetünk a *háziasszony* élettörténetével: „Sportmúlt: fociztam, vízilabdameccsekre jártam, vetélkedtem, imádok úszni, kajakoztam – (diák)újságíró: JATE Melódiák, Newton(e), AppleGates Magazin, diákrádiós..." – és így tovább. S természetesen minden egyes pont egyúttal link is, amely további részletek felé vezet el minket. Mindezek közül számomra legizgalmasabb az Egerszegi Krisztinának, azaz a Magyar Nemzeti Egerünknek szentelt önálló oldal, amelyről nyugodtan állíthatjuk: az Egérkével kapcsolatos információk legnagyobb gyűjtőhelye.

– Hogy jött Krisztina az életedbe?

– Úgy, hogy '88-ban megnyerte az olimpiát...

– És akkor te lemerevedtél a tévé előtt, és rögtön elhatároztad, hogy majd, ha lesz internet, készítesz egy Egérke-honlapot?

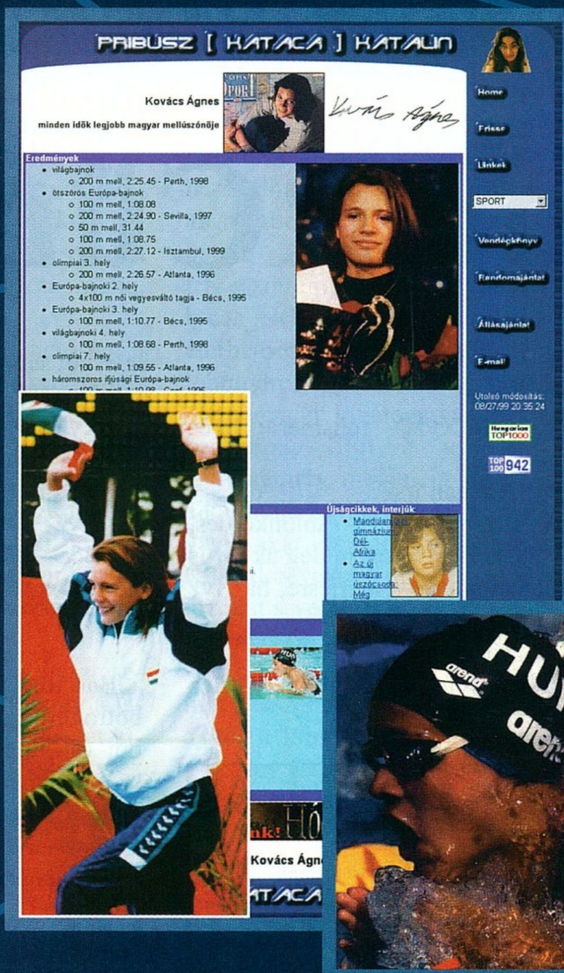
– Nem... Egyszerűen megragadott az, hogy egy velem egykorú lány – ugyanabban az évben születtünk – mindjárt megnyeri az olimpiát. Rögtön példaképemmé vált. Elkezdtem gyűjteni a cikkeket, képeket, megnéztem minden vele készült interjút a tévében, de akkor még nem gondoltam, hogy egyszer ezzel majd kezdek valamit. Amikor aztán megjelent az internet az életemben, és saját honlap készítésére adtam a fejem, akkor már tudtam, hogy az Egér-dosszié is felkerül majd a netre. Egy beszkennelt fotó sohasem sárgul meg, így megmentem az archívumot saját magam és az utókor számára. Több visszajelzést is kaptam már: egy fiú például Texasból írt, hogy Egerszegi a kedvence, magyarul tanul, mert tervezi, hogy ellátogat Magyarországra, s betér az Egérlyuk pizzériába. Mostanában inkább *Kovács Ági* honlapja (**makosteszta.sote.hu/~kataca/sport/uszas/kovacs/**) miatt kapok leveleket; *Lengyel Imre* (az idei Európa-bajnokság ezüstérmese műugrásban) pedig a sok „vizes" oldal között hiányolta a műugrást. Az ilyen hozzászólásoknak mindig örülök.

– Szóval miközben mások zenekarokért, filmsztárokért rajongtak, te Egérke-rajongó lettél?

– Nem, nem, most sem tartom magam „nagy" Egerszegi Krisztina-rajongónak, mert például soha nem találkoztam vele, nem zaklattam levelekkel; pedig sokan mondták, hogy már olyan nagy méretű lett ez a honlap, annyi minden van itt, hogy fel kellene vennem vele a kapcsolatot. De most miért avatkozzak bele bárkinek a magánéletébe? Arról nem is beszélve, hogy már teljesen visszavonult, és bizonyára elege van a nyilvánosságból. Az igazi nagy *tragédia* számomra az, hogy sosem láttam élőben úszni. Ezt viszont tényleg nagyon sajnálom, de ezen csak akkor lehetne segíteni, ha visszatérne a versenyzéshez...

Ezt azonban senki nem kívánhatja Egértől – úszott már eleget. Hogy pontosan menynyit, mikor és milyen eredménnyel, az megtudható a honlapról, ahol Kataca az összes, 1987 és 1996 között zajlott komoly versenyre vonatkozó adatokat összegyűjtötte. Arra már például bizonyára csak a hozzáértők emlékeznek, hogy Krisztina '87-ben, tizenhárom évesen Európa-bajnoki 4. és 5. helyezett volt a felnőttek között (200 és 100 méteres hátúszás), valamint az amerikai bajnoki címet is megszerezte a 200 méteres hátúszásban. A versenyekre vonatkozó adatokon kívül számtalan cikk, fotó, hír és egyéb tudnivaló található meg itt, beleértve a legfrissebb információkat is (például innen tudtam meg, hogy Egerszegi Krisztinát most már nem igazán illendő „Egérkézni", hiszen férjhez ment).

Mindezt végignézve azért marad bennem némi kétely azt illetően, hogy Kataca nem akar találkozni a bajnoknővel, hiszen mégiscsak a világ egyik leghíresebb sportolójáról van szó.

– Nem tudom, hogy ha az utcán összefutnék vele, mi lenne. Talán odamennék hozzá gratulálni, de semmi több. Egyébként csak úszni nem láttam élőben. Még '92-ben élménybeszámolót tartott Szegeden, ahol ott voltam; a honlapon látható autogramot is akkor kaptam tőle. És még egyszer láttam, '96-ban, teljesen véletlenül, amikor augusztus 16-án, a születésnapján a Parlament előtt köszöntötték a többi olimpikonnal együtt. Épp a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola honlapját készítettem, és felfigyeltem a Kossuth térről jövő zajokra. A hangokat követve csöppentem bele az eseményekbe. Egerszegi Kriszta akkor vonult vissza, a Parlament előtt a hivatalos búcsúztatása zajlott.

A Kataca-site és benne az Egér-lap csak hobbi, de Pribusz Katalin nyugodtan elmondhatja magáról, hogy neki már az internet a munkahelye. Honlapján is rengeteg linket találunk referenciamunkáira. Gondolom, sok internetező vágyik rá, hogy Katacához hasonlóan, tulajdonképpen a hobbijából éljen. De meddig lehet ezt csinálni? Lehet-e ez életcél?

– Az elkövetkezendő öt évben biztosan ezt fogom csinálni, tovább még nem látok. Most tanulom az új módszereket, vannak még mindenféle csuda dolgok, amiket el akarok sajátítani. Maximalista vagyok magammal szemben, szeretnék minél jobban, tökéletesebben dolgozni. Azért nem merem azt mondani, hogy az egész életemet erre a szakmára teszem fel, mert úgy érzem, nem vagyok hozzá elég profi. Ügyesen programozok, és tudok viszonylag szép lapokat készíteni, de nem vagyok sem igazi programozó, sem művész, hanem mind a kettő egy kicsit. Talán jobb lenne, ha csak az egyikhez értenék, de ahhoz nagyon.

Miközben más leányoknak a férjfogáson és a gyerekszülésen jár az eszük, Kataca épp a Shockwave rejtelmeiben készül elmélyedni. Úgy gondolja, hogy most rengeteg a webszerkesztő, de kevesen vannak, akik igazán értenek hozzá. Azok fognak megmaradni, és lesznek képesek megélni ebből a szakmából, akik lépést tartanak a technika és a design fejlődésével, irányváltásaival. Amikor megkérdezem tőle, hogy inkább családanya szeretne lenni, vagy független „webművésznő", a szó nagyon megtetszik neki, de kitérő választ ad.

Végül a fiúkra terelem a szót: netfiúk, netszerelmek, netismeretségek...

– Rengeteg fiúval találkoztam már, mert kezdetben nagyon tetszett, hogy ha belépek egy IRC-csatornára, akkor rögtön meg akarnak ismerkedni velem, mint ahogy nyilván a többi lánnyal is. Így rengeteg ismerősre tettem szert, de ez az ismerkedési hullám mára már alábbhagyott.

Amikor rákérdezek, hogy megtalálta-e már az igazit, bizonytalanul vállat von:

– Nem tudom, hogy az igazi-e, de már három éve a barátom...

Persze érdekel, hogy az illetőnek van-e valami köze a számítástechnikához, s kiderül, hogy nagyon is van, hiszen foglalkozására nézve rendszergazda. Egyébként Kataca kijelenti, hogy olyan fiú, aki nem ért a számítógépekhez, nála szóba sem jöhet. És látom rajta, hogy nem viccel...

KegoN

A mi mIRCünk

Ami az eddigiekből kimaradt...

A mIRC-scriptek megkönnyíthetik az IRC használatát – ami természetes, hiszen ez a fő céljuk –, egy ügyes programozó azonban érdekesebb dolgokat is művelhet a kliens utasításkészlete segítségével. Sokan készítenek egészen meglepő IRC-s alkalmazásokat, az azonos alapgondolatok mögött viszont gyakran hasonló hibák és hiányosságok is rejlenek. Az én kedvenc alkalmazásom Record, a robot, „akit" pár nap alatt írtam meg, s „aki" élete nagy részét Bea néven töltötte, a legnépszerűbb magyar csatornákról szedve „áldozatait". Kiválóan jellemzi az IRC jelenlegi állapotát, hogy bár Record csak néhány alapvető kérdést (honnan írsz, hány éves vagy, hogy vagy stb.), illetve kifejezést ismert – s az Elizához hasonlóan minden másra véletlenszerűen válaszolt „Hú, ez érdekes!" típusú mondatokat –, de így is akadtak olyanok, akik két-három órán keresztül beszélgettek vele, s volt, aki ezek után még az e-mail címét is elkérte.

<Xyz> Szia!

<Bea> Szia Xyz! – felismerte a köszönést.

<Xyz> Honnan írsz?

<Bea> Bp.-ről, és te? – sablonkérdés, sablonválasz. Bea valószínűleg akkor is válaszolt volna erre a kérdésre, ha Xyz fel sem teszi.

<Xyz> Miskolcról.

<Bea> Szereted az állatokat? – Bea számára minden bizonnyal tökéletesen érthetetlen, amit beszélgetőtársa mondott, így – mivel a kommunikáció elején tartunk – felhoz egy új témát.

<Xyz> Igen, van is egy kutyám.

<Bea> Ez érdekes, folytasd! – Ismét egy szót sem ért az egészből, így inkább beszélteti Xyz-t.

<Xyz> Mit folytassak?

<Bea> Amit az előbb írtál! – felismerte a „mit" szócskát.

<Xyz> Németjuhász, lány, 10 éves.

<Bea> Húú, az fiatal! – sikerült felismernie egy kis részletet a mondatból [stb.].

Bár Recordhoz hasonló magyar robotról még nem hallottam, sok olyan bot van, amely képes beszélni s válaszolni néhány alapvető kérdésre. Némely közülük a bemenetként szavakat kaphat – ilyen esetben szükség lehet annak toldalékolására is, amiben viszont nemigen jeleskednek szegények. A „-nak/nek" helyett sokkalta szebben fest, ha a script kiválasztja a megfelelőt közülük, s csak azt használja, mint ahogyan az „a alma" vagy az „az pohár" sem tanúskodik megfelelő programozói munkáról.

Hogyan válasszon robotunk helyes toldalékot? A megoldás triviális, csupán némi nyelvtani ismeret szükséges hozzá. Magas hangrendű szóhoz magas, mély és vegyes hangrendűhöz pedig mély toldalék járul – ebből világosan látszik, hogy csakis abban az esetben szükséges magas hangrendű toldalék használata, ha a szó nem tartalmaz egy mély magánhangzót sem:

Navigare necesse est...

leírások, tippek, letöltés...

alias naknek { if (a isin $1) || (á isin $1) || (o isin $1) || (ó isin $1) || (u isin $1) || (ú isin $1) || (0 isin $1) { return $1 $+ nak } else { return $1 $+ nek } }

A script a $naknek(<szó>) függvényként hívható meg. A megoldás csak akkor hibázik, ha az esetleges szó „ő" vagy „ü" betűt tartalmaz, s a kedves felhasználó „o", illetve „u" betűt ír – azaz az ékezet nélküli változatát használja helyette –, ha azonban a „naknek"-et csak nickekre alkalmazzuk, ez nem nagyon fog előfordulni.

A megfelelő határozott névelő kiválasztásához csak az utána álló szó első karakterét kell megvizsgálnunk: az „a" betűt minden esetben kiírhatjuk, s ha a következő szó első karaktere magánhangzó, akkor egy „z"-t is el kell helyeztetnünk az „a" után. Sokat dobhat egy robot élethűségén, ha amit mond, legalább helyesen mondja...

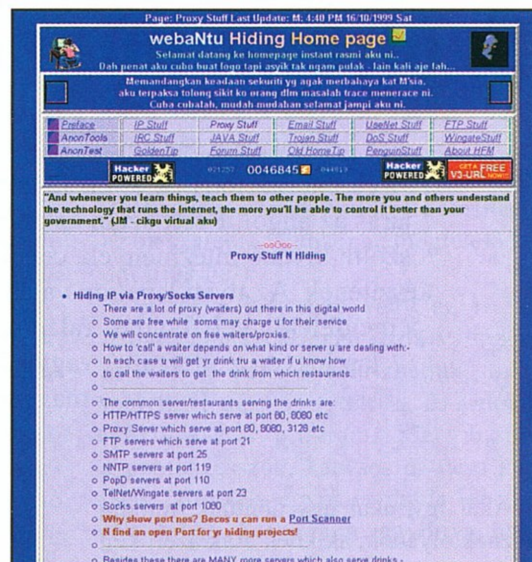
Érdemes szólni arról a lehetőségről is, amelyet eddig csupán 1-2 programozó használt ki igazán, s amelynek segítségével remek netes játékokat lehet írni. Ez a *window* parancs. A létrehozható ablakok egyik kitüntetett fajtája grafikát is tartalmazhat – ezt használja ki például a népszerű mIRC-es rajzprogram, amelyben egy táblára egyszerre ketten rajzolhatunk.

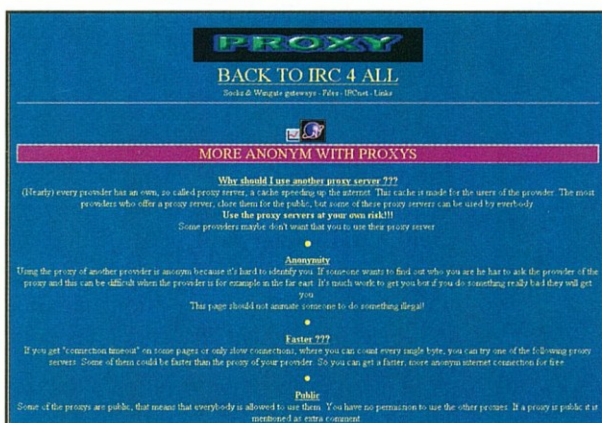
Többjátékos alkalmazás fejlesztésekor fontos szem előtt tartani, hogy a játék mozgalmassága gyors adatcserét kíván, így a sokszor lassú IRC-szerverek erre nem alkalmasak. A megoldás a közvetlen kapcsolódás, azaz a DCC CHAT (ezt tulajdonképpen a privát beszélgetésekre is illene használni, hiszen így elkerülhető lenne a lassúság és számos netsplit is, ami a DCC CHAT-et egyébként sem érinti). Bár a játékhoz szükséges adatok küldése minimális sávszélességet igényel, felesleges olyan hibába esni, mint ami a mIRC-es rajzprogramnál is fennáll: nincs értelme angol/magyar jelentéssel bíró utasításokat küldeni DCC-n keresztül, hiszen a program egyetlen karakterből is képes felfogni, hogy mit akarunk tőle.

Ha megismerkedünk a write és a $read szintaxisával, szintén rengeteg új lehetőség nyílik meg előttünk. Nemcsak a nagy mennyiségű adatok kezelésére használhatunk fájlokat, hanem az adatbevitelt is megkönnyíthetjük velük. Jó példa erre nemrégiben írt scriptem, amely a **209.67.19.98/lycos_webmaster/proxies.html** címről elérhető oldalakon található rengeteg – többnyire nem működő – proxycímből pár perc alatt kiválogatja a még használható proxyk IP-it.

A nemrég megjelent mIRC 5.61-től alkalmunk nyílik titkosító algoritmusok vagy akár demoeffektek írására is – Khaled bevezette ugyanis a logikai változókat s velük a Boole-műveleteket is. Aki más programnyelveknél találkozott velük, bizonyára tudja, hogy ha egy számot kétszer XOR-olunk egy másikkal, akkor a kiindulási értéket kapjuk, míg a köztes értékből bármely más kezdőértékre lehet következtetni, ha nem tudjuk, hogy az eredeti érték mennyivel lett XOR-olva.

Gyakori tévhit, hogy a csatornák nevei „#" jellel kezdődnek. Ez megengedhető ugyan egy átlagfelhasználó számára, egy scriptírónak viszont feltétlenül ügyelnie kell, hogy scriptjei egyéb csatornákon is fussanak. Ilyenek a „+"-os, azaz mode-talan, az „&"-es, azaz csak egy szerverről elérhető, és a „!"-es csatornák. Ez utóbbi rendszerének lényege, hogy bizonyos mértékben megnehezíti a csatorna elfoglalását, továbbá létezik rajta +a, vagyis az anonymous mode, amit mindenképpen érdemes megnézni, mert ennél nagyobb tévedést még sosem láthattunk az IRCD fejlesztése során... Az még hagyján, hogy a mIRC rendkívül hibásan kezeli, hiszen ez kliensfüggő, de hogy a +a beállítást nem lehet levenni, az rendkívül nagy gondokat eredményezhet egy-egy meggondolatlan +O-s esetében... (A csatornára való első fellépéshez a leendő csatornanév elé két darab „!"-et kell írni.)

Komolyabb munka során gyakran kerülhetünk olyan helyzetbe, hogy időzítve, illetve késleltetve akarunk válaszolni – ez jó lehet arra, hogy floodvédelmet készítsünk, de például egy beszélgető robot esetében is igen sokat dob az élethűségen, ha nem egy másodperces reakcióidővel küldjük partnerünknek a válaszokat. Ennek megvalósítására a „timer $+ <azonosítószám vagy név> <hányszor> <milyen időközönként>" szolgál.

A lehetőségek száma természetesen végtelen, így nem is lehet itt mindet bemutatni. A mIRC utasítás- és függvénykészlete rendkívül összetett, de szerencsére így van ez a Súgóval is, amely ugyan angol nyelvű, de tanulmányozása sokat segíthet a minimális angoltudással rendelkezőknek is. Ha valami mégsem sikerülne, rövid segítséggel szívesen szolgálok akár e-mailben is.

Video (Varga Gábor)
video@mail.matav.hu

Szóljunk mindenkihez a saját nyelvén!

A web internacionális, és kis nemzet lévén bele kell törődnünk, hogy a weben az uralkodó nyelvjárás az angol. Ezért aztán az elszántabb privát honlaposok és a komolyabb, valóban sokakhoz szólni kívánó intézmények, cégek minimum kétnyelvű, leginkább angol és anyanyelvi lapokat készítenek. Az ilyen lapokon valahol található egy kis zászló vagy felirat, amelyre kattintva bejön a megfelelő nyelvű oldal. Talán nem életbevágó kérdés, de azért okozhat fejtörést, hogy melyik lap legyen a „default", vagyis ha valaki meglátogatja a honlapunkat, vajon az angol vagy a magyar verziót kínáljuk-e fel neki elsőként.

Akár így, akár úgy döntünk, mindig lesznek olyanok, akiknek csak azért kell kivárniuk a sokszor nem kis időt lapunk letöltésével, hogy utána rákattinthassanak a nyelvi váltást felkínáló linkre.

Jó lenne tehát, ha eleve tudnánk, ki a látogatónk, és annak megfelelően kínálnánk fel a számára valószínűleg elsőre olvasható oldalakat, megspórolva neki a fölösleges letöltögetéseket (a nyitó lapok szoktak a legdögösebbek és egyben legnagyobbak lenni). Ezt a lehetőséget kínálja a Javascript 1.2-s verziójában megjelenő „language" változó, amely kétbetűs rövidítésben megadja a böngésző alapnyelvét (nem a preferenciaként beállítható nyelvet!). Az Internet Explorer további lehetőségként elérhetővé teszi a rendszer nyelvét (system language) és a felhasználó nyelvi preferenciáját (user language). Előbbi arra utal, hogy pl. magyar vagy angol (vagy kínai stb.) Windowst használunk-e, utóbbi pedig a böngészőben beállítható nyelvi preferenciát jelenti (Explorernél a View/General Options/Language, Netscape-nél az Edit/Preferences/ Language részben állítható be).

Elvileg – ha ez működne – nem volna szükség mindarra, amit most leírok, de mivel ez a lehetőség opcionális, valószínűleg kevesen állítják be, így marad az, amit a böngésző maga állított be telepítéskor. (Az Explorer a rendszernyelvhez igazítja a default értéket, a Netscape önmaga nyelvéhez.) Ha ugyanis a nekünk tetsző preferencia van beállítva, akkor jó esetben – ha a szerveren a keresett oldalnak létezik az általunk beállított nyelvű változata – azt küldi meg nekünk. De a dolog máris fejre áll, ha egy német felhasználó esetén kell döntenie a szervernek, hogy angol vagy magyar lapunkat küldje-e.

A probléma megoldása

Az alábbi kis Javascript program képes – bizonyos korlátokkal – megvizsgálni, milyen nyelvű a felhasználó gépe, böngészője, és ennek megfelelően kínálja fel neki megfelelő nyelvű nyitó oldalunkat.

```
<SCRIPT LANGUAGE="JavaScript"
TYPE="text/javascript">
<!--
var systemnyelv=""
var bongeszonyelv=""
var usernyelv=""
if (navigator.userLanguage)
{usernyelv=navigator.userLanguage};
if (navigator.systemLanguage) {systemnyelv=navigator.systemLanguage};
if (navigator.language) {bongeszonyelv=navigator.language};
if (navigator.browserLanguage)
{bongeszonyelv=navigator.browserLanguage };
if (systemnyelv=="hu" || bongeszonyelv=="hu" || usernyelv=="hu")
{window.location="magyar.htm"};
// -->
</SCRIPT>
```

Annak, aki nem ért a Javasrcipthez, egy kis magyarázat bizonyára elkél, mit is jelent a fenti kód.

A <Script> és </Script> tagek közé eső programot a Javascriptet értő böngészők „látják" csak, a Netscape 2-nél és az IE 3-nál korábbi verziók nem törődnek vele.

A var kulcsszavakkal definiáljuk változóinkat.

Az If utasításokban rákérdezünk arra, létezik-e az adott objektum elemváltozója (vagyis olyan eleve beépített „változó", aminek lekérdezhetjük az értékét). Ha létezik, akkor végrehajtódik az If utasításban szereplő értékadó utasítás.

Az If utasításokban van persze egy kis furcsaság.

Ha jobban megnézzük a programot, feltűnhet ugyanis, hogy miért van egy navigator.language és egy navigator. browserLanguage változó is programocskánkban. Ez az IE és a Netscape közötti „böngészőháborúnak" köszönhető. A Microsoft – talán sértettségből, hogy nem ő találta fel a Javascript nyelvet – létrehozott egy másik nyelvet (nagy ravaszul, a felismerhetetlenségig eltorzítva az eredeti szót, Jscriptnek nevezve), amelyben minden nagyon hasonlít a Javascriptre, csak éppen kicsit mégis más. Ez, úgy tűnik, csak arra jó, hogy bosszúságot okozzon mindenkinek, s hogy mindig emlékeztesse a Javascript használóit, hogy a Microsoftot nem lehet figyelmen kívül hagyni. Vagyis esetünkben a Microsoft navigator.browserLanguage-ként definiálta ugyanazt a beépített változót, amit a Netscape navigator.language-nek nevez.

Ugyanakkor dicséret is illeti a Microsoftot, mert az általa bevezetett navigator.userLanguage és navigator.systemLanguage esetünkben igen jól használható változó. Ugyanis a magyar annyira speciális nyelv, hogy ha valakinek a gépén akár a rendszernyelv, akár a böngészőnyelv, akár a böngészőben beállított preferált nyelv magyar, akkor szinte biztosak lehetünk abban, hogy az illető tud magyarul. Az Internet Exploreren keresztül tehát akkor is meg tudjuk állapítani, vajon honfitársunk tölti-e le oldalainkat, ha angol verziójú böngészőt használ.

Hogyan használjuk a programot?

A program elvileg bármilyen nyelv lekérdezésére használható, ha ismerjük a nyelv rövidítését. Ezt megtudhatjuk a

a Netscape Edit/Preferences/ Language/Add gombra klikkelve. Itt azt is láthatjuk, hogy pl. az angol lehet en, en-us és en-gb, úgyhogy ezért is, de több más okból is egyszerűbb azt vizsgálnunk, van-e magyarnyelv-használatra utaló változó.

Ez esetben is el kell döntenünk azonban, hogy milyen nyelvű legyen nyitó lapunk (az index.html), mert a 4-es verziónál korábbi böngészők alatt nem fut a fenti program. Ha angol (német, kínai stb.) a nyitó lapunk, helyezzük el a <HEAD></HEAD> tagek közé programunkat, így a lap betöltése előtt lefut, és ha magyar felhasználóra utaló nyomot talál, betölti az idegen nyelvű helyett a magyar.htm-et. (Remélem, mondanom sem kellene, hogy a „magyar.htm" helyére kell beírni magyar nyitó lapunk címét.)

Ha viszont a magyar lap a default lapunk, akkor arra érdemes rákérdezni, hogy „nem magyar", vagyis az If utasításokban a ==„hu" helyett a !=„hu" szerepeljen, és a „magyar.htm" helyére az idegen nyelvű lapunk címét írjuk be.

Mi a helyzet a frame-ekkel?

Ha kereteket használunk, a programot helyezzük el külön-külön azokban a lapokban, amelyek az egyes frame-ekbe behívódnak. Elvileg megtehetnénk, hogy a frame-es lapot leíró oldalba helyezzük el a programot, de – megint egy finom különbség – ettől a Netscape lefagy, az IE meg vidáman végrehajtja.

Dobjuk el a kis zászlócskákat?

A világért sem. Egyrészt programunkat csak a 4-es verziójú vagy annál frissebb böngészők „értik meg", másrészt engedjük meg azt a szabadságot a felhasználónak, hogy ha mi rá is tukmáltuk udvariasságból a neki tulajdonított nyelvű lapot, ő dönthesse el, milyen nyelven akar olvasni.

Persze ezzel kapcsolatban van itt egy kis probléma. Mert ha pl. az angol nyelvű lapunk a default, és ebben rejtőzik ördögi kis programunk, akkor ugye – észlelve a magyar nyelvűségre utaló jeleket – a program betölti magyar nyelvű lapunkat. De mi van, ha makacs felhasználónk ragaszkodik hozzá, hogy ő igenis angolul (kínaiul stb.) akarja azt olvasni? Rákattint a kis angol zászlócskára, a böngésző betöltené az angol lapot, de gonosz kis programunk megint csak megállapítja, hogy itt egy magyar ember próbálkozik, és ismét ráerőszakolja a magyar lapot. Ez az idegesítő jelenség elkerülhető, ha beköszönő angol (kínai stb.) lapunkról készítünk egy másolatot más néven, és az angolra váltáskor ez jön be, természetesen a kis program nélkül. Fontos, hogy a többi idegen nyelvű oldalunkon is, amikor hivatkozunk a nyitó lapra, erre a programot nem tartalmazó másolatra mutassanak a linkek, mert különben szerencsétlen felhasználónk megint a magyar lapnál köt ki.

Végül azoknak, akik nem szeretik rábízni magukat egy háttérben némán lefutó vagy éppen némán le nem futó programra, s szeretnék látni, tényleg működik e, azoknak a következőt tanácsolom:

Helyezzünk el átmenetileg minden If utasításba egy alert() utasítást a következő módon:

```
if (navigator.userLanguage)
{usernyelv=navigator.userLanguage;
alert("navigator.userLanguage: "+ navigator.userLanguage)};
```

(Értelemszerűen minden If utasításba az ott szereplő változónak megfelelő kódot írjuk be!)

Ekkor a Netscape vagy az IE kis beugró ablakocskában kiírja változónk értékét, és ezzel ellenőrizhetjük, mikor melyik If utasítás futott le, és valóban működik-e a program. Mert bizony a pontosvesszők, kapcsos és nem kapcsos zárójelek, egyes és dupla idézőjelek hibás használata agyonvághatja programunkat.

Szendi Gábor
gszendi@prim.hu

Mire használjuk az AstalaVistát?

E cikkben leírtakat mindenki saját felelősségére használja, avagy a kockázatok és mellékhatások tekintetében olvassa el a BSA plakátjait, vagy kérdezze meg a BSA-forródrótot :-).

Arról van szó, hogyan bírhatod rá időlimites szoftveredet arra, hogy 30 vagy 15 napon túl is működjön. Persze nem védett módú Assembly-programozásról lesz szó, hanem másról. Gondolom, már Te is hallottál az AstalaVistáról. Biztosan sötét üzelmeket folytató hackerek központjaként írták le. Most azonban a hasznos oldaláról is megismerheted ezt a keresőt. Igen, nem véletlenül névrokona az AltaVistának. Miután letöltöttél az internetről egy időlimites programot, eleinte nagy az örömöd, de egy idő után a program megunja, hogy nincs regisztrálva, és nem működik tovább. Hogyan lehetne ezen segíteni? Pontosan erre való az AstalaVista, amit az **astalavista.box.sk** címen érhetsz el. A megjelenő mezőbe írd be kedvenc szoftvered nevét, és nyomd meg a „Keres" gombot. Várj egy kicsit, és megkapod a találatok listáját.

Nyilván nem mindenki érti, hogyan kerülnek a Zip-fájlok az eredményhez, és hogyan lehet használni azokat. Próbaképpen tölts le egy Zip-fájlt, de szigorúan abba a könyvtárba, ahová az időlimites programot installáltad. Ezután bontsd ki a Zip-fájlt, szintén a program könyvtárába. Ebben nagy valószínűséggel egy .exe kiterjesztésű program lesz. Vigyázat, ellenőrizd a fájlokat víruselenőrzővel, hátha valami tréfás kedvű hacker átvágott, és törés helyett trójai vírust csomagolt a Zipbe. Miután tisztának találtad az állományt, indítsd el. Ezek legtöbbször DOS-os programok, amelyek vagy kioperálják a programból a védelmet, vagy megadják, milyen felhasználónévhez milyen jelszó dukál. A felhasználóbarátabb verzió megkérdezi a neved, és kiadja a regisztrációs számodat. Ha nem így lenne, olvasd el a mellékelt .txt fájlt. Ha nincs, próbálkozz meg egy másik Zip-fájllal, ezek sem mind tökéletesek. És nehogy eszedbe jusson a Technical Supportot igénybe venni, mivel könnyen rajtakaphatnak! Az oldal és általában „az internet sötét oldala" elég lassan töltődik, így a fejlesztők elérhetővé tettek sok tükröt: **astalavista2.box.sk/**, **astalavista5.box.sk/**, **astalavista3.box.sk/**, **astalavista4.box.sk/**, **us.box.sk/cgi-bin/robot.cgi**, **no.astalavista.box.sk/**, **astalavista6.box.sk/**.

(A következő részben a BOX.SK Project további szolgáltatásairól írunk.)

Novák Áron

Percek alatt szeméyes honlap

Név, e-mail cím, telefon, lakcím, foglalkozás, munkahely, webcím. Hely a bemutatkozó szövegnek, lehetőség az arckép és más képek könyvtárcímének megadására, és kész. Nem útlevélkérő lapról van szó, hanem egy interaktív űrlapról, amellyel bárki akár két-három perc alatt saját weboldalt hozhat létre. Az oldalak uniformizáltsága hátrány, ám a gyorsaság, az egyszerűség s az, hogy ez a forma messze felülmúlja a magyarországi weboldalak jelentős hányadának designját, előny.

Az újonnan alakult Option Labs cég, személy szerint *Erdély Dániel* és *Kőszegi Péter* ötlete az E-ident, ez az egyszerű elektronikus identifikációs lehetőséget teremtő szoftver, amely bármely szerveren elhelyezhető, s amely lapzártánk időpontjában már működött a **www.openmail.hu/id** cím alatt. Aki megadja a fenti adatokat, annak másodpercek alatt elkészül elektronikus névjegye és/vagy honlapja, amit saját azonosító alatt tárolhat egy immár egyértelműen hozzá tartozó URL-címen. Az is szabad választásunkon múlik, hogy ez a cím megjelenjen-e az E-ident által felsorolt honlapok listájában, vagy inkább maradjon titok, s majd tőlünk megtudják azok, akik megérdemlik.

Úgy hisszük, hogy az E-ident nagyot fog lódítani a MACI-n is, hiszen a percek alatt elkészíthető honlapokkal gyorsan bővülhet a Magyar Címtár, gyakorlatilag bármely állampolgár jelen lehet a weben. A rendszer ingyenes, legalábbis a féléves tesztidőszak alatt, s hogy utána mi lesz, arról az alkotók majd az Internet.Galaxison nyilatkoznak. Annyit már most megtudtunk, hogy a rendszernek létezik egy üzleti verziója is, amellyel a kisebb cégek számára teremtenek lehetőséget website létrehozására, s ez ugyan nem lesz ingyenes, de jóval olcsóbb a saját szerver üzemeltetésénél vagy akár csak a saját webmester foglalkoztatásánál. Ha ez is beindul, a címek nyilvánvalóan BOCI-listánkat fogják gyarapítani, persze nem automatikusan, hiszen ezeket a honlapokat (is) regisztráltatni kell címjegyzékeinkbe, a **www.prim.hu** oldalról a MACI és a BOCI irányába elindulva.

Nézzük, miket regisztráltak a MACI-ba szeptember 20. és október 20. között!

A mi MACI-nk (29. pótkötet)

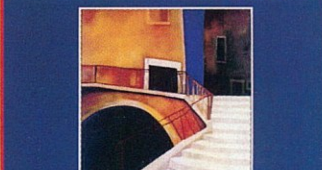
1000 db MP3 mp3z.ini.hu
2000 bölcsesség mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/homepage5/bolcsessegek.htm
3000 teleport.ini.hu
4 Web Design www.4webdesign.cjb.net
A re. elmélet és az ARC zenekar www.extra.hu/sirmick
A Studium Generale (BKE) sg.bke.hu
A végzet erdeje w3.swi.hu/kadosa
Agapé – a krisztusi szeretet kikötője www.tar.hu/agape2/
Agár, a papírfutár www.extra.hu/agarfutar
AIDS-ről mindenkinek mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/aids/index.html
AKM-Shop www.akm.externet.hu/akmshop/
Akváriumok és lakóik www.extra.hu/ysty
Amiga Pages Online www.extra.hu/a-p-o/
Anathema www.extra.hu/anathema
Antal Bálint – DVSC www.extra.hu/abalint
Anti-Micro$oft www.antimikroszoft.net
APL Galéria www.extra.hu/ajkai
Architektura Hungariae arch.eptort.bme.hu
Árpád Fejedelem Gimnázium – Pécs arpad.ini.hu
Arthur www.kf.hu/~arthur
Artinfo kortárs magyar képzőművészet web.interware.hu/artinfo
Artur Kulturális és Közéleti Kerekasztal artur.mentha.hu
ATH Security www.extra.hu/athbt
Atus www.extra.hu/att76
Aty www.extra.hu/supers
Autós linkek gyűjteménye www.extra.hu/alecw
Avengerb www.avengerb.ini.hu
Az álmok útján www.onthewayofdreams.ini.hu
Bábolna Rt. Szendrői Gazdaság www.babolnart.hu/tevekenysegunk/allattenyesztes/juhtenyesztes
Badworld www.extra.hu/badworld
Banaker Kft. – gumiabroncs w3.datanet.hu/~banaker
Baranya megyei TÁKISZ www.barko.hu/mak/takisz
BarTEXT újság bartext.bartexinfo.hu
BBB film poli.hu/~nagyb/bbbfilm
BC Marc-Körmend www.bckormend.hu
Biblia az SWI-n w3.swi.hu/biblia
Biggyesztők www.extra.hu/biggyesztok/index.html
Bjws – Bali János www.wininvestor.hu/bjws
Bognár Csaba www.bognarcsaba.ini.hu
Bognár Csaba www.extra.hu/bognarcsaba
Born to be Wild – magazin motorosoknak www.wild.hu
Borostyánvirág Alapítvány www.kozep.com/anyaotthon
Brähler ICS Konferenciatechnika Kft. www.elender.hu/~jose_4s/braindex.htm
bROADCast Motel Internet Radio www.bmotel.com
Budai w3.swi.hu/budai
Budapest Nyelvstúdió nyelvkalauz.swi.hu/budnyelvst
Budapester Zeitung www.budapester.hu
Budapesti Csellóegyüttes www.cello.hu
Budapesti Őszi Fesztivál 1999 www.fesztivalvaros.hu/bof1999
Budapesti Tavaszi Fesztivál 2000 www.fesztivalvaros.hu/btf2000
Bull Holding Ügynökség www.bullholding.hu/tajekoztato.html
C. M. Celebrity szavazóközpont www.extra.hu/celab/szavazo.htm
CableWorld www.cableworld.hu/
Cargo Team www.angelfire.com/biz3/cargoteam
Célratörő magazin www.perfektpower.hu/celratoro
Central Park – kert- és parképítés www.kozep.hu/central-park
ComSoft Stúdió, Szeged www.comsoft.deltav.hu
Copy keres-kínál www.extra.hu/copy-keres-kinal
Craze tar.hu/craze
Csak nem bennfentesek? www.bullholding.hu/ebi
Csilla Szálló www.extra.hu/csilla_szallo
Csülök www.extra.hu/csulok
Dan's Site dan.netchicken.hu
Datorg Team (BaaN-disztribútor) www.dateam.hu
Delta Com Security Kft. – riasztószerelés www.extra.hu/deltacom
Delta-3N Kft. www.delta3n.hu

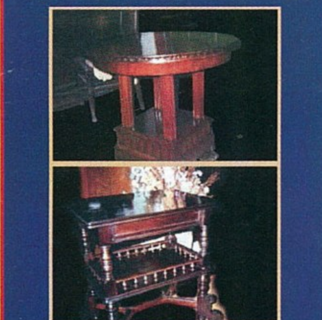
Divatinfo www.divatnagyker.com
DJ K@kec
www.nexus.hu/dj_kakec/
Dodika www.extra.hu/dodika
Dr. Gaál Zsolt belgyógyász, diabetológus
www.elender.hu/~gaaldiab
Dr. Király Könyvelő Iroda Kft.
www.modultechnika.hu/~kiralykft
Dr. Mező Ferenc Gimnázium, Nagykanizsa www.mfg.hu
DVD2000 dvd.budapestnet.hu
Easy együttes www.extra.hu/easy
E-Chat e-chat.ini.hu
Effy Nyelvstúdió
nyelvkalauz.swi.hu/effy
Egy 15 éves, kómában lévő fiú
www.nexus.hu/l-robi//leopold.htm
Egy DJ oldala
www.extra.hu/CRUZITO
Egy tengerész
www.extra.hu/marseille/fo.htm
Egyedi ajándékok
www.extra.hu/ajandek
Első Budapesti IngatlanBörze
www.bullholding.hu/ebi/home/index.html
Első Nyírségi Fejlesztési Társaság
stg.szabinet.hu/enyft
Emcsi www.extra.hu/emcsi
Emitel Távközlési Rt.
www.emitel.hu
En hori.netchicken.hu
Eomer www.extra.hu/eomer/
Építinfo www.epitinfo.com
Építőipar www.epitoipar.com
Falusi Általános Iskola, Vecsés
W3.datanet.hu/~falusi
Fantasztikus WRML
www.extra.hu/super/wrml.htm
Farbe Comp Plus Bt., Enying
www.extra.hu/botomi
Fehér Péter Pethich
pethich.netchicken.hu
Fejvadász www.fejvadasz.hu
Femina 2000 Kft.
www.extra.hu/femina2000
Fepeti www.extra.hu/fepeti
Ferroplast Kft.
www.extra.hu/ferroplast
Fiat 126 Club Hungary
www.netcontact.hu/fiat126/
Figura-Dekor
www.extra.hu/figura-dekor
Fjordtúra Skandináviában
www.tandemtura.ini.hu
Flat Eric Happy Tour
w3.swi.hu/oizo
Fogszabályzósok
www.extra.hu/fogszabi
Folkjewels
www.extra.hu/folkjewel
Fordítás, reklám, marketing
umstudio.swi.hu
Forrai Magániskola Két Tannyelvű Szakközépiskola
www.forrai.sulinet.hu
Fotóvilág www.fotovilag.com

Full-Sopron Kft.
www.full-sopron.ini.hu
Gayrabbit Rainbow
www.extra.hu/gayrabbit
Geridon bútorrestaurálás
www.kozep.hu/geridon
Gizella Szalon lakástextil és belsőépítészet
www.kozep.hu/gizellaszalon
Globalex Bt. www.globalex.hu
Graciela Serrano Intézet
nyelvkalauz.swi.hu/serrano
Gyengus www.extra.hu/gyengus/
Hajdúszoboszló
www.hajduszoboszlo.hu
Haswl www.nexus.hu/haswl
Háttérképek
www.extra.hu/zsuzsa/backgr.htm
HelpNeT Internet Tanácsadó & Tréning Irod@ www.helpnet.hu
Hepiend Szeged Reklámmagazin
www.hepiend.cat.hu
HG2END Rádióamatőr
www.extra.hu/hg2end
HiX-Auto auto.hix.com
Honti www.honti.hu
Horoszkóp, bioritmus, bébihoroszkóp www.gyafi.ini.hu/
Human Nature együttes
www.extra.hu/hotel_ultra/
Hunnia.net www.hunnia.net
I. Béla Gimnázium és Informatikai Középiskola www.ibela.sulinet.hu
IL–2 Sturmovik orosz csatarepülőgép kiemelése a Balatonból
www.extra.hu/il2
Inforum LinkBase
www.inforum.hu/linkbase
Inside Játékok Kft.
www.insidegames.hu
Integrált ügyviteli rendszerek
www.winner.hu
Intellrobot Audit Kft.
www.intaudtb.hu
Intercomm '99 Marketing & Reklám Bt. www.extra.hu/intercomm
Interlakk www.interlakk.hu
Itt kezdődik életed...
www.extra.hu/stufi
Jakab Gyula – vízi túra
www.extra.hu/jakab
Janny and Janny Legal Services
www.pathcom.com/~monen/homepagehu.html
Játékokhoz cheatek www.cheat.ini.hu
Jenny www.extra.hu/jenny16
Jó barátok jobaratok.ini.hu
John McField motoros
www.extra.hu/field
Jumper Számítástechnika
www.jumper.hu
Jung órafutár
shop.centralnet.hu/orafutar
K.Ö.K. 2000 Bt.
www.kok2000.ini.hu
Kandi Dragon idnab.ini.hu
Karesz – pénzkeresés a neten
www.karesz.ini.hu

Katonai és polgári repülőeszközök
w3.swi.hu/repules
Kenó, lottó, tippmix, totó
www.teletipp.hu
Képeslapküldő szolgálat
www.optimax.hu/kepeslap/
Keresés-hu
www.extra.hu/kereseshu/
Keress pénzt szörfözéssel
www.nexus.hu/penzeso
Kiindulópont a nethez
www.startlap2000.ini.hu
Kim www.piar.hu/kim
Kiméra Plusz Kft. www.kimera.hu
Kisalföld újság cikkei
kisalfold.ini.hu
Kiskőrös mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/kiskoros/kezdolap.htm
Kisokos www.kisokos.com
Kispál kispal.musicpage.com
Kondika Kft.
w3.datanet.hu/~kondika
Kopiás Consulting www.kopias.hu
Koping-Datorg Rt. www.kopdat.hu
Korona Nyelviskola
nyelvkalauz.swi.hu/korona
Kortárs Művészeti Galéria – Debrecen koncz.matav.hu
Kovács Dávid
www.nexus.hu/k-david/start.html
Kovács István – Baunet
free.netlap.hu/baunet
Könyvvizsgálat
www.meritum.cjb.net
Körös Főiskola, Békéscsaba–Szarvas www.kf.hu
Kőszegi István
www.tozso.hu/istvan
Kreatív fiatalok oldala
www.nexus.hu/g_kohan/
Kultúrház-információk
www.nexus.hu/kulturhaz
Lagúna Esküvői Ruhaszalon
www.kozep.hu/laguna-eskuvo
László Antal közgazdász
www.extra.hu/laws/laws.htm
Levelezőlisták gyűjteménye a sikerről www.freeyellow.com/members3/sikeriskola/index.html
Los Andes Magyarország Nyomdaipari Kft. www.extra.hu/losandes
Magyar Balfácánok Klubja
www.nexus.hu/mbk
Magyar Heroes 3-játékosok oldala
w3.swi.hu/heroesfan
Magyar Jet-Ski Szövetség
mjssz.properteam.hu/
Magyar Kisebbség
www.hhrf.org/magyarkisebbseg/
Magyar Nyelvőr
www.c3.hu/~nyelvor/
Magyar Portál
magyarportal.cjb.net/
Magyar Táncművészeti Főiskola
www.mtf.hu
Mahart www.mahart.com
Marcello D'Orta mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/marcellodorta/index.html

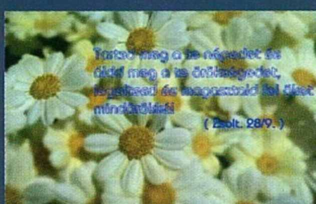

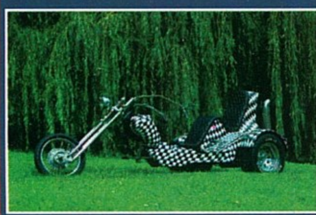

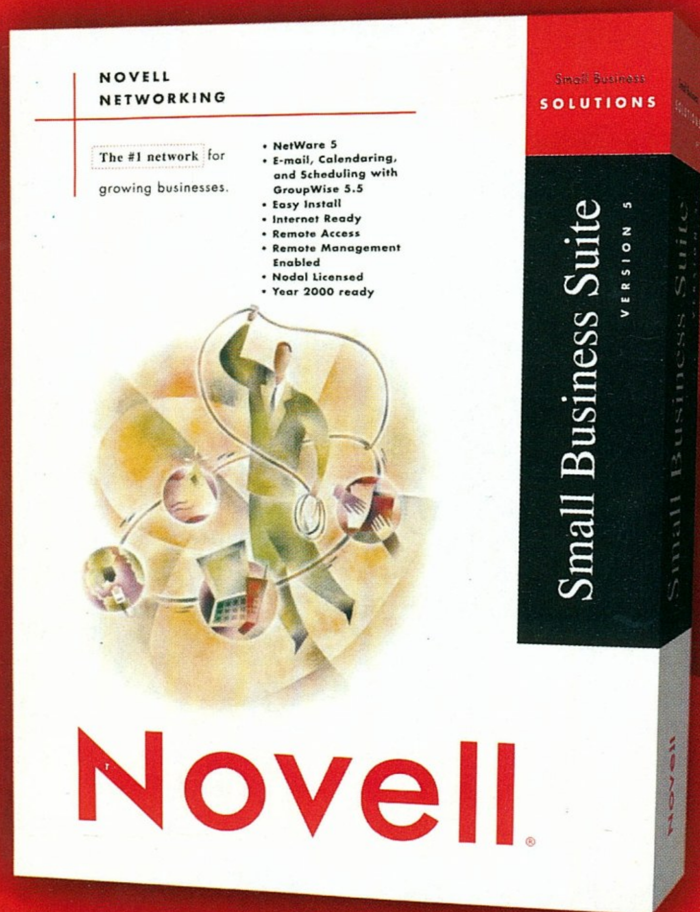

Maróti Dániel: Fétis poli.hu/~nagyb/maroti
Martfű www.martfu.hu
Mast-Hun www.extra.hu/onan
Materia Publica Bt. www.materia-publica.ini.hu
Mátyási Gábor dr. NETovábbja www.extra.hu/netovabb
Maul DragonBall GT www.extra.hu/dbgt
Még csak fraktálok www.extra.hu/comes
Mesko members.tripod.com/~mesand/
MEX együttes mex.application.hu
Michael Jordan mjordan23.cjb.net
Microsoft Home szoftverek mshome.ini.hu
Mikrolix Mérnöki Munkaközösség www.mikrolix.hu
Minden, ami motorsport www.motorsport.hu
Mischinger-Ragály homepages.msn.com/SpiritSt/mischingerferi/index.html
Miskolc www.nexus.hu/imezei
Mobilez www.mobilmag.cjb.net
Mogorva New Real World www.geocities.com/ResearchTriangle/Forum/3185
Móricz Attila író számítástechnikai könyvei www.extra.hu/moricz/
Mp3 Planet by Room 203 w3.swi.hu/mp3planet
Mp3, Mike Wolfe www.rokko.ini.hu
Mp3Site mp3site.ini.hu
Mr. Bean mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/mrbean/index.html
Munkaügyi Kalapács magazin www.cab.u-szeged.hu/~h734866/
Musicland www.musicland.hu
Műszaki Hiba zenekar poli.hu/~nagyb/muhiba
Nagy Tamás ultra.obuda.kando.hu/~nagytam
Napút www.extra.hu/naput
Negyvenkettő zenekar poli.hu/~nagyb/negyvenketto
Nemeno erotikus oldalai w3.swi.hu/nemeno/
Németh Zoltán www.extra.hu/hcsillag/index.htm
Néro M5 Kft. Fiat- és Alfa Romeo-márkakereskedés www.nerom5.hu
NextGen Linux www.nextgen.hu
Novocomp számítógépszerviz www.novocomp.hu
NOVOline – a reklámvonal w3.datanet.hu/~novoline
Online adótanácsadás stg.szabinet.hu/adotanacsado/
Online sikerteszt www.responders.net/form.asp?member=telkes
Orgon Technológia www.nexus.hu/kipe
Ökonet Rt. www.okonet.hu
Pais Dezső Általános Iskola, Zalaegerszeg www.spiderweb.hu/~pais
Pálfalvi Tamás www.extra.hu/tpalfalvi
Pályázatfigyelő www.pafi.hu
Papp Sándor www.extra.hu/papp_s
Paradoxx Productions & Multimedia www.paradoxx.ini.hu
PBEM játékok w3.swi.hu/pbem
PC World-cikkek Móricz Attilától moricz.ini.hu
Péntek képes hetilap – Pécs www.pentek.hu
Peti free.netlap.hu/pety
Petro www.extra.hu/petro
Pityus w3.swi.hu/zuzo
Plus Élelmiszer Diszkont www.plus.hu
Polgári Védelem Bp.-Zugló zugloph.tvnet.hu/pvbp14
Private Music Productions www.privatemusic.hu
QualiTech Human Szolgáltató Kft. w3.datanet.hu/~qtech
Rally Album www.rallyalbum.cjb.net
Ramasoft Számítástechnikai és Kiadó Kft. www.ramasoft.hu
Renegátok www.geocities.com/RainForest/Jungle/4200/index.html
R-Go cyberpress.sopron.hu
Rottweiler rottweiler.netchicken.hu
Royal Guard www.extra.hu/royalguard
S & S Targoncakereskedelmi és Szerviz Kft. www.sands.hu
SaldoR41 free.netlap.hu/dtvbt
Segítség honlapkészítéshez www.web-mester.ini.hu
Sinka Zsolt extra.hu/sinkazsolt/index2.htm
SLIP Tánc-Sport Klub stg.szabinet.hu/slip/
SMS-küldés w3.swi.hu/smskuldes
Sokk-horror www.crosswinds.net/~sokk
Soproni Szuperinfó www.szuper.info.hu
Sothy sothy.application.hu
SSJ Toma Dragon ball Z free.netlap.hu/ssjtoma2/
Star Wars – Royal Guard extra.hu/royalguard
Startlap – új www.extra.hu/startlap
Struktorg Apró – ingyenes stg.szabinet.hu/apro/
Stufi honlapja stufi.virtualave.net
SuperPro sakkadatbázis www.elender.hu/~prochess
Suzuki Solymár www.suzukisolymar.cjb.net
Süveges Gergő www.extra.hu/suveges
Szalay Dániel dszalay.web.com
Szalóczy Ingatlanközvetítő www.igm.hu/szaloczy
Számalk www.szamalk.hu
Számítástechnikai könyvek (LSI) lsi.ini.hu
Szemafor – a szociális háló www.extra.hu/szemafor
Személyes www.extra.hu/hota
Szilicon Dreams Kft. www.silicondreams.hu
Szociáldemokrata Párt www.szdp.hu
Szociálpolitikai Fejlesztési Központ www.szfk.hu
Szövőszék, kézi szövés moha.atomki.hu/~loerincz
Telnetwork www.extra.hu/telnetwork
Thomas Dawson www.dawson.ini.hu
Tolóajtók www.neves.ini.hu
Tomika otthona www.tar.hu/tomika
Toronto 2001 Nyelviskola nyelvkalauz.swi.hu/toronto
Történelmi és haditechnikai gyűjtemény members.tripod.com/~Sifoner/mil/milit2.html
Tőzsde www.bullholding.hu
Trans-Sped Kft. www.trans-sped.hu
Tvnet Kft. (kábeltévés internetszolgáltató) www.tvnet.hu
Ujhelyi Imre Tejipari Középiskola, Szaktanácsadó és Továbbképző Intézet www.ujhelyi.sulinet.hu
Újhelyi Körkép www.internetker.hu/korkep
Uli Stein-képek www.hszk.bme.hu/~s8834cso
Unitáriusok Magyarországon www.extra.hu/unitarian
Varga webdesign team ati.ini.hu
Városházi oldalak – Nyíregyháza stg.szabinet.hu/nyhaza/htm/varoshaza/
Vass-Contact Bt. élfóliagyártás stg.szabinet.hu/vass-contakt/
Verlag Dashöfer Szakkiadó www.dashofer.hu
Vers mindenkinek www.nexus.hu/verselok/
Villanyszerelés netchicken.hu/villanyszerelo/index.htm
VOTE www.vote.ini.hu
Webbarkácsok és webmesterek www.nexus.hu/webstory/
WebPilvax www.extra.hu/webpilvax
World Wide Weather mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/www/index.html
Y! zenetévé www.extra.hu/ytv
Zala Megyei Kórház Orvosi Könyvtár alpha.dfmk.hu/~medlib/
Zalacka www.extra.hu/zalacka
Zalakaros go.to/zalakaros
Zene, szex, programok w3.swi.hu/bacsek
ZipNet Bt.-től hálózat, szoftver www.interware.hu/web/zipnet

Kapcsold az **ötödik** *sebességet!*

Novell Kisvállalati Csomag 5

Gyorsítson Ön is és tartson lépést a fejlődéssel!
Az új **Novell Kisvállalati Csomag 5** gyorsabb mint valaha, és minden eszköz megtalálható benne, amely ahhoz kell, hogy egy kisvállalat továbbfejlessze hálózatát, automatizálhassa a cég munkafolyamatainak fontos részeit és kiterjeszthesse a cég internetes képességeit – ráadásul mindezt egyetlen kifizethető árú, integrált és egyszerűen használható csomagban. Az új **Novell Kisvállalati Csomag 5** rugalmasan bővíthető, akár felhasználónként is, és kezeli a 2000. év problémáját. A központi számítógépről történő e-mail, faxolási, nyomtatási és internet-elérési feladatok pedig akár rendszergazda felügyelete nélkül is megvalósíthatók az új csomag segítségével. Mindemellett modern vírusvédelem, csoportmunka- és adatbáziskezelő eszközök teszik teljessé szolgáltatásait.

Bővebb információért kérjük hívja a Novell Magyarországot a 235-7644-es telefonszámon, vagy látogasson el a www.novell.hu web-címre.

Novell.

A MAXELL VIDEOKAZETTÁKKAL MÉG 300 LEJÁTSZÁS UTÁN IS NYUGODTAN MONDHATJA...

„Játszd újra Sam."

Bármely Maxell videokazettára nyugodtan rögzítheti kedvenc felvételeit,
mert nemcsak a minőségük kiváló, de rendkívül tartósak is.
Szóval, próbálja ki a Maxell videokazettákat, mert meghálálják újra és újra..., ahogy az idő múlik.

maxell

ÁLLATI

A bűnös kacsa

www.patikanet.hu/97tel/97tel16.htm
www.pro-patiente.hu/sajto/01/med08.html

Minden a kínai kacsa miatt van. Ha valaki tüsszög, köhög, lázas, mindene fáj, és egyértelműen influenzás, szidja csak az ázsiai szárnyasokat. Ugyanis a nagy influenzajárványok Ázsiából, elsősorban Kínából indulnak ki. Az ott élők szoros, baráti kapcsolatban állnak háziállataikkal, így a kacsákban tenyésző influenzavírusnak sikerült kereszteződnie az emberi vírusokkal, és időnként a kórság villámgyorsan végigsöpör a világon, tüsszögésbe borítva a Földet. Az influenzavírus ellen nincs orvosság, az egyetlen lehetséges védekezés az oltás. Ez azonban sajnos a tévhittel ellentétben nem ad százszázalékos védelmet, a vírus ugyanis rendkívül gyorsan képes változtatni tulajdonságait. Három típusa (A, B, C) közül az A és B influenza szokott nagyobb járványokat okozni. A legfertőzőbb az A vírus, és éppen ez szokta leginkább változtatni a tulajdonságait. A világméretű járványokért, az ún. pandémiákért is ez a törzs a felelős. A legsúlyosabb pandémia az 1918-as járvány volt, amely spanyolnátha néven vonult be a történelembe. Ekkor állítólag malacok influenzavírusával kereszteződött a mi kedves A törzsünk. A szörnyűséges, villámgyorsan terjedő ragálynak húszmillió halottja volt, jóval több, mint az első világháború harcainak. A viszonylag közelebbi múlt világméretű járványa 1977-ben tört ki, s hogy mikor következik be újabb, az megjósolhatatlan. Talán be kellene oltani a pekingi kacsákat, és vitaminokat szedetni velük, nehogy újabb kórságot indítsanak útnak... A fenti anyagokból még azt is megtudhatjuk, hányszor mutálódik gyorsabban az influenzavírus, mint más, tisztességes élőlények, továbbá felkészülhetünk az ez évi járványra...

 BŐRÖND www.american.hu*

* BŐRÖND rovatunk támogatója az American Service Travel Utazási Iroda

Ceylon

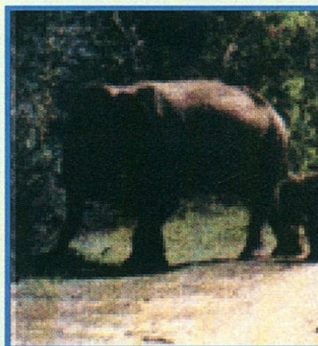
(Ceylon Country Guide)

www.ceylon.com

A keresztrejtvények egyik kedvelt kérdése: mi Sri Lanka régi neve? Valószínűleg elég sokan tudják, hogy

a helyes megfejtés Ceylon, hiszen aki egyszer már találkozott ezzel az egzotikus hangzású névvel, többé nem fogja elfelejteni. Pláne, ha a szót nap mint nap láthatja egyik-másik teásdobozon: ennek az Indiai-óceánban fekvő, kétharmad Magyarországnyi területű szigetnek a legfőbb és legismertebb terméke a tea, amely világszerte jó hírnévnek örvend. Mivel a sziget Indiától mindössze néhány kilométernyire található, ezért Ceylon történelme nem nélkülözte az északról érkező hatásokat. Sri Lanka első erős kezű uralkodója 1070-ben lépett a trónra, aki a Dél-Indiából folyamatosan érkező portyázók megállításával megszilárdította hatalmát. Két évszázadon keresztül tartott a virágkor, azonban a továbbra sem lankadó indiai támadások miatt végül összeroppant a birodalom. A nagy európai tengerésznemzetek közül a portugálok értek partot először Ceylonban, a mai fővárosnál, Colombónál. Nem vesztegették az idejüket: jó kalmár módjára azonnal rátették a kezüket a fűszer és a fahéj kereskedelmére, majd politikai hatalmat szereztek. Természetesen ez a szigetlakóknak nem tetszett, így a hollandokkal szövetkezve – akiket inkább a kereskedelem érdekelt, semmint a politika – megszabadultak a portugáloktól. 1796-ban a britek megérkeztével újabb virágzásnak indult Ceylon: utak épültek, az ültetvényeket továbbfejlesztették. A sziget végül 1948-ban nyerte el teljes függetlenségét mint a Brit Nemzetközösség tagja. Sri Lanka viharos történelme ellenére mindvégig megőrizte báját, természeti szépségei valóságos földi paradicsommá teszik mind a mai napig. A könnycsepp alakú földdarab déli részét csipkézett hegyek határolják, délnyugaton trópusi esőerdők zöldellenek, északra haladva pedig füves síkság borítja a szigetet. Állatvilága gazdag és változatos, ugyanúgy megtalálható ott az elefánt és a leopárd, mint a szarvas és a lajhár, az óriásteknős és a dugong.

A világ teteje

www.b2mb.si/himalaya/STARTx.HTM

Léteznek megszállott emberek, akik leküzdhetetlen kényszert éreznek, hogy ha valami függőleges, hideg, rideg, barátságtalan és megmászhatatlan kerül eléjük, akkor felmásszanak rá. Ők a hegymászók. Közülük a legelvetemültebbek a világ túloldalára is képesek elutazni, ha hírét veszik, hogy ott vár rájuk egy még függőlegesebb, még hidegebb-ridegebb, még barátságtalanabb hegycsúcs, ahol már sokan odavesztek. Ettől fantasztikus izgalom vesz rajtuk erőt, és időt, erőt, pénzt nem kímélve expedíciót szerveznek. Odautaznak, helyi vezetőket és málhahordókat fogadnak, akik útközben majd részben megszöknek, részben megfagynak, azután irány a meredély. Ezután három lehetőség van: 1. nem jutnak fel, 2. feljutnak, de sosem jönnek vissza, 3. feljutnak, lejutnak, és híresek lesznek. Arra a kérdésre, hogy miért kell barátságtalan és veszélyes hegyre felmászni, az eddigi leglogikusabb válasz így hangzott: „Azért, mert ott van."

Az egyik legnépszerűbb, de legalábbis legismertebb megmásznivaló a Mount Everest, amely a Himalája hegylánc keleti végén található, a nepáli–tibeti határon. A világ legmagasabb csúcsa szinte átdöfi a jéghideg légkört. *Sir George Everest*, India általános adófelügyelője 1830 és 1843 között térképet készített a Himalájáról, de nem tudta megállapítani, melyik csúcs a legmagasabb. Ezt csak 1852-ben derítették ki, és 1865-ben Sir George tiszteletére Mount Everestnek keresztelték el. Nem sokkal később Tibet és Nepál uralkodói lezárták országaik határát, és csak 1921 után vált újra lehetségessé a beutazás. 1924-ben a fiatal *George Mallory* és társa indult neki, hogy feljusson a világ tetejére. Sosem tértek vissza. Feljutni és visszatérni csak 1953-ban sikerült, *Edmund Hillarynek*. Azóta több mint 130 expedíció járta meg ezt a kegyetlen hegycsúcsot, amely más fantasztikus Himalája-beli látképek között ugyancsak megtalálható a fenti címen.

Europ@ fővárosai

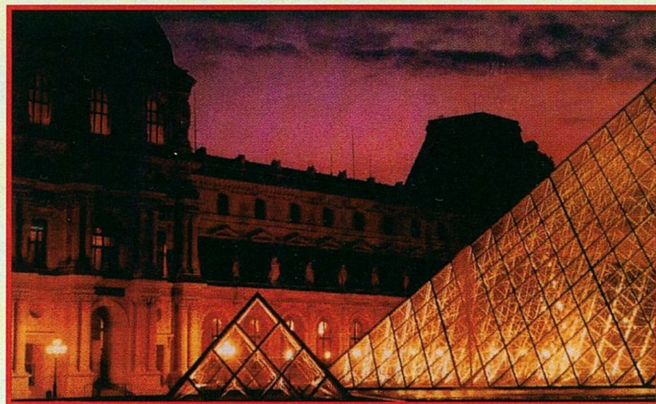
Párizs

(WebMuseum: Paris History)

www.oir.ucf.edu/wm/paris

Nem sok olyan embert találunk akár Európában, akár az egész Földön, akinek a főváros szó hallatán saját országa székhelye után ne Párizs ugrana be. A francia szellemiség talán legfontosabb központja évszázadok során vívta ki ezt az elismerést, és image-ét természetesen az interneten is próbálja fenntartani. Csak a City

Guides bejegyzés alatt a Yahoo! 29 találatot mutat, ami igencsak tiszteletreméltó. Ez a bőség egyben a vesztünk is, ha nem akarunk Párizsba utazni, csak nézelődünk a weben: a 29 oldalból 28 ugyanis el akar nekünk adni valamit, többnyire szállodákba és éttermekbe invitál. Szerencsére a fenti page-en a hasznosak mellett érdekes információkra is lelhetünk – már ha megbirkózunk azzal, hogy a franciák egyszerűen nem hajlandók

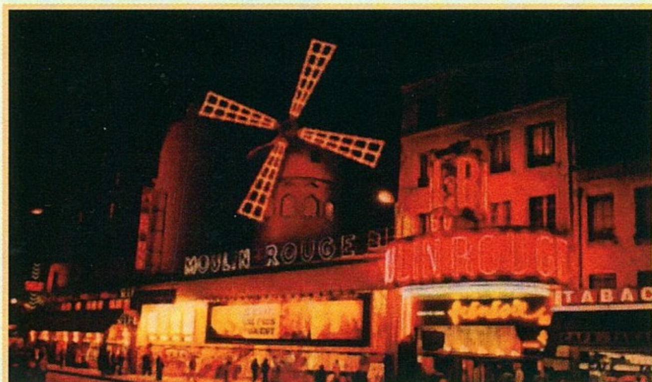

kedvenc szavaikat bármilyen nyelvre is lefordítani, vagy ha mégis, akkor egész biztosan olyan kifejezéseket használnak, amelyeket soha nem hallottunk.

A Szajna torkolatától 375 kilométerre találjuk a várost, melynek gyökerei több mint 2000 évre nyúlnak vissza. A viszonylag kis alapterületű, de földrajzilag nagyon kedvező fekvésű települést bármerről is közelítjük meg, azonnal szemünkbe tűnik jelképe, a 300 méter magas Eiffel-torony. Sokan nem is tudják, hogy az 1889-es világkiállításra épített vasszerkezet annak idején nagy ellenkezést váltott ki. Felépítését is csak olyan ígérettel engedélyezték, hogy majd a kiállítás után azonnal lebontják. Ez azonban meghiúsult, mivel civil tüntetés követelte a szerkezet megtartását, az ugyanis tökéletesen jól jött az akkor felállított rádiónak mint hatalmas antenna. A mai napig vannak, akik ellenzik a torony megtartását: éves gyűlésüket pont az ellenség, vagyis az Eiffel-torony legfelső helyiségében tartják, mivel „az az egyetlen hely, ahonnan nem látszik ez a borzalom".

Párizs másik leghíresebb épülete a Louvre. A kastély építését a vikingek több támadása után 1220-ban határozta el *Fülöp* király, akkor még a város védőbástyájaként, egy nyugat felől védő erőd formájában. Ezután évszázadokon át bővült, egészen 1852-ig, amikor építését végleg befejezték, *III. Napóleon* uralkodásának ideje alatt. A Louvre, amely annyi éven át a hatalom központja és szimbóluma volt, még ma is helyt ad néhány

államigazgatással foglalkozó hivatalnak, de fő funkciója természetesen a múzeum. A Szajna jobb partján több mint 700 méter hosszan húzódik az épület, nem is csoda, hogy ennyi galériának ad helyet. 1988-ban *Mitterrand* miniszterelnök úgy döntött, hogy a teljes épületnek múzeumként kell működnie, és megkérte *I. M. Peit*, hogy egy üvegpiramist építsen az előtérében, amelyet akkoriban az Eiffel-toronyhoz hasonlóan sokan támadtak, de mára szintén népszerű látványosság lett. Ezzel a beruházással együtt ebben az évszázadban a francia kormány több mint egymilliárd dollárt költött a Louvre-ra.

Ha már a múzeumoknál tartunk, meg kell említenünk a Musée d'Orsay-t is. Ez a hely a XIX. század második felének művészeti alkotásait mutatja be, egészen az art nouveau-ig. Közülük is leghíresebbek a francia impresszionisták és posztimpresszionisták művei: olyan festményeket is megtekinthetünk itt, mint *Van Gogh* Önarcképe vagy *Seurat* Cirkusz című alkotása, és akkor még meg sem említettük *Monet* és *Renoir* képeit.

Mindezekből is látszik, hogy a párizsiak valóban büszkék lehetnek városukra, és a világ(fő)város nevet is joggal használhatják. Ugyanúgy, ahogy egy nap alatt a Louvre-t sem lehet bejárni, Párizst sem lehet néhány sorban bemutatni. A személyes élményt pedig semmi sem pótolhatja...

Madrid

www.sonaco.com/cityguide/Madrid/index.htm

Ha valaki tájcsoportok és városok után keresgél a hálózaton, gyakran megpróbál ideológiát keresni hozzá, hogy egy-egy témáról miért talál rengeteg vagy éppen semennyi anyagot. Az ilyen utólagos indoklások persze mindig megalapozottnak tűnnek, de ha előre azt jósoltuk volna Madridról, hogy sok információt találunk róla, akkor csalatkoznunk kellene.

Madrid lakossága négy és fél milliós, területe több mint 1500 négyzetkilométer, ami igen tiszteletreméltó. Éghajlata kellemes, a nyár néha kifejezetten forró, a páratartalom többnyire alacsony. Magas földrajzi elhelyezkedése (650 m) miatt viszonylagos déli fekvése ellenére is hidegek a telek. Hivatalos nyelve természetesen a spanyol, de sokan tudnak angolul és franciául is.

A madridiak találkozáskor és elváláskor is kezet ráznak: ennek elmulasztása súlyos tiszteletlenségnek számít. Hasonló szokás, hogy az elegánsabb – és persze igen drága – éttermekben, amelyek többnyire a belvárosban találhatók, elengedhetetlen az elegáns, majdhogynem üzleties ruhaviselet.

Ettől eltekintve gasztronómiailag a város kellemes felüdülés, még a kisebb éttermek is nagyon ízletes és bőséges menükkel várják a vendégeket.

Ha a múltba tekintünk, a település gyökerei *I. Mohamed* arab emír idejéig, a IX. századig nyúlnak vissza. Később, a XI. századig a keresztény és az arab világ harcolt érte, mígnem *VI. Alfonso* végleg meghódította. Spanyolország fővárosává 1562-ben vált. Építészete ma jellegzetesen barokk és neoklasszicista, XVII. és XVIII. századi épületekkel.

Madridban járva ne csodálkozzunk, ha a kora délutáni órákban autóval nehezen tudunk bárhová is eljutni. Az ilyenkor szokásos közlekedési dugókban részt venni nem éppen szívderítő, bár meg kell jegyeznünk, hogy akikkel ilyenkor találkozunk, többnyire nem munkába sietnek, még csak nem is onnan jönnek... Madrid a bulik és az éjszakai élet városa, s vannak, akik a vidámságot egészen korán kezdik.

ÉJSZAKA

Magas sarok

www.pierresilber.com/
newagequest.com/HH/highheels.html
www.midnitefantasy.com/

Érdekes lenne egyszer utánajárni, hogy vajon mi is az, ami miatt a férfiak annyira szeretik a magas sarkú cipőket – pontosabban a beléjük bújtatott női lábakat. Csupán az a tény, hogy az ilyen lábbelit viselő hölgy magasabbnak tűnik, még nem elég ok a rajongásra, hiszen ezt inkább a tulajdonos kedveli, és nem a párja – bár az tény, hogy az utóbbi évek vastag talpú holdjárói minden bizonnyal a testmagasság látszólagos megnövelését is szolgálják. Ezzel szemben a klasszikus magas sarkú nemcsak a viselő függőleges irányú megnyújtását segíti, hanem a láb formáját, vonalát, ezáltal pedig a tulajdonos szexuális vonzerejét is jelentős mértékben megnövelheti: kényelmetlennek ugyan kényelmetlen, de mindenképpen elegáns és szexi...

Ha az utóbbi idők egyik legelragadóbb arányokkal, többek között rendkívül valóságos műmellekkel megáldott pornósztárja, *Jenna Jameson* filmjeit nézzük, azonnal láthatjuk, hogy a „domina típusú" férfiálom, a nimfomán

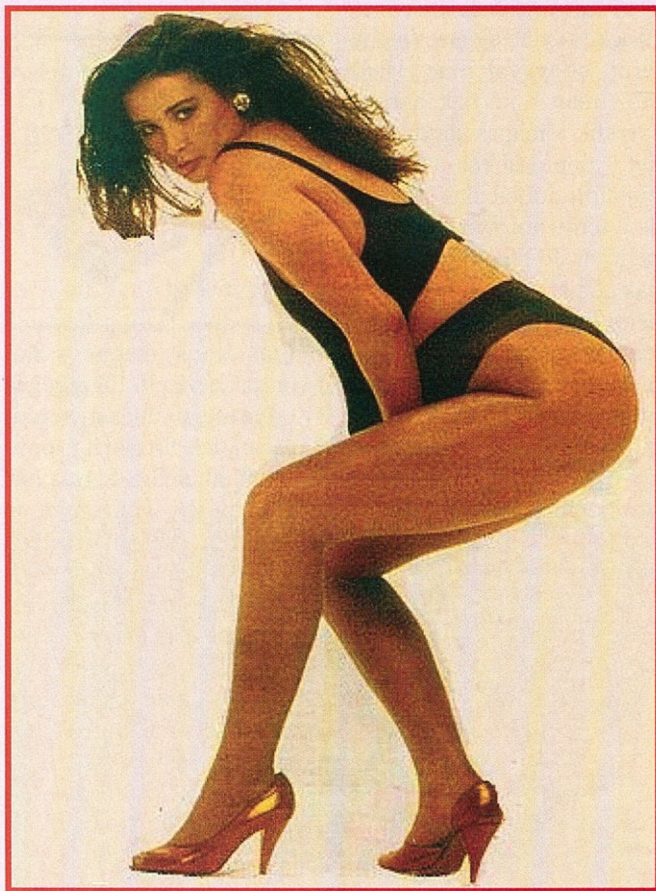
bombázó egyik legfontosabb eszköze a kecses magas sarkú. Nála is megfigyelhetjük, hogy az utóbbi idők divatja látványosan ötvözi az elegáns tűsarkúk erőteljesen megemelt sarkát és a „popper-csukák" tulajdonságait, ugyanis e cipők viszonylag vékony sarka mellé gyakran a lábfej felőli részen erősen megvastagított talp is járul. További érdekesség az átlátszó felsőrész: ez a férfiak alapvető igényét, a „minél többet lássunk a bőrből" mozgalom kívánalmait helyezi előtérbe, igen nagy sikerrel.

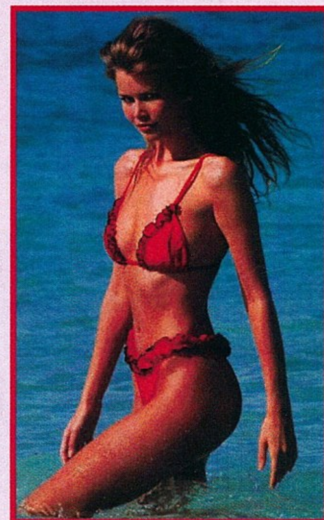
A fenti site-okon mind a lábak szerelmesei, mind a különböző szexi cuccok kedvelői találnak majd egy-két fantáziamegmozgató képet. Azonban a hölgyek is meglelhetik számításukat: az egyik link külön nekik szól, ott ugyanis majdhogynem tudományos alapossággal tárgyalják a különlegesen megemelt sarkú cipők viselésének fortélyait.

Bikini megasite

www.megabody.com

Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy ismét sikerült rátalálnunk egy olyan erotikus oldalra, amelynek megtekintéséért nem kell mindenféle hitelkártyaszámokat megadnunk. Külön érdemes kiemelni, hogy ez a „megasite" kizárólag ízléses, inkább szexi-, mint szexképeket tartalmaz, jellegzetesen bikinis és fehérneműs hölgyekkel, és nemcsak *Pamela Andersonnal! Claudia Schiffer, Demi Moore, Cameron Diaz, Naomi Campbell* és a többi híresség mellet testépítő hölgyek, keleti szépségek és sok ismeretlen, de „tehetséges" modell képeit is megtekinthetjük. Az egyetlen probléma talán az, hogy bár a hölgyek méretei nem nagyon hagynak maguk után kívánnivalót, ugyanez nem mondható el a fotókról – azok ugyanis elég kicsik, úgy látszik, a fenntartóknak takarékoskodniuk kell a hellyel. Ennyit elég is elárulnunk az oldalról, a többit már mindenki el tudja képzelni, és persze meg tudja nézni. Mániákus képgyűjtőknek javasoljuk egy websnake vagy hasonló program alkalmazását, amely – ha esetleg valaki nem tudná – képes egy egész site összes képét leszedni saját winchesterünkre.

GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA

Linux-pingvinek a Windows-ablakokban

(WinLinux 2000)

www.winlinux.net

WinLinux 2000

Szegény Linux-hívek eleget siránkozhattak már, hogy rendszerük elterjedésének mekkora gátat szab az a tény, hogy a programok többségét Windows-felületre írják, többnyire laikusok számára, nem pedig Linuxra. Ezek után végképp megütközhetnek azon a lehetőségen, hogy most már magát a Linuxot is Windows alá írják – pedig több hasonló törekvés is elindult, amelyek egyike, a WinLinux2000 a béta-verzió állapotában van.

Persze nem arról van szó, hogy két operációs rendszer egyszerre futna, hanem csupán arról, hogy Windows alól installálható ez a Linux-csomag. Ilyen módon rengeteg más kényelmi lehetőséget is nyújt ez a megoldás, és igen felhasználóbarát, hiszen grafikus felülettel rendelkezik, átveszi a Windows beállításait, és a winchestert sem kell újrapartícionálni. Ezekkel az előnyökkel talán legyőzi néhány, a nyílt rendszerektől még idegenkedő felhasználó ellenérzéseit, és egy elérhető, új alternatívát nyújt.

A JRCP által készített Linux-csomag képes a hardverelemek automatikus felismerésére, támogat más Linux-verziókat is, mint amilyen a Debian és a Red Hat, így biztosítva, hogy több alkalmazás is használható legyen rajta. Természetesen rendelkezik grafikus interface-szel is: a díjnyertes K Desktop Environment (KDE) segítségével könnyen használható, átlátható kezelőfelülethez jutunk. A csomaghoz jár még ingyenesen egy Netscape Communicator és egy KOrganizer is. A készítők abban reménykednek, hogy a Linux ilyetén elterjedése egyre több szoftve-

rest késztet majd arra, hogy ne csak a Windows alá fejlesszen. A kérdés már csak az, hogy vajon valóban jelent-e újítást a WinLinux: azoknak a felhasználóknak ugyanis, akiknek problémát okoz az a néhány beállítás, amit ez a rendszer automatikusan elrendez helyettük, valószínűleg nem sikerül majd továbblépniük azon a ponton, mikor új Linuxuk először elindul – innentől ugyanis ugyanúgy nem kapnak semmilyen segítséget, mint egy „sima" Linux esetén.

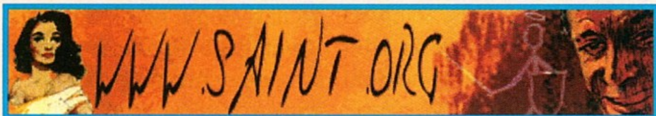
HAPSINÉZŐ

Angyali Simon

www.geocities.com/Paris/5817/realst.htm
www.saint.org/sttv.htm
www.link.org.uk/sonsofrog/page21.html

„Hogy ki ő? Hát nem egy tisztes családapa. De nem is egy ijedős kisfiú. Ő az Angyal." Ezzel az archaikusan bugyuta, ugyanakkor bájosan gyermeteg felvezetéssel kezdődött a *Roger Moore* főszereplésével készült tévéfilmsorozat valamennyi része. Miközben a fenti eszmefuttatás elhangzott, Moore, alias Simon Templar felnézett, és feje fölött megjelent a glória. Erre férfias arcára kiült az a jellegzetes, ironikus kifejezés, amellyel rajongóit évtizedeken át lenyűgözte. Moore 1962 és 1969 között volt az ügyeletes angyal, 71 fekete-fehér és 47 színes epizódon át. 1979-ben az Angyal visszatért a képernyőre *Ian Ogilwy* személyében, majd 1987-ben *Andrew Clark* próbálkozott a szereppel. Mégis sokan állítják, hogy nemrég hiába készült még a világsztár *Val Kilmerrel* is egy Simon Templar-történet, valójában ma is Moore az „igazi Angyal". Nem is lehet ez másképp. Egy Angyalnak legyen stílusa. Ne csússzon félre a nyakkendője verekedés közben, a haja ne kócolódjon össze, s miután a gyenge (és szexi) nő, valamint az igaz ügy védelmében kiütötte néhány tucat ellenfelét, maximum a mandzsettáját kelljen megigazítania. Azután jöhet az ironikus szemöldökfelhúzás. Mi tagadás, ez a fazon másnak még nem sikerült olyan jól, mint Roger Moore-nak. Olyannyira jól, hogy a Minden lében két kanálban és a James Bond-filmekben is bevált. Ha belegondolunk, hogy 1927-ben született, s 1985-ben még mindig Bondként húzgálta a szemöldökét és a pisztoly ravaszát, csak irigyelhetjük...

A múlt legfrissebb hírei

www.szemtanu.hu/szt/bronzkor/cimlap.htm

Biztosan sokan eljátszottak már a gondolattal, hogy mi lenne, ha visszacsöppennének valamelyik régebbi korba. Mondjuk egy gyors villámlátogatás erejéig megtekintenék a dinoszauruszokat, vagy bekukkantanának valamelyik fáraóhoz, esetleg egy szimpatikus görög hetérához, netán elgáncsolnák *Nérót*, kicsit kölcsön vennék az Excaliburt *Arthurtól*, megnéznék, tényleg olyan nagy volt-e *Mátyás* király orra stb. Akinek már megfordult a fejében hasonló gondolat, az fölöttébb élvezni fogja az időszámítás előtt 1800 és 1100 közötti időkből származó legfrissebb híreket. Van itt mindenféle rovat, mi szemszájnak ingere. Az apróhirdetések közt számos hasznosat találunk, pl.: „masszírozásban jártas természetgyógyász elhelyezkedne előkelő egyiptomi vagy krétai családnál..." és „egyiptomi fodrászmester vállal hajápolást, mindenfajta frizura-, paróka- és műszakállkészítést...". A konyhafőnök egyiptomiaknak és más jó gyomrúaknak ajánl étkeket, a menüben négy előétel, három főétel, valamint első, második és legutolsó utóétel szerepel. Néhány jó tanács: „Az asztalra virágszirmokat szórhatunk. Evés közben, ha mód van rá, ne szeretkezzünk." (De miért?... Hátha sikerül.) Az Exkluzív rovatban Mózessel olvashatunk interjút, akinek pedig a tévéhíradók katasztrófajelentései hiányoznának, részletes tudósítást olvashat arról, hogyan döntötte romba bizonyos *Sámson* a filiszteusok királyi palotáját...

HIÚSÁG VÁSÁRA

Haj-rá!

www.wigs.com/plist.html

A hajukat elvesztő férfiaknak kedvez a mai divat: a biliárdgolyó simaságúra borotvált fejek láttán nehéz megállapítani, kinek „sajátja" a kopaszság, és kinek kerül gondos munkába „frizurája" rendben tartása. A hölgyek kevésbé szerencsések: utoljára az ókori Egyiptom lakói találták vonzónak a csupaszra borotvált női fejeket, melyeken saját haj helyett különféle színű parókákat viseltek. Hogy Athos, Porthos Aramis és D'Artagnan kopaszodott-e, nem tudhatjuk, hiszen a korabeli divat szerint nyilván dús parókát hordtak. Sok olyan korszak volt, amikor mindkét nem póthajjal takarta el saját fürtjeit (már akinek voltak). Napjainkban a hajdúsulásra vágyók már többféle módszerben reménykedhetnek, kezdve mindjárt a különféle szuperbiztos hajnövesztő szerekkel. A haj-

növekedést egyébként jótékonyan befolyásolja a napfény és a szolárium. A legdrasztikusabb kezelésmód a plasztikai sebészeteken alkalmazott hajátültetés.
Persze a paróka ma is a legegyszerűbb módja a gyors sörényképzésnek. A www.wigs.com/plist.html címen szuper póthajakat kínálnak, dögös csajok fején bemutatva. (A képernyő jobb oldalán eközben műkebel vásárlására kívánják rávenni a hajak közt tobzódókat. De ezt talán mégse...) A parókák fantázianevei közül néhány: Carmen, Vanity, Showgirl, Wild Cat. Lehet nevetni, de akadnak egész pofás darabok is...

Kerekdedek a neten

www.patikanet.hu/99tavasz/99tav15.htm
www.drinfo.hu/9810/16-17.html
www.baranyanet.hu/dn/98marc/980302_14.htm
falcon.pmmf.hu/hallgatok/korny/jankoma/

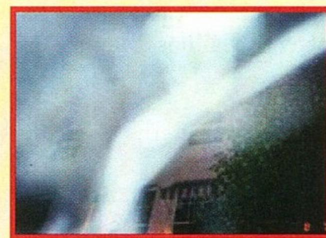
Voltak korok és vannak helyek, ahol korántsem számít szépnek a soványság. Rubens kortársaival egyetemben például határozottan a kiadósabb formátumú hölgyeket találta ideálisnak, de a legutóbbi időkig is úgy tartották, hogy a kövérség, a pocakosság a jómód, vagyis a sikeres élet ismérve. Afrikában pedig akad vidék, ahol a lányoknál a legnagyobb méretű popó irigyelt szépségkirálynővé teszi gazdáját... Annak ellenére, hogy a divatban nincs és soha nem is volt logika – márpedig az éppen aktuálisan ideális külsőt a divat szabja meg–, bizonyos objektív ismérvek mégis léteznek, amelyek segítségével meghatározhatjuk, mi számít túl kövérnek. Az elhízás mértékének jellemzésére gyakran használják az úgynevezett testtömegindexet (body mass index, BMI), amely a testsúlynak és a testmagasság négyzetének a hányadosa. A BMI segítségével nemcsak a túlsúlyt, de a test elzsírosodását is meg lehet határozni. Ennek alapján például az Egyesült Államok lakosságának egynegyede elhízottnak tekinthető, a 45 éven felüli nőknek pedig 60 százaléka túl kövér. De ez még semmi: a jövő évezredben a jóslatok szerint már minden amerikai dagi lesz... Ez azért furcsa, mert egyik könyv – cikk, kiáltvány, tanulmány – a másik után jelenik meg arról, hogy mennyire elítélik, kiközösítik Amerikában a túlsúlyos embereket (www.patikanet.hu/99tavasz/99tav15.htm). Ha már eleget csodálkoztunk azon, hogy mennyit lehet a testsúllyal foglalkozni, és esetleg kibúsongtuk magunkat, mert netán mi is súlyosabbak vagyunk az állítólag ideálisnál, akkor keressük fel Incikét és Fincikét (falcon.pmmf.hu/hallgatok/korny/jankoma/), aki garantáltan lefogyaszt, kikészít, felkészít és fittesít minket – már ha kibírjuk...

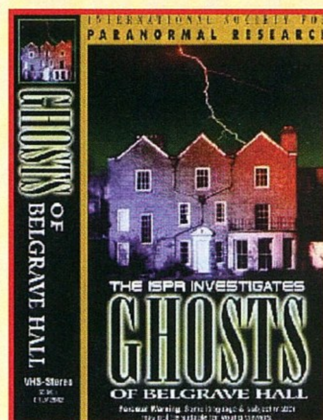
JÁTSZÓHÁZ

Ájuldozós fabábuk
(Push Puppet Gallery)

www.pushpuppets.com

Nehéz lenne egyértelműen leírni, milyen fajta játékokról, bábokról is lesz most szó, ha nem lenne segítségünkre az a mostanában játszott tévéreklám, amelyben a csontritkulás veszélyeire hívják fel figyelmünket. Ebben ugyanis pont egy olyan bábu szerepel, amilyenekről a fenti gyűjtemény szól. E fából készült figuráknak külön darabokból állnak a testrészeik, a kezük, lábuk, fejük, törzsük, s ezeket egy szalag vagy gumiszalag tartja össze és feszíti ki. Alaphelyzetben a bábu áll, de ha megereszkedik a tartózsineg, akkor hosszabb lesz a szalag, és nem feszül többé. Ekkor játékunk összerogyik. Ezt az eseményt szabályozhatjuk is, méghozzá akképpen, hogy nyomogatjuk a figura alját. Ez az egyszerű fizikai elvet kihasználó, kisgyermekek számára kedves, szórakoztató játék egyáltalán nem új találmány.

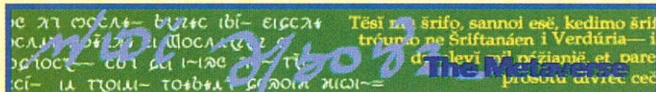

Mivel mást nemigen kezdhetünk ezekkel a bábokkal a nyomogatásukon kívül, így az egyetlen továbblépési lehetőség az, hogy szenvedélyes gyűjtőikké válunk. Ez történt a fenti site készítőjével is 15 esztendővel ezelőtt: az ő gyűjteményét tekinthetjük meg a fenti címen.
Egész érdekes alakokat találhatunk a bábok között: a mindenki által ismert fabáb, Pinocchio mellett esküvői párok, cicák, tevék és összecsukló fa dinoszauruszok várják az idelátogató közönséget.

Alkossunk mesterséges nyelvet!
(The Language Construction Kit)

www.zompist.com/kit.html

Ha már elegünk lett az idegen nyelvek – és főleg az idegen nyelvtani szabályok – tanulásából, alkossunk magunknak egy saját, igényeinknek megfelelő mesterséges nyelvet! Mielőtt elképednénk az ötleten, gondoljunk bele: nem mi leszünk az első úttörők ezen a területen, hiszen például az eszperantó is egy mesterségesen létrehozott műnyelv.
Sokféle szándék vezérelheti azt, aki egy ilyen komoly feladatba belefog. Például ha fantasztikus regényeket írunk, mint *Tolkien*, akkor szükségünk lehet egy eddig nem létező új nyelvre, nyelvjárásra, amit fantáziavilágunk lakói beszélnek. Az is előfordulhat, hogy ráérő emberek ismét újabb kísérletet tesznek arra, hogy megalkossák bolygónk közös, az eszperantónál sikeresebb nyelvét. Esetleg a régészek is hasznát vehetik egy fiktív nyelvnek, melynek tanulmányozása talán közelebb viheti őket egyes hieroglifák megértéséhez. Sőt akár közvetlen haszna is lehet an-

nak, ha alkotunk egy tiszta, logikus felépítésű nyelvet, amit bárki megfejthet és megtanulhat: segítségével például földön kívüliekkel kommunikálhatunk.
Persze a könnyű visszafejthetőség nem mindig előny, akarhatjuk éppen az ellenkezőjét is. Kreálhatunk például egy nyelvet (rejtjelek helyett), amit csak a „bennfentesek" érthetnek, és használhatunk hozzá jó bonyolult írásjeleket. Ha valami okból elterjedne a nyelvünk, kiélhetjük kárörvendő hajlamainkat a leendő nyelvtanulók rovására – habár erre elegendő a magyar nyelv szabályrendszere is. A fenti oldalakon található nyelvkészítő készlet részletes útmutatót nyújt a mesterséges nyelvek alkotásához, és több, mesterséges nyelvre utaló linket is tartalmaz.
Nézzük, hogyan álljunk neki az alkotásnak! Először is, képzeljük el a leendő nyelv hangzásvilágát, betűit, találjuk ki az írásjeleket, és tervezzük meg a nyelvtant – egyedi módon vagy valamely létező nyelv modellje alapján –, aztán alkossuk meg a szavakat. Választhatjuk azonban az egészen bonyolult, rekurzív módot is nyelvalkotási procedúránkhoz: mondjunk egy jól hangzó mondatot, találjuk ki, hogy mit jelent, és ebből vezessünk le minden további dolgot, nyelvtant, hangzókat.
A lehetőségeket, a követendő lépéseket és eljárásokat mind megtudhatjuk, ha végigolvassuk az útmutatót. Sőt a végén még kifinomultabb feladatok megoldására is vállalkozhatunk: stílusokra, nyelvjárásokra oszthatjuk nyelvünket, akár még versírással is próbálkozhatunk.

LÉLEK

Szellemvadászat az interneten
(ISPR – The International Society for Paranormal Research – Hauntings)

www.hauntings.com/hauntings/main.cfm

A paranormális jelenségeket kutató fenti társaság széles kínálatában böngészhetünk, ha netán szellemekkel és más parajelenségekkel foglalkozó szakirodalomra lenne szükségünk. A könyvek, videofelvételek, filmek, újságok és felmérések mindmind arra keresik a választ, hogy mi van „odaát", és igyekeznek kapcsolatba lépni az ismeretlennel.
Ahhoz, hogy „valós" képet kapjunk, hogy biztosat tudhassunk egy-egy furcsa esetről, éppen az internet segítségével elérhető rengeteg információra, adatra van szükségünk, hiszen a legtöbb félreértést mindmáig a régi, rosszul dokumentált események okozzák. Elég, ha egy középkori kisasszony leírja naplójában, hogy nyikorgott a lépcső (mert elkorhadt a fa), és máris szellemirtók és szellemvadászok hada lepi el a helyet. Éppen ezért hasznos, ha a különböző kastélyokról, fura helyekről és még furcsább történetekről minél többen olvashatunk az ilyen és ehhez hasonló oldalakon, hátha esetleg mi is tanúi leszünk hasonló paranormális jelenségeknek.
A kalandos kedvűeket egyenesen szellemvadászatra invitálja az oldal. Betekinthetünk az ISPR tudósokból is álló nyomozóbrigádjának munkájába, olvashatunk az általuk megvizsgált, szerintük létező kísértetekről. Az egyes fejezetekben képeket is találunk egy-egy adott helyszínről, ahol valami furcsát, emberfölöttit tapasztaltak.
Az egyik esetben például egy kutatónak hosszabb ideig lehetősége nyílt közös lakásban lakni egy kísértettel, és ha végigolvassuk az általa leírtakat, a végére még minket is kiráz a hideg! Valószínű, hogy igen profi kísértetkutató lehet mesélőnk, mivel már az ajtón belépve megállapította, hogy az ott garázdálkodó szellem fehér bőrű, kislány, és úgy tíz év körüli... Ráadásul nincs is egyedül! Hogy mi történt ezután? Aki elég bátor, olvassa el!

SZÓ-KÉP

Komputergrafika
(Digital Blashemy)

www.digitalblasphemy.com/

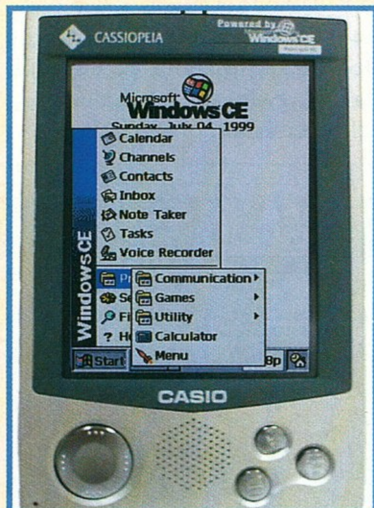
A számítógépes grafika mára már elképesztő csodákra képes, gondoljunk például a legújabb Star Wars-epizódra, a Titanicra vagy akár a Jurassic Parkra. Azonban ahhoz, hogy bámulatba essünk, nem kell feltétlenül csillogó-villogó animáció, néha egy-egy „egyszerű" számítógéppel készített kép is megteszi hatását.
Akik foglalkoztak valaha is 3D-s modellezéssel, azok tudják, hogy az igazán mutatós munkákban rengeteg energia fekszik, és bizony a leleményesség sem hátrány, ha valami egyedit szeretnénk alkotni. (A megfelelő hardverről persze nem is beszélve).
A szóban forgó oldal a komputergrafikák egy kisebb gyűjtőhelye, amelyek több méretben is – a tipikus felbontásokhoz igazodva: 800x600, 1024x768 stb. – megtekinthetők, letölthetők ingyen és bérmentve, hogy aztán pályafutásukat háttérképként folytassák. A képek alján megtalálható, hogy az adott mű milyen programmal készült, így aki kedvet kapott a modellezéshez, az a program beszerzése után olvassa el bátran a honlap „tutorial" részét, ahol egy-két fogást elleshet a grafikák alkotóitól.

TECHNOLÓGIA

2 in 1: MP3-palmtop

(Casio Introduces Cassiopeia E–105 Multimedia Palm-size PC)

www.casio.com/corporate/pressdetail.cfm?ID=97

A Casio név hallatán legtöbbünknek elsőre a számológépek, órák vagy esetleg a szintetizátorok jutnak eszébe, de ha jobban körülnézünk, beláthatjuk, hogy ezek a termékek csak egy részét képezik a cég profiljának. A Casióra jellemző olcsó árfekvés ne tévesszen meg senkit: csúcsmodellnek számító menedzser-kalkulátorokat úgyszintén gyártanak, s az sem meglepő, hogy weboldaluk is kitűnő és információgazdag.

Nemcsak a jól szervezett webkikötő mutatja, hogy a Casio is halad a korral, hanem több újabb termékük is igen figyelemreméltó, megfelel a legújabb technológiák diktálta elvárásoknak. Legérdekesebb talán ezek közül a Cassiopeia E–105 palmtop, amely egyúttal hordozható MP3-lejátszó is. Windows CE operációs rendszerrel szerelték fel, 32 MB memóriát tartalmaz, plusz egy 64 megás Flash Cardot, valamint komputerrel is összeköthető. Egyetlen hátrányaként elemlemerítő színes kijelzője említhető, na meg az ára (600 dollár). Cserében viszont használhatjuk kalkulátorként, határidőnaplóként, játszhatunk rajta pasziánszot, miközben sztereó fejhallgatóján keresztül hifi-minőségben hallgathatjuk kedvenc MP3-ainkat. Sőt nem csak MP3, hanem mozgóképek, videofilmek lejátszására is alkalmas! Munkába menet, a buszon ülve talán nem is kívánhatna többet az ember. (Esetleg egy mobiltelefont még beleépíthettek volna, de szinte biztos, hogy erre már nem kell sokat várni...)

Ha mégsem szeretnénk egy ilyen csodás, tenyérnyi mindentudót, azért még sok érdekességet találhatunk a Casio oldalain, főleg a Casio Classroom szekcióban, azaz a tanterembén. Itt technikai segítséggel, levelezőlistával, szakkönyvekkel, vetélkedőkkel, pályázatokkal és persze nyereményekkel várják a kíváncsi érdeklődőket, valamint itt találjuk a használati útmutatót a bonyolultabb számológépekhez és egyéb eszközökhöz is.

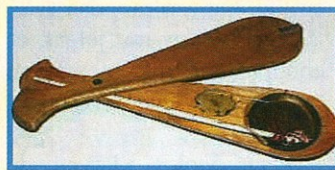
Mérlegek és súlyok

(Scales and weights)

www.scales-and-weights.com

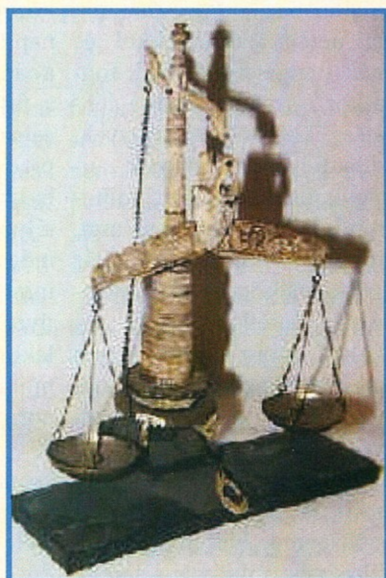
Nehéz megmondani, mi ösztönözhet valakit arra, hogy weboldalakat készítsen és domainnevet jegyeztessen be a „mérlegek és a súlyok" témájában. Talán megtudjuk a választ, ha megjelenik a „kanalak és villák" website is valahol... Addig is nézzük meg, mit kínál nekünk ez a homepage!

Amint azt a főoldalon összegezve láthatjuk, a történelem elmúlt 3000 évének különböző mérlegei és súlyai gyűjteményét fogjuk látni. Először is azt kell eldöntenünk, a kettő közül melyik téma érdekel jobban minket. Nézzük először a mérlegeket!

Mit akarhatunk mérni? Leveleket, érméket, gyógyszereket vagy általános piaci portékát, mint például burgonyát. Ha kiválasztjuk valamelyik területet, például a levélmérlegekét, végre megtekinthetjük a szebbnél szebb antik darabok fotóit. A képekre klikkelve pedig még részletesebben megismerhetjük az épp megtetsző darabot: hol és mikor készült, miből van, és milyen pontos. Némelyik mérleg olyan bonyolult, annyi karja és beosztása van, hogy sokáig elidőzhetünk a képe előtt, ha fel akarjuk fedezni működési elvének nagyszerűségét. A legtöbb antik darab pedig már díszítése miatt is érdekes. Akkoriban még nem sajnálták a fáradságot, és az ilyen hétköznapi tárgyakat is pazar mintákkal, faragásokkal díszítették.

Ha a súlyok gyűjteményét nézzük meg, ugyanezt a rendszerezést találjuk. A különböző csoportokon belül pedig a súlyok anyaga és származási helye alapján igazodhatunk el. Például a konyhai súlyok közt barangolva megnézhetjük az igen ritka, üvegből, kristályból vagy porcelánból készült súlyokat.

Végül, ha még mindig nem elégítettük ki kiapadhatatlan kíváncsiságunkat, amit a mérlegek és a rájuk teendő súlyok iránt érzünk, válogathatunk a könyvesboltban az erre vonatkozó szakirodalom között, illetve a Lexikonban megtudhatjuk pár antik mértékegység jelentését is.

Az elektronikus papír

(Xerox Gyricon Electric Paper)

www.parc.xerox.com/dhl/projects/epaper/

Úgynevezett elektronikus papírt fejlesztett ki a Xerox, amely a Gyricon névre hallgat, illetve ez maga a technológia neve is. A papír megnevezés nemcsak a felhasználási célokra utal, hiszen sok mindenben viselkedik papírként ez az új megjelenítő eszköz: írható, törölhető, vékony, nem túl drága és feltekercselhető. A rajta lévő képet visszaverődő fényben, széles szögből láthatjuk, és hajlékony – szinte ugyanolyan, mint a valódi papír.

Előnyös tulajdonságai alapján rengeteg dologra felhasználható – talán nemsokára már ebből készítik a könyveket? Hordozható eszközökhöz is igen előnyös, sőt használhatjuk majd fal nagyságú megjelenítőként, s ha épp nincs rá szükségünk, feltekerve a sarokba állíthatjuk, akár egy szőnyeget.

A Gyricon egy vékony, átlátszó műanyag lap, amely millió kis golyócskából áll. Ezek a golyók olajjal töltött lyukakban forognak, és elektromos dipólusként viselkednek. Egyik felük fekete, a másik fehér, így a megfelelő elektromos impulzusok segítségével a kívánt oldalukra fordulva kirajzolják a kívánt ábrát. Ha pedig újfent feszültség éri a lapot, kitörlődik az előző ábra, és egy másik jelenik meg rajta. A különböző célok érdekében többféleképpen is írhatunk a papírra: egy nyomtatószerű vagy egy fényceruzához hasonló eszközzel, de akár kézzel is. Mint látható, az elektronikus papírt a hagyományos papírhoz hasonlóan használhatjuk, és a gazdaságosság tekintetében nem elhanyagolható szempont az sem, hogy 1000-szer lehet felhasználni.

Ha nagyobb sebességet igénylő alkalmazásra szánjuk, a papír felületét be lehet fonni elektródákkal, így az eredmény olyan lesz, mint egy hagyományos kijelző. Az elektronikus papírlapokat felhasználva elkészülhet egy elektronikus könyv, ami jóval időtállóbb lehet a hagyományosnál, és bármikor felülírható, frissíthető a tartalma.

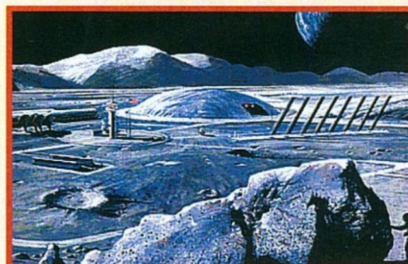
Magán-űrutazások

(Affordable space flight)

www.affordablespaceflight.com
www.spacefuture.com

Bizonyára sokak érdeklődését felkeltő témakörről számolunk be most, amikor arra a kérdésre keressük a választ, hogy vajon mikorra éri el a jelenlegi technika azt a fejlettségi szintet, amikor az űrutazás mindennapi, az átlagember számára is elérhető dolog lesz. Persze már ma is van precedens az effajta űrutazásokra, de sajnos az ilyenkor kifizetett jó pár millió dollárnyi összeg nem épp a kisnyugdíjasok pénztárcájához van méretezve.

A fenti lapok azokat a főbb lépéseket ismertetik, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a magán-űrutazások megjelenéséhez és ahhoz, hogy valamikor a jövőben emberek népesítsék be a Holdat és a Marsot. Megtudhatjuk, milyen módszerekkel juttathatók fel gazdaságosabban Föld körüli pályára a rakéták, műholdak és más objektumok, s hogy mennyi a realitása egy Föld és Hold közötti „felvonórendszernek”. Megismerkedhetünk a jövő évszázad néhány szállítóeszközével, illetve a többfokozatú rakéták helyett egyetlen hajtóműrendszert használó űrsiklók használatával.

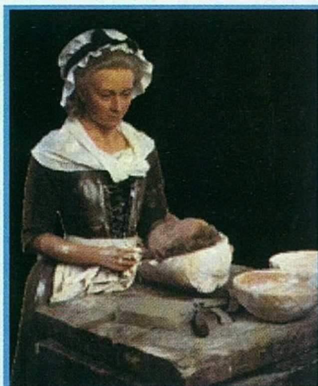

Mindezek mellett kisebb tanulmányokkal is szolgál az oldal a majdani űrbéli munkahelyekről, valamint bemutatja a zéró gravitációs környezetben való tartózkodás nehézségeit és veszélyeit. Megtudhatjuk, az elképzelések szerint milyen is lesz a jövő űrturizmusa, milyen szempontok szerint tervezik majd meg a Föld körül keringő űrhoteleket, és hogy mekkora haszonnal kecsegtet egy ilyen szálloda megépítése. Persze a lap szerkesztői nem feledkeztek meg más üzletágakról sem, így szó esik az űrbéli energiatermelésről, amit a következő évszázad nagy energiaválságai tesznek majd elengedhetetlenné. Mindenki döntse el maga, hogy hihetünk-e az itt olvasottaknak, vagy pusztán fikció mindaz, amit ezek a hálószemek elénk tárnak.

TÖRTÉNELEM

Borzongató viaszbábok

www.illumin.co.uk/illumin/interac/tuss.html

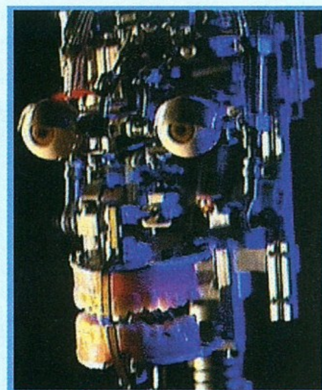

Madame Tussaud panoptikumáról mindenki hallott már. A hihetetlenül gazdag viaszbábgyűjteményben réges-rég halott és ma is élő nagyságok, hajdani elítéltek, királyok és színészek is megtalálhatók. Itt álldogál *VIII. Henrik* éppúgy, mint

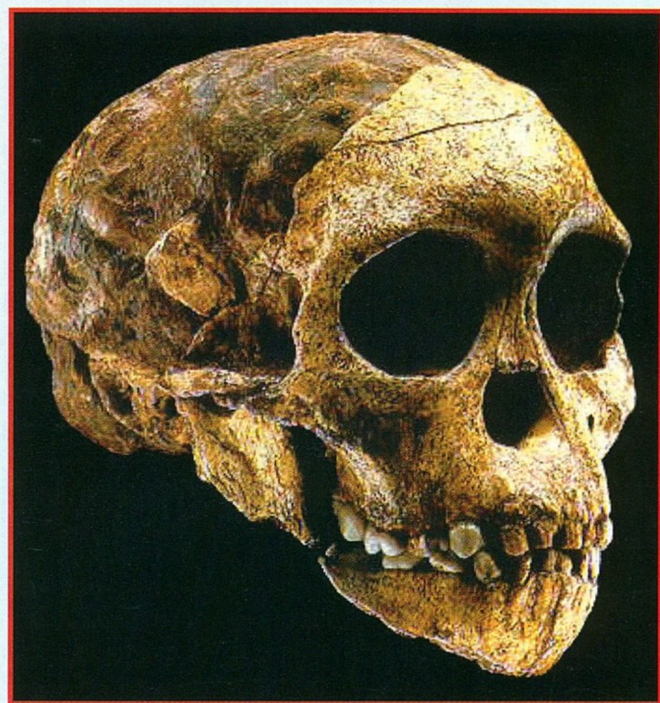
Sophia Loren. A tökéletesen élethű és tökéletesen élettelen viaszszobrok borzongató, kissé földöntúli hangulatot árasztanak. Főképpen, ha valaki ismeri a panoptikum kialakulásának történetét...

Madame Tussaud *Marie Greosholtz* néven született Strasbourgban, 1761-ben. Anyja egy különleges orvosnál volt házvezetőnő, aki viaszmodelleket készített. Marie nála tanulta ki a mesterség fortélyait, majd hamarosan *XVI. Lajos* nővére mellé került nevelőnek. A francia forradalom idején aztán jól jöttek a hajdani tanulmányok: Versailles egykori lakóinak sűrűn hullottak a fejei, és Marie szorgosan készítette a halotti maszkokat a lenyisszantott kobakokról. A fenti címen maga Marie is látható (persze mint viaszbáb), amint éppen maszkot készít egy guillotin alól frissen érkezett áldozat fejéről. Kedélyes életkép. Amikor aztán már elég hulláról gyártott maszkot, Madame Tussaud Londonba költözött gyűjteményével egyetemben, és az egyre bővülő kiállítás azóta ott látható. Hogy hogyan készülnek a portrék ma – például valódi emberi hajból a figurák frizurája –, az részletesen megtudható az anyagból. Továbbá az is, hogy 1993-ban új ötletekkel dobták föl a panoptikumot: beszélő és mozgó bábokat készítettek. A látogatók London elmúlt 400 évének történelmét láthatják megelevenedni, mintha valami időutazásba csöppentek volna.

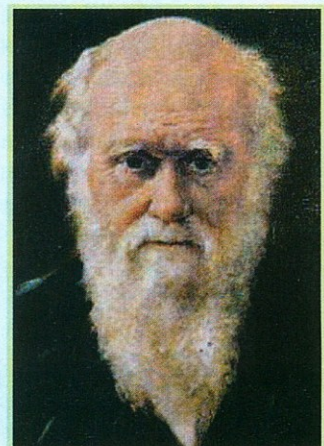

Ős-Lucy és a többiek

users.hol.gr/~dilos/prehis.htm

Az Egyesült Államokban, Kansasban kiharcolták, hogy a helyi biológia-tankönyvekből kimaradjanak az evolúciós tanok, mivel nem csengenek egybe Ádám és Éva édenkerti kalandjaival. Szerencsére ez az ötlet egyelőre csak helyi szinten aratott sikert, és az internetről még nem törölték azt az anyagot, amely az emberré válás történetéből érdekes és színes összeállítást kínál. Elődeink nyomai Afrikába vezetnek (az egyre hűvösödő, esős, ködös napokon felmerül bennünk a kérdés: egyáltalán minek kellett onnan eljönni?). A mai Etiópia, Kenya, Tanzánia és Dél-Afrika területén fedezték fel az első emberinek tekinthető maradványokat, s később innen terjedt el az egész világon ez a szupersikeres faj. Még ma sem sikerült teljesen kibogozni, hogyan vált külön az emberszabású majmok és az emberfélék fejlődése. Mindenesetre sok tévedés és szándékos félrevezetés történt a kutatások során, 1908-ban például csalók egy emberi koponyához egy majom állkapcsát illesztették, hogy elhitessék, megkerült a „hiányzó láncszem". Ez volt a „piltdowni ember", és az eset után hosszú ideig kétkedve fogadtak minden leletet. Az egyik legismertebb „őshölgy" Lucy, aki több mint hárommillió éves, és csontváza alapján már két lábon járt. (A fenti címen látható kiállítás harmadik szobájában található a róla szóló anyag.) Nevét

a „Lucy az égen gyémántokkal" című Beatles-sláger alapján kapta, és ő volt az első bizonyíték arra, hogy az ősember története több millió éve kezdődött.

Mindenesetre ős-Lucy aligha sejtette, miközben szöcskét pucolt ebédre, hogy egykor még az internetre is eljut...

HÚZZUNK EGY KÁBELT A XXI. SZÁZADBA!

Szeretné, ha mindez egy kábelrendszeren és akár 200 Mbs adatátviteli sebességgel működne?
Szeretné, ha számítógép-hálózata élettartam-garanciával készülne?
Ha igen, akkor hívjon most bennünket!

X-BYTE®
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
A HÁLÓZATMESTER

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 250-7016, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu , internet: www.xbyte.hu

EXTERNET

Egy előnyös kapcsolat

bérelt vonal 95.000 Ft+ÁFA
nagysebességű 24 órás kapcsolat korlátlan számú e-mail címmel, domain nevekkel, ***korlátlan forgalommal***

Kapcsolt vonali elérés
korlátlan kapcsolat, e-mail cím, 1 Mb tárterület a szerveren ahol elhelyezheti saját web-lapját
magánszemélyeknek 3.000 Ft+ÁFA

Kapcsolt vonali elérés
korlátlan kapcsolat, e-mail cím, 1 Mb tárterület a szerveren ahol elhelyezheti saját nem reklámjellegű web-lapját
közületeknek 4.200 Ft+ÁFA

INTER@NET

... és egy csomó ingyenes szolgáltatás:
e-mail továbbküldése GSM telefonra,
1 Mb free web,
levélszűrés,
WebMail,
autoFTP,
stb...

14 körzetben,
1, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 66, 72, 76, 78, 79, 82, 96
(már *BUDAPESTEN* is)
elérhető
a legelőnyösebb árakon

ISDN hozzáférés e-mail címmel, korlátlan forgalommal, 1 Mb tárterülettel
ISDN kapcsolat 10.000 Ft+ÁFA

További információ, regisztráció:
Tel.: 56/ 422-247
www.externet.hu

EXTERNET
EXTERNET Informatikai Szolgáltató Kft.
5000 Szolnok, Sóház út 1/b.

Dunaholding Informatika
1036 Budapest, Bécsi út 65. (bejárat a Dereglye út 5/b. felől) Telefon: 437-9700

MONEY MONEY MONEY

Kockázatok az internetes kereskedés során

Az interneten keresztüli tőzsdei ügyletek során felmerülő esetleges problémákról, a lehetséges kockázatokról *Horváth Szabolcsot,* a Procent Befektetési Rt. Internet Üzletágának vezetőjét kérdeztük.

– A Budapesti Értéktőzsdén a határidős kereskedés szintén rákerült az MMTS elektronikus kereskedési rendszerre. Vajon milyen kockázati tényezőket kell figyelembe vennünk a határidős kontraktusokkal történő internetes kereskedés során?

– A határidős kereskedés esetén tőkeáttételes üzletekről beszélhetünk. A tőkeáttétel ebben az esetben azt jelenti, hogy az ügyfél az üzletszabályzatnak megfelelő mennyiségű letétet fizet be a számlájára, de ennek elméletileg a többszöröséért vehet vagy adhat el határidős instrumentumokat. Akik egy kicsit ismerik a határidős piacot, tudják, hogy a határidős pozíciókat általában naponta egyszer számolják el. Ha valakinek nyereséges a pozíciója, akkor az a működés szempontjából csupán kisebb gondot okozhat, azonban a veszteséges pozíció esetén különlegesen nagy körültekintésre van szükség. A magyar határidős piacon többször előfordult már, hogy akkora volt a határidős árváltozás, hogy egy napon belül is szükség volt a pozíciók elszámolására. Ilyen esetekben, véleményem szerint, sokkal biztonságosabb, ha egy tapasztalt határidős üzletkötő, aki ismeri ügyfele pozícióit, aktívan részt vesz a kockázatosabb helyzetek kialakulásának megakadályozásában, például értesíti az ügyfelet, vagy akár kényszerlikvidálja a pozícióját, ha más megoldás nem létezik. Ezt egy számítógépes program jelenleg még nem képes az általunk felállított ügyvitel-biztonsági szinten végrehajtani.

– Más persze a helyzet az azonnali piacok esetében...

– Szeretném leszögezni, hogy az azonnali és a határidős piacokon – bár az elektronikus kereskedési rendszer gyakorlatilag megegyezik – más rizikófaktorokkal kell számolnunk. Ha az ügyfél az azonnali piacon megbízást ad egy értékpapír vásárlására, akkor a kötésértéknek megfelelő pénzösszeget zárolják a számláján, és az mindaddig úgy marad, amíg az értékpapírt meg nem vették, illetve amíg aktív a megbízás. De ez fordítva is igaz, ha valaki szeretne eladni valamilyen értékpapírt, a megbízásban szereplő mennyiségű papírt úgyszintén zárolják, s amíg a megbízás aktív, azzal semmilyen tranzakció nem végezhető. Ez a módszer tehát üzembiztonságilag a legmegfelelőbb, hiszen az ügyfelek még véletlenül sem adhatnak fedezetlen megbízást, aminek ellenőrizetlen teljesülése komoly problémákat okozna a működésben.

– Mekkora a kockázat a napon belüli, ún. daytrade kereskedés során?

– A daytrade kereskedés nagyon hasonlít a határidős kereskedéshez, itt is a letétbe helyezett összeg többszörösével spekulálnak a befektetők, így ez is sokkal kockázatosabb ügylet, mint az azonnali kereskedés. A daytrade során a pozíciókat a nap során feltétlenül le kell zárni. Az egyik legnagyobb biztonsági problémát maga a technika veti fel. Képzeljük el, hogy az ügyfél a kereskedés végén egy nagyobb pozíciót nyit, de az internetes szolgáltató kábelét egy építési munka során átvágják. Az internetkapcsolat megszakad, és nem tudja lezárni a pozícióját. Ugyanez a probléma a határidős kereskedés során is.

– Végül egy utolsó kérdés. Élesedik a verseny az internetes brókeri szolgáltatások piacán is, újabb és újabb versenytársak jelennek meg. Mit gondol, mennyire lesz ez hatással a bizományosi díjakra?

– A verseny előbb vagy utóbb biztosan díjcsökkenést von maga után. Ez persze nem lehet robbanásszerű, hiszen ne feledjük, hogy a befektetési szolgáltatás egy speciális üzem. A díjak túlzott arányú csökkentése hosszú távon csökkentheti a befektetési szolgáltatások biztos hátterét, és ez végső soron az ügyfelek befektetéseinek biztonságát veszélyeztetheti.

www.procent.hu

Pályázat

CD-k, zenebarátok a hálón

A világháló egyik legismertebb lemezboltja a CD Now, amely természetesen a **www.cdnow.com** címen érhető el. Ha betérünk, több tízezer CD-lemez közül válogathatunk, sőt azokból rendelhetünk is a hálózaton keresztül.

Ha nemcsak a zenére vagyunk kíváncsiak, hanem valamelyik zenekarról is szeretnénk több információt szerezni, akkor érdemes felkeresnünk a rajongók klubjait, amelyek szép számmal vannak jelen a hálón. Velük levelezést vagy beszélgetést is kezdeményezhetünk a világháló révén, a legegyszerűbben az internet hírcsoport-szolgáltatásának segítségével. Az olyan hírcsoportok, amelyeknek neve rec.music kifejezéssel kezdődik, általánosabb témákról szólnak, bár erre is van ellenpélda: a rec. music.artists.springten nevű hírcsoport. Ha igazi rajongókkal akarunk beszélgetni, akkor olyan hírcsoportokat célszerű választani, amelyek neve alt.fannal kezdődik, például alt.fan dowid-bowie vagy alt.fan.elvis-presley. Nem kell mást tennünk ahhoz, hogy a hírcsoportba belépjünk, mint hogy az internetes cím beírására szolgáló szövegmezőbe begépeljük a news: szócskát és utána a hírcsoport nevét, majd leütjük az Enter billentyűt. Egy ilyen teljesen megadott cím a news: rec.artists.springsteen is. Belépésünk után megjelenik a hírcsoportba beküldött üzenetek listája.

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

András Csaba (Csíkszereda)
csabandras@cemc.topnet.ro

God save the queen
– avagy hogyan vette be a világhálót a punk

A punkkultúra a hetvenes évek Angliájából indult el világhódító útjára, olyan – később világhírre szert tett – zenekarokat kinevelve, mint például a Cure vagy a Sex Pistols, nem is beszélve a kor szószólóiról, *Sid Viciousról, Johnny Rottenről, Iggy Popról* s számtalan társukról, pártfogójukról. Pedig az egész nem indult világmegváltásnak... A ma már jólétben élő zenészek akkor tizen-, huszonéves proletárgyerekekként alapozták meg azt, amit ma már kultúraként emleget a világ, hiszen eszméiket sok ember vallotta akkor, s vallja mind a mai napig magáénak, legyen szó akár az anarchiáról, akár a rasszizmus elfojtásáról. Addig talán egy – fiatalok által létrehozott és uralt – huszadik századi kultúra sem volt, amely ennyire új és szokatlanul kemény politikai irányvonalra terelte volna híveit. De hát tudjuk: a fejlődést nem lehet megállítani... Anglia után lassacskán az egész világon megszokottá vált a bakancs és benne az elmaradhatatlan piros cipőfűző, s senki sem lepődött meg a biztosítótűvel átszúrt fülű, kakastaréjos fiatalokon. Ám az évek során – mint az összes kultúra – a punk is sok változáson ment keresztül: a szocializmus, a kettészakadt világ ugyanúgy rányomta bélyegét az eszmék átala-

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

kulására, mint a mai világra leginkább jellemző, felhígult, elérdektelenedett, értékrend nélküli zenék.

S ha már zenéknél tartunk: a punkkorszak virágzása alatt tevékenykedett feltehetőleg a legtöbb amatőr együttes, hiszen az efféle zenészeknek nem volt szükségük különösebben nagy hangszeres tudásra, elég volt, ha hangosan játszottak, és szövegeik punk indíttatásúak voltak :-). Lelkes amatőrökből aztán vérbeli profik lettek, akik természetesen a világhálót sem hagyták érintetlenül: immáron saját portállal rendelkeznek a **www.punkmusic.com** címen. Itt megtalálhatunk mindent, amire szükségünk lehet, ha érdeklődünk az ilyen jellegű muzsika iránt: a dalszövegektől a diszkográfiákon át egészen a képekig, elérhetőségekig, sőt, ha úgy tartja kedvünk, elkalandozhatunk távoli országok hasonló oldalaira is. Mindezekből kiderül, hogy egyelőre nem kell senkinek sem gyászruhába öltöznie: ha így megy tovább, sokáig hallgathatjuk még a legendás három akkordot, amiből az átlagos punkdal felépül.

Na de él-e a magyar punkzene? – kérdezheti a laikus. De még mennyire, hogy él. Virágzik. Olyannyira, hogy ha ellátogatunk a Magyar Punk Oldalra (**www.angelfire.com/ok/HungPunk**), fejünket kapkodhatjuk a sok bandanév és honlapcím láttán. Hiszen kis hazánk együtteseit is behálózták, s immáron az ismertebb bandák nagy része rendelkezik saját honlappal, e-mail címmel; így közönségük közvetlenül tarthatja velük a kapcsolatot. S hogy ez hogyan lehetséges? A punkzenészek sosem tartották magukat többre, mint közönségüket. S bár ez kéne, hogy legyen az alapvető hozzáállás a „híres emberek” részéről, ha szétnézünk, a mai zeneiparban nem kifejezetten ez a jellemző... Illetve, ha egészen őszinték szeretnénk lenni, a külföldi, nagy hírnévre szert tett punkegyüttesek sem képesek már olyan egyszerűen élni, mint ahogyan tették azt pár évvel ezelőtt, amikor még a kutya sem ismerte őket.

De hát tudjuk: a fejlődést nem lehet megállítani...

Pőcze Balázs
bpoczematavnet.hu
www.extra.hu/b.ka

Ingyen – mindent

Ha csak ezt az Internet Kalauzt kinyitják, mindjárt az elején van benne szó free PC-ről, free mailről... Hogy mi minden kapható ma már „free”, azt megtudhatjuk a **www.free.com** oldalon, ahol kategóriákba szedve válogathatunk az ingyenes dolgok között.

Engem leginkább az internet kategóriájában lévő dolgok érdekeltek. Hát nagyon elcsodálkoztam, amikor megláttam hogy több száz ingyenes e-mail-, tárhely-, vendégkönyv- és egyéb szolgáltatás van összegyűjtve. Választásunkat segíti, hogy mindegyik szolgáltatásról rövid jellemzést is kapunk. Sőt még azt is megtudhatjuk, hányan tekintették meg a szolgáltatás oldalát!

A site külseje is igen megnyerő, és nemcsak webmestereknek ajánlom!

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Orosz Gábor
goro@posta.net

Listára kerülni...

A világháló egyik legnagyobb előnye, hogy könnyen kapcsolatba kerülhetünk a miénkhez hasonló érdeklődésű emberekkel. De hol és hogyan keressük meg őket?

Bizonyára többen már arra is gondoltak, hogy jó lenne, ha a világhálón úgy lehetne megismerkedni egy témával, hogy nem térítenék el az internetezőket mindig más felé. Na de hol tudunk egy-egy ilyen témát alaposabban megvitatni?

A válasz mindkét kérdésre a levelezési lista (mailing list). Ez lényegében egy olyan e-mail cím, amelyre ha írunk, üzenetünk több száz, a listára feliratkozott olvasóhoz jut el. Ha a listán kapott levélre válaszolunk, az láthatóvá válik mindenki számára, aki az eredeti üzenetet is olvasta: így szinte párbeszédet folytathatunk.

A hírcsoportokkal (newsgroups) ellentétben a levelezési lista általában hasonlít a hagyományos levelezésre. A hírcsoportokban viszont mintha csak egy hosszú tekercsre írná fel mindenki egymás után a megjegyzéseit. Ezt „feltekerve” olvashatjuk el az üzeneteket.

Na de honnan tudjuk meg, hogy akad-e számunkra érdekes levelezési lista? A válasz a listakatalógusokban rejlik. Az egyik legkiválóbb – telefonkönyvszerű – katalógus címe: **www.necsoft.com/internet/paml/.**

Ha egy érdekesnek tűnő levelezési listát találtunk, és szeretnénk feliratkozni rá, akkor a következőket kell tennünk: figyelmesen olvassuk el a lista útmutatóját, majd küldjük el csatlakozási kérelmünket. Ezután a levelezési listák általában egy üdvözlő szöveget küldenek vissza nekünk.

Jó, ha ezt az üdvözlő levelet megőrizzük. Néha az a válasz érkezik, hogy a levelezési listát „majordomo” vagy „listserv” útján kaphatjuk meg. Ha azt az információt kapjuk, hogy pl. egy pen-pals (levelezőpartnerek) nevű levelezési listát egy bizonyos majordomo működtet, akkor a „subscibe pen-pals” (feliratkozás a levelezőpartnerek listára) tárgyú rövid e-mail elküldése után a majordomo program felvesz minket a levelezőpartnerek listájára. Ha a levelezési listát egy listserv (listaszerver) program működteti, akkor hasonló parancsot kell adnunk.

András Csaba (Csíkszereda)
csabandras@cemc.topnet.ro

Badarság

A bikatrágya angol megfelelője szerintem nem egészen azt jelenti, mint amit első levélírónk hozzászólása címének adott, a „bullshitet" társaságban is használják itthon és külhonban, mégpedig inkább a „marhaság", „badarság" kategóriájában, ám nem ez vitánk tárgya, hanem múlt havi vezércikkem. Az, amelyben a divatjelenségek közé soroltam be a 600 pixeles oldalak terjedését, mégpedig a „szentírásnak" való feltüntetéssel szembeállítva. Ellentétben a reagálók egyikének-másikának állításával, én a 600 pixel tagadását se tettem szentírássá, tőlem mindenki olyan oldalt tervez, amilyet akar, de ha a kis felbontású monitorokra hivatkozva valaki axiómaként kezeli, hogy csak a 600 pixeles portál az igazi, akkor azt kell, hogy mondjam: ez marhaság. Ugyanis a mindenkori felbontást kihasználva is lehet gondolni a 640 pixel szélességű monitorokra (a 14-15-17-21 hüvelykről itt most ne beszéljünk, mert nagy képernyőn is lehet kis felbontást beállítani, és kicsin is nagyobbat), de ne csak rájuk gondoljunk, hanem azokra is, akik nagy felbontást állítanak be! Ők miért scrollozzanak kétszer annyit lefelé, mint amenynyit muszáj?! Természetesen az az ügyes, aki megoldja, hogy a kis felbontás mellett ne kelljen vízszintesen scrollozni, és az oldal se essen szét!

De én már megírtam a véleményem, nem ismétlem, nézzük, a tudatosan provokatív cikk milyen indul@tokat kavart!

V. J. A.

Lósz@r?

Elolvastam a múltkori I. K.-ban azt a bizonyos „Bullshit" kezdetű vezércikket (erről amúgy eszembe jutott, mennyivel könnyebben leírjuk manapság nyílt fórumokon más nyelvek káromkodásait, mint tennénk azt magyarul...), azonban egyáltalán nem értettem egyet vele. Én is részt vettem azon a bizonyos szeptember 6-ai sajtótájékoztatón, ahol valóban papírra is került, hogy „Az igazi portál 600 pixel széles." Amikor először elolvastam az erről szóló cikket, még feldühödtem kissé a divat kérdésén, aztán rájöttem, olyan az egész, mint amikor valaki a bolhából elefántot csinál.

Mert mi is a lényeg? Hogy a látogató a legtöbbet, a legjobbat kapja a leggyorsabban, a legpraktikusabb felületen. Ebben pedig szerintem inkább előny a 600 pixel, mint hátrány. Tudniillik manapság (sajnos) még nem a 17"-os monitoroké a világ, hazánkban nagy számban fordulnak elő 14"-os és 15"-os monitorok, sokszor olyan gépekkel társítva, amelyeknél a legnagyobb színmélység 256 színből áll. Úgy vélem, ha megnézzük az átlagos magyar internetező átlagos gépét, nem fogunk Pentium III-as processzort és tervezéshez használt monitort találni a konfigurációban, így jelen helyzetben pont a „többiek" vannak kevesebben – a vezércikkben leírtakhoz igazodva.

Mindenesetre szerintem nagyon jól alkalmazható ide a biológiában előforduló Liebig-féle minimumtörvény, amely kimondja, hogy egy növény növekedését és fejlődését annak a tápelemnek a mennyisége határozza meg, amelyik a többihez képest a legkisebb mennyiségben található meg a talajban. Valahogy így vagyunk egy honlapnál is. Inkább legyen lefelé kompatibilis, mint csillogó-villogó, amely csak az újabb, jobb, gyorsabb gépeken fut. Nekem például a legfontosabb az volt az új letöltési rovatunk elkészítésénél, hogy még a Linux alatt használatos lynx szöveges böngészővel is elolvasható legyen.

A felhozott C|NET-es példával csak egy a gond: manapság még sokszor az is pozitívumnak számít, ha egy oldal nem használ kereteket, nem hogy dinamikusan illeszkedne a képernyőméréthez! Ugyanis az egyik dolog, hogy megteremtem a lehetőséget ahhoz, hogy ez működjön, és egy másik dolog, hogy a honlapon megjelenő tartalom mindenhol úgy is nézzen ki a dinamikus méretezésnél, ahogy azt eredetileg a webmester szerette volna. Ehhez nemcsak sok munka kell, de a tartalmat is sokszor olyanná kell alakítani, hogy passzoljon minden méretezéshez – ez a megoldás pedig legtöbbször a tartalom megcsonkításához (pl. illusztráció nélküli hírek, cikkek) vezet, vagy pedig egyszerűen csak rosszul fog kinézni a legtöbb méretezésben az egész, úgy, ahogy van. Kiemelkedő gyöngyszem ilyen szempontból a Prímonline, kérdés, hogy meg tudnák-e ugyanezt oldani esetleg egy másik környezetben, más tartalommal is?

Mi is a megoldás, kinek van igaza? Szerintem ezt a látogatóknak kell eldönteniük. Úgy érzem, jelen pillanatban el kellene odáig jutnunk, hogy leszoktassuk az embereket a keretek használatáról, és hogy a népszerű, designnal foglalkozó cégek ne segédprogramokkal (pl. Flash) készítsenek el teljes honlapokat, hanem tanuljanak meg HTML-ben programozni. Utána majd jöhet a 600-as pixeldivat kérdése. Akkor talán eljön az idő, amikor ez lesz a legnagyobb probléma. Talán...

Paczona Zoltán
foszerkeszto@jatekok.com

600 pixel portál rulez?

Jót röhögtem a Bullshit című cikken, és teljesen igazat adok!

*Tény és való, hogy még vannak (talán nem is túl kevesen), akik 640*480-as felbontásban szörföznek, amihez szerintem max. 256 színt használnak; de ettől még nem állhat meg az élet. A 800*600*24 ideális, és kellően elterjedt ahhoz, hogy mindenki ezt használja. (Ha van, akinek nem tetszik, akkor használhat akár lynx-et is, ahol aztán végképp nem számít a felbontás).*

Nem tudom, ki volt a szülőatyja ennek a „600 pixel széles portál rulez" kijelentésnek, de tényleg bullshit!

Csinálhatunk divatot, én benne vagyok... :-))

Dech@s

Ami lehet, izegjen-mozogjon!

Évek óta olvasója, illetve előfizetője vagyok az Internet Kalauznak. Sok érdekes dolgot olvastam már idáig, de még nem éreztem, hogy reagálnom kéne valamelyik írásra. Ám a k@lauzban írott cikkedet nem hagyhattam szó nélkül, ezért gyorsan klaviatúrát ragadtam. Tehát ezennel szeretnék a 600 pixeles axióma lehurrogásának mozgalmához csatlakozni. ;~)

Maximálisan egyetértek a cikkben leírtakkal. Sokan képzavarban szenvednek. Szerény véleményem szerint tévesen megpróbálják a régi dolgokhoz alakítani a webet. A 600 pixeles képernyőt támogatók szerintem azt szeretnék ráerőltetni a webre, hogy hasonlítson az írott sajtóhoz. De ez képtelenség. Véleményem szerint a webnek az a lényege, hogy bárki készíthet magának egy elektronikus médiumot. Aminek a lényege, hogy ki lehet, és ki is kell használni ezeket az adottságokat.

Én annak a híve vagyok, hogy egy portálsite vagy egy honlap adjon lehetőségeket mindenre, legyenek választható opciók. Ami lehet, az izegjen-mozogjon, legyen sok kép, szinek, letölthető elemek. Az én honlapomat is több kritika érte. Mindegyiknek az volt a lényege, hogy túl izgő-mozgó, és nagyok az oldalak. Azt a tanácsot kaptam, hogy keskenyítsem le, és legyen „szürkébb", mert ezt igénylik a népek!

(folytatás az 56. oldalon)

újra bullshit...

(folytatás az 55. oldalról)

Ezért olvasván az írásod, egyetértek vele az elejétől a végéig. Tehát a 600 pixeles divat: bullshit...

Hali Gejza
emil.alarmix.org/gejza
gejza@ax.hu

Lehet röviden is egyet nem érteni

Olvastam, bullshit. :-))

Gautier Tamás
tomi@telnet.hu

Feltehetően a mostani vezércikk sem szül majd kevesebb indul@tot, mint a múlt havi, ezért úgy döntöttünk, ideje megnyitni a Prím-online-on a nyílt véleménynyilvánításra módot adó fórumot. Moderálásról jót vagy semmit, ha olvasóink nem kényszerítenek rá bennünket, és betartják a jó modor szabályait, akkor nem szeretnénk moderálni. Nem is minden cikk kapcsán indítunk vitát, de egy-egy publicisztika (amely nem tényeket, hanem egy újságírói álláspontot tükröz, amivel lehet egyet nem érteni, csakúgy, mint támogatni azt) nyithat egy (vagy esetleg több) „topicot", s akkor mindjárt a **www.prim.hu** site-on (amely egyebek mellett az Internet Kalauz cikkeinek is gyűjtőhelye) lehet vitatkozni velünk és egymással!

Reméljük, ez a szolgáltatás éppen olyan népszerű lesz, mint az eddigiek...

Cyberteóriák

Elméletek és elemzések az internetről

Az internet úgy igazából 1995-ben mutatta meg először az erejét, 1997 elejére visszavonhatatlanná vált, hogy a hálózati világgal valami egészen ígéretes kaland kezdődött, 1999-re pedig már le is tisztultak annyira az erővonalak, hogy majdnem világosan lássunk a változások három nagy problématengelye, az üzlet, a politika és a kultúra alapdilemmáival kapcsolatban. Ez alatt az öt év alatt több mint száz könyv, sok ezer tanulmány, cikk, esszé és programnyilatkozat rugaszkodott neki, hogy fontos felismeréseket és összefüggéseket fogalmazzon meg a netről, olyan szövegek formájában, amelyek lehetőség szerint egyszerre eladhatók és társadalomelméletileg is értékesek. Sorozatunkban ezekből az útkeresésekből mutatjuk be a legérdekesebbnek tűnőket, a leginkább vitára serkentőket.

A holt víz és a hajó iránya

(David Schenk: Adatszmog)

Próbálták már önök a gerincbántalmak felől megragadni a lovas nomád pásztortársadalmak lényegét? Vagy mondjuk a kora középkor „sötét évszázadait" a görvélykór elmélyült tanulmányozásával? Nagyjából hasonló feladatra vállalkozunk, ha az ezredvég információs kihívását Schenk nyomán az *Attention Deficit Disorder* (ADD) vagy az *Info-Biological Inadequacy Syndrome* (IBIS) felől próbáljuk megérteni. Minek ide a sok betűszó? Mennyivel egyszerűbb lenne visszatérni ahhoz az állásponthoz, amely „korunk pestisének" tartja az információt! A lényeg az, hogy tudománynak álcázva lehessen riogatni a nagyérdeműt, kihasználva azt a rést, amellyel a bizonytalan (ezért veszélyekkel terhes) jövővel szemben a szilárdnak hitt múlthoz való gondolati igazodásra építhető a meggyőzés aprómunkája.

A kultúra járványügyi megközelítésének *Radovan Richta* 1968-as „információs higiénia" programja óta a mesterszakácsokat megszégyenítő *David Schenk* a legkövetkezetesebb képviselője. Sokat köszönhetünk neki. Szorgalmasan összegyűjtötte ennek a hagyománynak az érvkészletét, gyúrt hozzá

13 „törvényt", az egészet leöntötte egy meglehetősen elitista társadalomelméleti szósszal, és könyvként tálalta nekünk. Köszönjük, mester!

Mielőtt méltó helyére, a hulladékgyűjtőbe helyeznénk, ismerkedjünk meg a mű alapállításaival, hogy rámutathassunk az óvatlan fogyasztót fenyegető fortélyokra.

Az óriási információtömeg hatására a *message dense societyben* (azaz a „közleménydús" társadalomban) a felesleges információból adatszmog képződik, amely megmérgez mindent: beszélgetést, irodalmat, szórakozást. A csöndet eltünteti, érzékeinket állandóan lefoglalja, butít, és stresszt okoz. Az *information overload* („információs túltöltöttség") és a *sensory overload* („érzékelési telítettség") korunkban egyre terjed, konkrét orvosi következményeit (kardiovaszkuláris stressz, látászavar, frusztráció, „figyelemhiányos zavar") egy sor vizsgálat igazolja, s egyre kevésbé értjük a túl sok információhoz kötődő egyre bonyolultabb gépeket.

A folyamat tudatlanságot okoz, sebezhetővé teszi az embert, kikezdi a társadalom kohézióját, ráadásul megállíthatatlan a „túl jól működő adatgyártó és -közvetítő találmányok" miatt. Az információ a könnyű elérhetőség miatt értéktelenné, olcsóvá és „dehumanizálttá" válik, s eközben saját segédeszközeink (fax, számítógép, telefon stb.) a stressz okozói. Ezzel egyidejűleg a diskurzus színvonalának romlása, az adatbázisok rosszindulatú kezelése, a kultúra fragmentálódása a demokráciát fenyegeti; veszélyforrás a számítógépes vírusok terjedése, az emberekre nehezedő egyre több feladat és elvárás, a számítógépektől való egyre nagyobb és veszélyesebb függés.

Az adatszmog elkerülésére Schenk a következő megoldásokat javasolja: kapcsoljuk ki a tévét, a mobiltelefont, ne nézzünk/hallgassunk hírösszefoglalókat, korlátozzuk az e-maileket, ne járuljunk hozzá adataink használatához, ne figyeljünk a reklámokra, ne „upgradeeljük" számítógépünket, mi magunk válogassunk az információk között, tartsunk adatböjtöt, *„infogyókúrát"*! Legyünk saját szerkesztőnk, korlátozzuk saját kibocsátásunkat! Használjunk egyszerű és érthető technikai eszközöket. Segítsük a kormányt, hogy védhesse a szabadságot, védjen a nem kívánt e-mailek ellen. Alakítsunk ki csendzónákat (ahol az információáradat nem érheti el az embert), védekezzünk az adatok veszélyes használata ellen.

Az adatszmog tizenhárom törvénye

1. Az információ, amely egykor ritka és értékes volt, mint a kaviár, mára olcsóvá és köznapivá vált, mint a burgonya
2. A szilikon áramkörök gyorsabban fejlődnek az emberi géneknél
3. A számítógép sem nem emberi, sem nem emberséges
4. Minden osztályba számítógépet rakni olyan, mintha minden háztartásba erőművet tennénk
5. Nem információtechnológiát árulnak, hanem információszorongást
6. Túl sok szakértő rontja a tisztánlátást
7. Minden út a Times Square-re vezet
8. Madarat tolláról, embert virtuális barátjáról
9. Az elektronikus városháza lehetővé teszi a gyors kommunikációt és a rossz döntéshozást
10. Az Equifax figyel
11. Óvakodj az olyan történetektől, amelyek megszüntetik a dolgok összetettségét
12. Az infosztrádán a legtöbb út elkerüli az újságírókat
13. A cybertér a libertarianizmust erősíti

Shenk szerint az optimista víziók kizárólag arra jók, hogy eltereljék a figyelmet a lényeges problémákról. Mi azt állítjuk, hogy ebben a hibában éppen az információtengerbe való belefulladás prófétái és az adatszmog konyhateoretikusai marasztalhatók el. A számos végtelenül összetett és egymással ellentétes tendenciát akár egyszerre is kibontani képes valóságból egyetlen szeletet kanyarítanak ki, és arra építik fel egy illuzórikus „egész" hamis képét.

Fordítsuk ellenük saját fegyvereiket. Itt van például a Benchmark Research 1997-es vizsgálta, amelyet Nagy-Britanniában végeztek el, 1997-ben. A kutatásba 1313 menedzsert vontak be, olyanokat, akiknél a tömeges információkezelés és az azt lehetővé tévő eszközök használata nélkülözhetetlennek bizonyul munkájuk elvégzéséhez. Kiderült, hogy közülük minden negyedik egészségi ártalmakban szenved, amelyek leírhatók az IFS-sel (*Information Fatigue Syndrome* – Információs Elfáradási Tünetegyüttes), amelynek következménye lelki gyötrelem, stressz, rossz döntés, a munkavégzési elégedettség elvesztése, a személyes kapcsolatrendszer szétzúzódása. Vérbeli adatszmogos eredmények!

Nézzünk azonban a számok mögé. Kikre érvényes a felmérés? A társadalom mintegy 40%-át kitevő munkavállalók 17%-os menedzserrétegének körülbelül 30%-át alkotó információs környezetben dolgozók 25%-ára. A társadalom mintegy 0,5%-ára. Mondhatnánk persze a főzőkanállal hadakozva, hogy ez egy meghatározó 0,5%, itt formálódik a jövő, ami ma 0,5%, az legközelebb 15, majd 100... No de uraim, honnan tudjuk? Nem üzen-e egyidejűleg éppen arról is a felmérés, hogy már akkor detektáljuk a folyamatot, amikor az még csak 0,5%-nyi munkavállalóra jellemző, amikor még mód van a munkakörnyezet ésszerű átalakítására?

(folytatás az 58. oldalon)

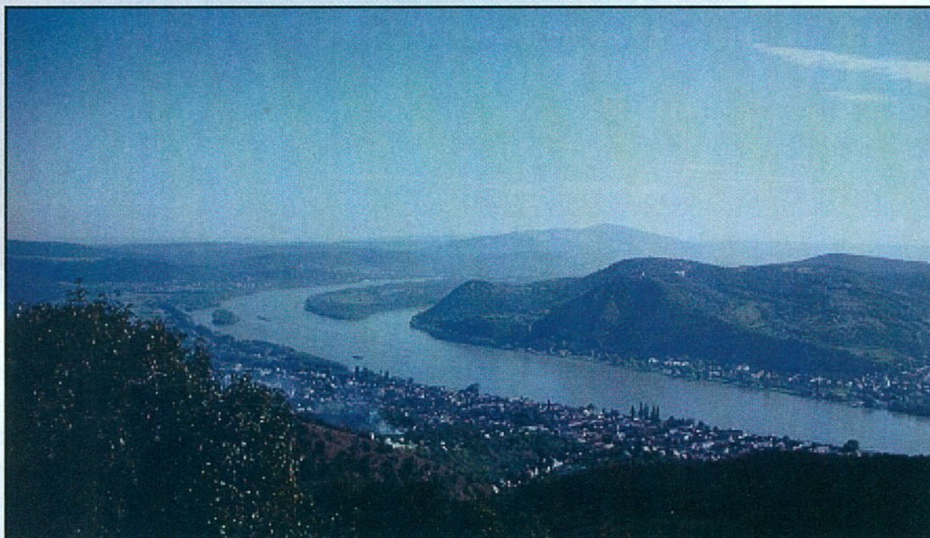
(folytatás az 57. oldalról)

És mi van a nem beteg 75%-nyi menedzserrel?

Vagy nézzünk Schenk 10. törvényének a körmére. 1991-ben megjelent egy CD-ROM az Equifax nevű ügynökség adatai alapján, amely százhúszmillió amerikai (nyolcvanmillió háztartás) részletes adatait tartalmazta (név, cím, jövedelem, vásárlási szokások). A CD kiadói jóhiszeműen készítették az adatbázist, hogy így könnyítsék meg (természetesen nem ingyen) a kisvállalkozások tájékozódását, a kiadásból mégis óriási botrány lett: pillanatok alatt több tízezer levél, fax és e-mail érkezett azt követelve, hogy a feladót azonnal vegyék le a listáról. A tiltakozás sikeres volt, a cég visszakozott, a CD-t bezúzták.

Shenk gasztronómiájában ez a győzelem mit sem ér, a cégek csak óvatosabbak lesznek, az adatgyűjtés nem szűnik meg, csupán nem a nyilvánosság előtt folyik tovább, újabb és újabb módszerekkel feltárják agyunk rejtett titkait, és teljesen kiszolgáltatottá válunk a mindent elsöprő manipulációnak. A leegyszerűsítő, téves mítoszokra fogékony, értelmezési képességét elvesztő (konzumidióta) polgár tehetetlenül vergődik az őt hidraként fojtogató *üzlet*, a gazdasági szereplők, illetve a másik oldal („ők", ld. 5. és 7. törvény) markában.

Ha erre azt mondjuk az adatszmogosnak, hogy egy számos helyzetben éretten viselkedő, részben önvezérelt, óriási érdekérvényesítő képességgel rendelkező társadalmat nem kellene hülyék gyülekezeteként leírni, akkor legyint. Amikor felhívjuk a figyelmét arra, hogy az üzlet sem egy fogyasztóellenes világösszeesküvés, hanem a szereplők közti verseny, amelynek részeként kilógó nyelvvel igyekeznek kiszolgálni az egyedi szelekciós igényeket – vagyis többek között a tudatos információfogyasztók előszűrési vágyát, akkor tekintete felcsillan. Feledve, hogy mindez az iménti állításának és egész gondolatmenetének is gyökeresen ellentmond, azonnal ráfordul egy pótdiagnózisra: igaz, igaz, hogy a fogyasztó válogat, de éppen ezzel ő maga teszi töredezetté, fragmentálttá információs környezetét, az automatikus szűrés kizárja a véletlen szerepét az új emberi kapcsolatok felépítésében, az új információkhoz való jutásban, az új tudások kialakulásában. Túlzott szabadsága (amire a megzabolázhatatlan internet a legjobb példa) számtalan káros következménnyel jár, ezért az alkalmatlan tömegek közvetlen demokráciája helyett a képviseleti elvet megtestesítő kormányzat korlátozott felügyelő-ellenőrző szerepétől, hatalmától kell a megoldást remélni, a társadalmat saját magától megvédeni (például a net megrendszabályozásával!).

A finom illatok helyét egyetlen pillanat alatt átveszi a csatornabűz. Ezt a logikát már ismerjük valahonnan. Nem kérünk belőle. A tekintélyelv számára nem az „adatszmog" a veszély, hanem a számítógép-hálózatok révén elérhető szabadság: a hálózati polgár elérheti azt, ami neki fontos, bármikor, amikor neki alkalmas, korlátozás nélkül.

Hová vonul vissza Schenk? Az elméleti konstrukciókhoz. A többek között az internet által is kínált végtelen lehetőségekkel szerinte megszűnik a világ (de inkább egy ország, sőt mondjunk inkább nemzetállami szintű munkaerőpiacot) szinkronitása, amit korábban például a munka ritmusa, az egyetlen tévéműsor (vagy, tegyük gonoszul hozzá, éppen az egy igaz hit és ideológia) adott. Valójában az történik, hogy a hagyományos szinkronitások *mellé* egy minden ízében új, globális erőtér szinkronitása lép. Megnő a világ jelentésteli vonatkozásainak száma, a sok vélemény, a sok szempont, a sok kultúra, a sok megközelítés együttesen formálja a közös tudást. S miközben Schenk és kuktái a szinkronitás elvesztésével a közös információ, tudás, illetve megértés eltűnését várják és félik, az információs környezetét építgető polgárt pedig a kontextusok változatosságának csökkenésétől kívánják megóvni, nem veszik észre, hogy egy menthetetlenül globalizálódó, átalakuló és összetettebbé váló világot a régi és átláthatóbb mintájára akarnak megérteni, s ásatag szemléleti kiindulópontok felől, elavult minták alapján szabályozni. (A receptkönyvben természetesen az szerepel, hogy ez egyfajta technorealizmus a cyberlibertinizmussal szemben.)

Hiába tesz megkésett gesztusokat Schenk (a nagy tömegű információ, a számos gazdasági, politikai, kulturális lehetőség valószínűleg kihasználható egy teljesen megváltozott, körültekintően felépített, megfelelő garanciákkal ellátott hálózati környezetben), *Arany János* százszor korszerűbb és pontosabb volt Nagykőrösön, amikor csöndes óráiban eljutott annak felismeréséig, hogy „Vissza nem foly az időnek árja / Előreduzzad, feltarthatatlanúl". Számára természetes volt, hogy a lényegest és a járulékost együtt lássa, de értéke szerint kezelje: a haladás fősodra mellett a partoknál a „holt-víz hátrakanyarul". „Magasb harmónia" akkor tűnik fel, ha az „ember fia" „eszmél, s öntudatra épül". Erről a meredélyről nehéz lesz vízi járműre lelni a sekélységhez szokott adatszmogos leegyszerűsítőknek, akik a „sors irtóztató óraművének" egyetlen fogaskerekétől remélik az idő mérhetőségét. De ne törődjünk velünk. „Vásznunk dagad, hajónk előre megy."

Irodalom: *David Schenk:* Data Smog. Surviving the Information Glut (Harper, San Francisco, 1997, 1998). A Benchmark Research anyagát (Dying for Information? An investigation into the effects of information overload in the UK and Worldwide) a Reuters 1997-es speciális közleménye nyomán ismertettük. *Arany János* Magányban című verse 1861-ben íródott.

Z. Karvalics László

Technokultúra 2001

A mindennapjainkat egyre jobban átható komputerizáció először a számítástechnikával foglalkozó szakirodalom elszaporodását eredményezte könyvespolcainkon. Mára a számítógép növekvő jelenléte indokolttá teszi, hogy túllépjünk e jelenség pusztán műszaki oldalról történő megközelítésén. *Kömlődi Ferenc* médiafilozófus az első olyan magyar nyelvű munka megírására vállalkozott, amely a digitális kultúra történetét a részletesség igényével térképezi fel. Fénykatedrális (Technokultúra 2001) című kötete november végén jelenik meg a Kávé Kiadó gondozásában.

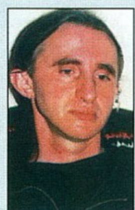
Interjú Kömlődi Ferenc cyberesztétával

Internet Kalauz: – *A számítógép megjelenését és fejlődési szakaszait nagyjából mindenki el tudja helyezni az időben. Annál izgalmasabb kérdés, hogy az hogyan hatott a kultúrára. Mik voltak az első látványosabb jelei?*

Kömlődi Ferenc: – Egyrészt döntő jelentőségű esemény volt az első PC-k megjelenése, azaz egy elit kommunikációs csatorna demokratizálódása. A PC-k pedig olyan szinten szabadították fel a kultúrát, például a zenét, hogy a korábban csak egy viszonylag szűk elit által „gyakorolt" alkotási processzus szinte mindenki számára elérhetővé vált. A kultúra mai szintű globalizációja is elképzelhetetlen számítógépek nélkül. Ugyanakkor kialakult egy újfajta kultúra, a cyberkultúra, számítógépes kultúra, digitális kultúra, nevezzük, aminek akarjuk, amelyben központi szerepet tölt be az ember és a gép viszonya, azok lehetséges szimbiózisa. Hogyan alakítja át a gép a tudatot? Milyen új kommunikációs fórumokat teremt? Hagyományos ellentétpárok és korábban tabunak számító kategóriák kérdőjeleződnek meg. Metaforikus értelemben szinte valamennyi komputerfelhasználó cyborg... A cyberteóriák terén vissza lehet menni *Norbert Wienerig,* esetleg *Alan Turingig,* de a legcélszerűbb, ha a hatvanas évek űrkutatásánál kezdjük. 1960-ban használták először a cyborg kifejezést... Viszont a köztudatba eleinte csak sci-fi könyveken és filmeken keresztül vonult be. Aztán, valamikor a kilencvenes évek elején, rádöbbentünk, hogy egy gyökeresen új kulturális közegben mozgunk.

I. K.: – *A 80-as években a cyberpunk tűnt a kultúra végállomásának, manapság azonban egyre inkább szokás nosztalgikusan beszélni róla.*

K. F.: – A kultúra jelenlegi „végállomásának" a transzhumanista gondolatiságnak a hétköznapi tudatba történő beszivárgását tartom... Cyberpunk? A cyborgkép mint körvonalazódó jövő a nyolcvanas évekhez erősebben köthető, mint a kilencvenes évekhez. Ezt a posztmodern érzékenységet „konkretizálták" az első cyberpunk írások. És vége a hackermitológiának is. De ha például összehasonlítjuk a Neuromancert az Idoruval, láthatjuk, hogy *Gibsonnál* is egyre fontosabb a kevésbé drasztikus ember–gép mutáció. Leginkább a biotechre vagy a nanotechre gondolok... Vagy *Vernor Vinge:* ő írta az egyik első cyberpunk regényt, a True Namest. Az utóbbi időben viszont ő az egyik legtöbbet vitatott transzhumanista gondolkodó (singularity-elmélet). Némi túlzással – és nem feltétlenül a nem létező magyar kulturális közegben – a cyberpunk már beépült az utca „nyelvezetébe".

I. K.: – *Vagyis a cyberpunk csak egy fejezet volt a digitális kultúrában?*

K. F.: – Fejezet? Minden bizonnyal, na és gondolkodásmód is. Elég a korai Mondo 2000-re vagy az alapító-főszerkesztő *R.U. Siriusra* utalni. A transzhumanizmus nem egy dühödt lázadás és nem az „utca nyelve"... Optimistább, racionálisabb. A poszthumán evolúció homo sapiens utáni lehetőségeit vizsgálja. *Moravecre* éppúgy támaszkodik, mint *Drexlerre*. Nanobot versus cyborg, alighanem ez kevésbé drasztikus transzformáció. Persze sokan a kaliforniai libertinizmus ideológiáját vélik a háttérben felfedezni... A transzhumanizmus sokkal inkább elmélet, míg a cyberpunk elsősorban művészeti mozgalom volt. A múlt idő itt mindenképpen indokolt, mert bár születnek még ma is cyberpunk szellemiségű munkák, de mint mozgalom már nem létezik.

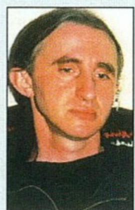

I. K.: *– Mindez beleilleszthető egy nagyobb struktúraváltásba is? A nanotechnológia fogja elvezetni az embert a Vízöntő-korszakba?*

K. F.: – A posztmodern vagy még pontosabban a posztindusztriális korban élünk. Viszont a posztmodern szót legalább három szempontból közelíthetjük meg: mint művészi stílust, mint filozófiai rendszert és mint korszellemet. Azt az állapotot tükrözi, amikor minden véget ért, és a gyökeresen új még nem kezdődött el. Pedig már elkezdődött... A technoművészetek szakítottak a pomo eklektikával, a cyberelméletek új mitológiákat, új „nagy elbeszéléseket" teremtenek, és a pomo korszellem is fokozatosan átmegy *Alvin Toffler* „harmadik hullámába". Hamarosan a tiszta információ világában találjuk magunkat. Lehet, hogy ez a Vízöntő korának lényege... A nanotechnológia, a robotika és a mesterséges intelligencia (AI) kutatásának egyéb vívmányai felgyorsíthatják ezt az átmenetet. Csakhogy mikor leszünk képesek tökéletesen feltérképezni az emberi agyat? És vajon szükséges-e, hogy a mesterségesintelligencia-típusok az emberi agy működését kopírozzák? *Vernor Vinge* kozmikus különösségről (cosmic singularity) beszél, ez az esemény szerinte valamikor 2015 és 2030 között várható. Dimenziót váltunk: a homo sapiens létéből a poszthumán valóságba lépünk át. És már a cyberpunkok is ezt a váltást vetítették előre: Gibson regényeiben megvalósul a közvetlen agy–számítógép kapcsolat, *Bruce Sterling* Schismatrixában pedig a DNS- és génmanipulációról is esik bőven szó...

I. K.: *– Mindezeknek negatív és pozitív olvasata egyaránt lehetséges. Van, aki az információs kort felváltó káoszkorról beszél.*

K. F.: – 97-ben jelent meg *Douglas Rushkoff* Children of Chaosa (A káosz gyermekei)... Tetszetős cím, gyönyörű metafora, és igaz is. A káosz szó többféleképpen értelmezhető: matematikai-fizikai jelentés, hétköznapi használat stb. Leginkább a rend ellentéteként szokták definiálni. Csakhogy a kaotikus (és dinamikus) rendszerek „mozgásában" bizonyos törvényszerűségek mutathatók ki. Visszacsatolás (feedback), randomjelleg, önhasonló alakzatok, fraktálok... E jelenségek a számítógép működésében is fellelhetők. A fraktál pedig (időnként elcsépelt) jelképpé vált, Rushkoff szerint Cyberia jelképévé. *Ralph Abraham* alapján Gaia, Erosz és Káosz orfikus „szentháromságáról" beszél. Káoszkor? A káosz itt az ismeretlenre vonatkozik: a csúcstechnológiák újfajta, a klasszikust megkérdőjelező tudást feltételeznek. Metaforikusan: az információs tengeren kell navigálnunk...

I. K.: *– Nem is olyan meglepő, hogy a tudomány és a kultúra úttörő ágai kölcsönösen gazdagítják egymást. A káoszelmélet mellett azonban beszélhetünk még további új – vagy viszonylag új – tudományos területekről is.*

K. F.: – Például a – Rushkoff szerint médiavírusként is funkcionáló – mémeket vizsgáló tudomány, a memetika. A memetika a genetikára rímel, a mém, a legkisebb kulturális jelentéshordozó egység pedig a génre. A mémekkel manipuláljuk a géneket – kínálkozik a parafrázis... A következő lépés úgyis – és ez már a jelen – a génmanipuláció. És arra, hogy minden mindennel összefügg, már a cyberkor előtt is rájöttek, gondoljunk például *Nicholas Schöffer* műveire. A tudományt és a művészeteket mesterségesen állították szembe egymással, s ez meg is felelt a romantikus művészeszménynek. A tudósok meg a szőrszálhasogatás elefántcsonttornyaiba bújtak... Az interdiszciplinaritás, a Gesamstkunstwerk eszméje és a multimédia atomjaira robbantotta ezt a felettébb mesterséges szemléletet. Érdekes, nem? Azok a törekvések, amelyek előbb-utóbb az AI és a homo sapiens közötti transzgresszióhoz vezetnek, tették lehetővé, hogy a művészet és a tudomány közötti természetes kapcsolat (és átjárhatóság) helyreálljon.

(folytatás a 62. oldalon)

(folytatás a 61. oldalról)

I. K.: – *Nanotech, DNS-manipuláció, wetware... Mintha egyre távolabb jutnánk a klasszikus értelemben vett digitalitástól. Mennyire egyeztethető ez össze a cyberkultúrával? Meddig terjed a cyberkultúra?*

K. F.: – Az első fázisnak tekintem az előbbiekben hagyományos cyberkultúraként meghatározott gondolatkört, arra épülnek rá szervesen az újabb jelenségek. A gép miniatürizálódik, humanizálódik. Szerintem soha senki nem állította, hogy az ember–gép szimbiózis csak az ember géppé válását jelentené. Ez egyrészt fordított irányban is végbemehet, másrészt teljesen új intelligenciák is keletkezhetnek. Miniatürizáció, smart masinák, biotech – az utóbbi időben a szakirodalom e kifejezésektől (is) hangos... És valószínűleg még újabb irányzatok keletkeznek majd. Itt van például *Cronenberg* eXistenZ-e: semmi high-tech, zöld közeg stb., viszont a VR-ről (virtual reality) és a játékok mechanizmusáról ilyen pontos „látleletet" még senki nem készített.

I. K.: – *Egy vendégelőadóként tartott egyetemi előadásán Ön kiosztott ehhez a témakörhöz egy olvasmánylistát. A felsorolt művek szinte kizárólag idegen nyelven érhetők el...*

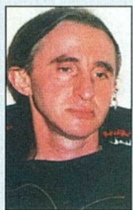
K. F.: – *Douglas Rushkoff* és *Mark Dery* művei, *Drexler* „klasszikus" Engines of Creationje, *Sadie Plant* cyberfeminista Zeros + Onesja, *Ch. H. Gray* Cyborgkézikönyve, de sorolhatnám még a listát, szakirodalomban nincs hiány, és akkor az online írásokról még nem is szóltam. Magyarul viszont a Buldózer antológián kívül csak egy-egy írás. Szerencsére november végén megjelenik – a Kávé Kiadó gondozásában – *Fénykatedrális (Technokultúra 2001)* című kötetem...

I. K.: – *A technokultúra hallatán sokaknak egyből egy zenei műfaj ugrik be.*

K. F.: – A techno nemcsak egy zenei irányzatot, hanem egy egész kultúrát jelöl... Különben is, szerintem pontosabb elektronikus tánc- és egyéb zenékről beszélni. A techno ennek az egyik ága, Detroitból indult, ma viszont eléggé válságban van. A kilencvenes évek közepén váltak szét a hagyományosabb, 4/4-eken alapuló stílusok (house, techno, trance stb.) és a formabontóbb, breakbeat alapú zenék (jungle/drum 'n' bass stb.), utóbbiakhoz tartozik a ma leginkább előremutató nu skool breakz. Aztán léteznek – inkább otthoni hallgatásra szánt (home listening) – elektronikus zenék is, régebben ezeket hívták „intelligens technónak". Például az *Autechre, Mike Paradinas, Squarepusher, Single Cell Orchestra* stb. munkái. Na és elsősorban *Richard D. Jamesé*, az *Aphex Twiné*. Az ő videóit az a *Chris Cunningham* rendezi, aki jelenleg Gibson Neuromancerét viszi filmre. Egyébként az idei linzi Ars Electronicán – a digitális zene kategóriájában – Richard és Chris kapta a „fődíjat". Szóval megint Gibsonnál tartunk, azaz ott, ahol elkezdtük... A könyvem tíz fejezetéből kettő az elektronikus (tánc)zenével foglalkozik...

I. K.: – *És, gondolom, a filmekkel is, hiszen Ön filmesztéta...*

K. F.: – Természetesen igen. Filmesztéta, médiaesztéta, egyre megy. A posztmodern kultúra egyik legnagyobb érdeme, hogy az esszét visszahelyezte a művészetek közé... Egyébként nem csak és nem elsősorban nézem a filmeket, korábban már készítettem is videókat. Na nem Magyarországon. És nemcsak magamnak. Most pedig egy CD-ROM-ba vágok majd bele, a könyv alapján, de nem a könyvet illusztrálja, hanem afféle folytatás, „második fázis" lesz. És nem szöveg-, hanem mozgóképközpontú. Angol nyelven. Filmek? A legkézenfekvőbb David Cronenberg munkássága: Scanners, Videodrome, Crash, eXistenZ – a cyborgoktól a VR-ig. Szerintem mind a négy kultuszmozinak számít. Aztán, még 82-ből, a Szárnyas fejvadász, majd az Akira, a Ghost in the Shell, *Tsukamoto Tetsuo* filmjei, a Mátrix. Egyre több a cybertémakörrel foglalkozó film... Videoklipek is: Aphex Twin, Squarepusher, korábban – és ez még a komputeranimáció fénykora volt – a WARP Motionja vagy az FSOL Lifeformsa. Időnként már a VR-t lehet érezni, csak a szaglás- és tapintásélmény hiányzik. Egyelőre...

I. K.: – *Mindazt a tudást, amit a könyv rendszerez és visszaad, valahol fel is kellett szedni... Korábban már szóba jött a magyar kulturális közeg lépéshátránya...*

K. F.: – Hát ez egy elég hosszú folyamat. Éltem már erre-arra, Franciaországban, Dániában, az utóbbi két évben Londonba járok rendszeresen. A lényeg, hogy mindent nyitott szemmel fogadj, ne beléd sulykolt konvenciók alapján ítéld meg a dolgokat. A jövő mindig érdekesebb, mint a múlt. Az én jövőm? Nem áll szándékomban Magyarországon megvénülni... Tudás? A hálózat rengeteget segít, persze a személyes élmények és tapasztalatok is. Örülök, hogy három év munka után végre kész ez a könyv. Meg annak is, hogy hamarosan belekezdhetek a CD-ROM-ba.

Bak Árpád
bak@tigris.klte.hu

Az Intel, az Intel Inside embléma és a Pentium az Intel Corporation bejegyzett védjegyei, a Celeron az Intel Corporation védjegye.

DDB

Hogyan lehet egy apróság óriási?

Egyszerűen. Akár egy kis hangya, a Compaq Armada notebookok is méretüket meghazudtoló teljesítményekre képesek. A Compaq Armada-család legújabb tagjai már akár 1,5 kg-nyi tömegben nyújtják azt a tudást és funkcionalitást, amit eddig csak korszerű asztali gépektől várhattunk el. A súly és a méret csökkent, a Compaqtól megszokott magas színvonal viszont maradt, így ezeket a gépeket is a minőség, megbízhatóság, a legújabb fejlesztések és a bővíthetőség jellemzi. Vagyis technológiailag „nehéz fiúk" maradtak, csak lejjebb mentek néhány súlycsoporttal. További információ a **www.compaq.hu** címen vagy zöld számunkon: **06-80-COMPAQ** (266-727, 206-720).

ARMADA E700

5.1 cm / 3.9 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor 400 Mhz; 128 MB SDRAM (320 MB-ra bővíthető); 14 GB SMART merevlemez; 14.1" TFT (XGA) kijelző; 1.44 MB floppy és DVD-ROM; Lion akkumulátor és AC adapter; Premier Sound hangrendszer beépített hangszórókkal; duál MultiBay periféria bővítésekhez; normál méretű billentyűzet 4 programozható billentyűvel; Compaq Easy-Point egér; Windows 95 vagy NT Workstation; soros/párhuzamos billentyűzet és egér port, sztereo multimédia ki- és bemenetek, külső monitor- és docking-csatlakozás, 3 év garancia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

ARMADA M700

2.8 cm / 2.0 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor 366 MHz v. 400 MHz; 64 MB SDRAM (288 MB-ra bővíthető); 6.4 v. 10 GB SMART merevlemez; 13.3" v. 14.1" TFT (XGA) kijelző; 1.44 MB floppy és 24xCD-ROM v. DVD-ROM; Lion akkumulátor és AC adapter; Premier Sound hangrendszer beépített hangszórókkal; normál méretű billentyűzet 4 programozható billentyűvel; Compaq EasyPoint egér; Windows 95 vagy NT Workstation; soros / párhuzamos billentyűzet és egér port, sztereo multimédia ki- és bemenetek, külső monitor- és docking-csatlakozás, 3 év garancia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

ARMADA M300

2.4 cm / 1.4 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor 333 MHz v. Mobile Intel® Celeron™ processzor 333 MHz; 64 MB SDRAM (128 MB-ra bővíthető); 4.3 v. 6.4 GB SMART merevlemez; 11.3" TFT (SVGA) kijelző; 1.44 MB floppy (külső); Lion akkumulátor és AC adapter; Premier Sound hangrendszer beépített hangszórókkal; opcionálisan CD-ROM v. DVD-ROM bővítés; Compaq Touchpad egér; Windows 95 vagy NT Workstation; soros/párhuzamos billentyűzet és egér port, sztereo multimédia ki- és bemenetek, külső monitor- és docking-csatlakozás, 1 év garancia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

COMPAQ

Ki mint véd, úgy adat!

Már a cím is telitalálat, legnagyobb baja, hogy nem én találtam ki. Állítólag *Tabi László* és *Királyhegyi Pál* (sajnos már egyikük sincs közöttünk, ezért az internetes generáció számára talán nem haszontalan jelezni, hogy két kitűnő humoristáról van szó) is mondta valamely emelkedett, szellemes gondolat hallatán: „ez olyan jó, hogy holnaptól én mondtam".

A fenti cím egyébként egy könyv borítóján díszeleg, amit ha bárhol felüt az ember, minimum mosolyogni kezd, de akkor sincs baj, ha nevet, vigyorog vagy netán röhög. A kötet ugyanis húsz neves karikaturista munkáit gyűjti egybe, a rajzok közös nevezője a számítástechnika, azon belül főképpen az adatvédelem, ami úgy tűnik, van akkora téma, hogy működésbe hozza a humor és a rajz művészeinek fantáziáját.

A kötet nem vásárolható meg semelyik könyvesboltban, ennek ellenére a humor és az internet kedvelői közül néhányan könyvespolcukra helyezhetik majd. Korlátozott példányszámban jelent meg, mégis korlátlanul elérhető. A megoldás természetesen az internet, ugyanis a kiadó elérhetővé tette a karikatúrák egy részét a világhálón is.

Mielőtt abba a hibába esnénk, hogy karikatúrákat próbálunk szövegben megmagyarázni, tessék körülnézni ezen az újságoldalon! Ha tetszik, amit lát, és van kedve mosolyogni még egy kicsit, hát tessék körülnézni a **www.montana/kiadvanyok.html** oldalon is, ahol további öt karikatúra tekinthető meg, sőt a kötetet (és a tavalyi év végén megjelent „Senki többet?...2000" című gyűjteményt) ugyanott meg is lehet rendelni.

– Tudom, hogy kezdetleges megoldás, de momentán ez is megteszi.

– Én vagyok a vírus! Adjak egy nyelves puszit?

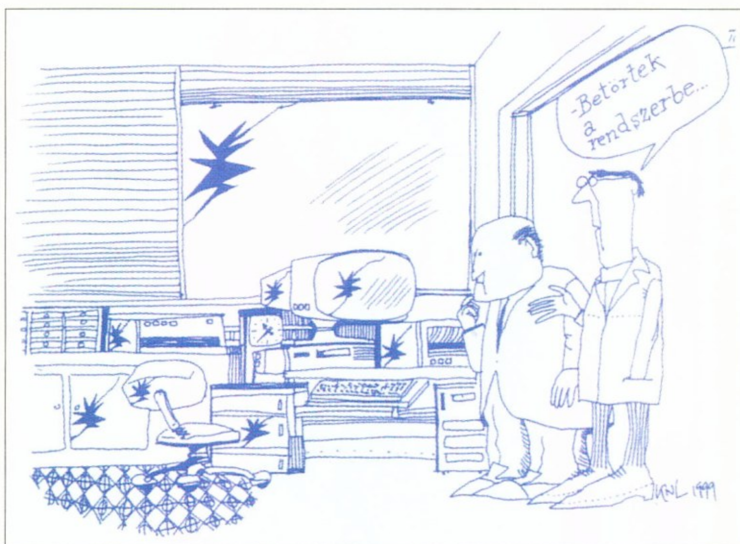

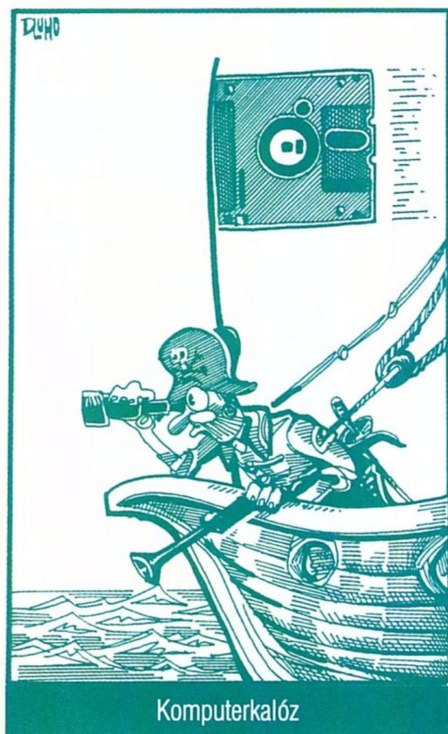
– Jaj, megint lefagyott az adatbázis!

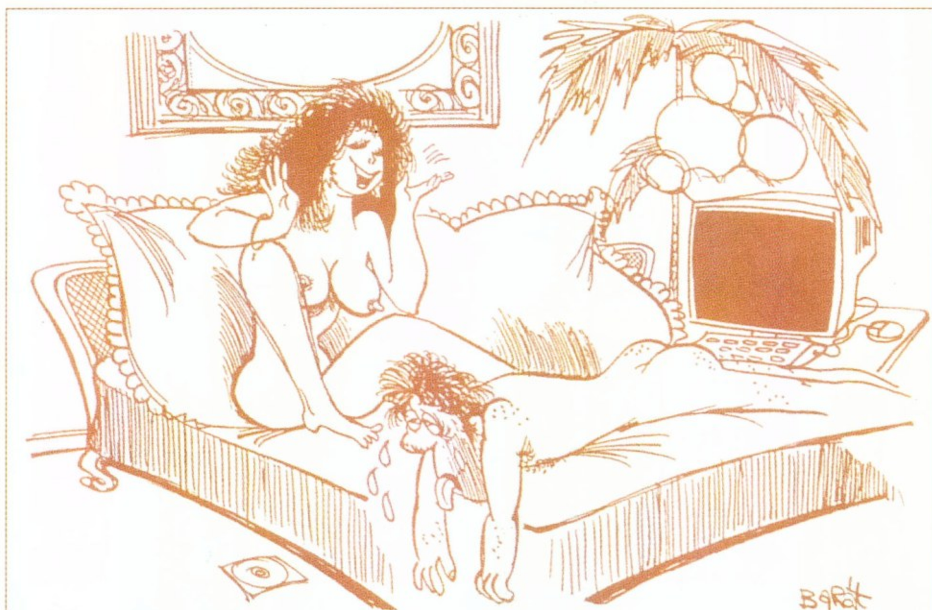
E sajátos kiadvány kapcsán érdemes szót ejteni a kiadóról is, amelynek ez a második megjelentetett kötete. Az első gyűjtemény – amely a 2000. év problémáját mutatta meg a karikaturisták szemüvegén keresztül – eddig két kiadást ért meg, az utánnyomást „felhasználói nyomásra” határozták el az informatikai szakemberek. A Montana Rt. ugyanis valójában nem könyvkiadó, hanem a hazai számítástechnikai piac egyik legnagyobb rendszerintegrációval foglalkozó vállalkozása, a menedzsment azonban nemcsak a számítástechnikához ért – amint az látszik, vezetői humorból sem voltak felmentve. Tevékenységi körüket a címhez igazodva a következőképpen határozhatjuk meg: ki mint könyvkiad, úgy rendszerintegrátor.

Guttray László

Komputerkalóz

– Olyan vagy, mint az operációs rendszer! Önmagad generálod a hibát, aztán lefagysz...

